

Vattentjänstplan

Beslutsinstans	Beslutsdatum	Giltighetstid	Diarienummer
Kommunfullmäktige	Ej ännu beslutad	Skriv in giltighetstid här	KS 2023/0281

Innehållsförteckning

Ordlista	3
Sammanfattning.....	5
Läsanvisning	8
1 Inledning.....	9
1.1 Vattentjänstplan	9
1.2 Mål med Lunds vattentjänstplan.....	10
Processen för framtagande av vattentjänstplanen	10
1.3 Uppföljning av vattentjänstplanen	11
1.4 Lunds vattentjänstplan och övrig planering i Lunds kommun	11
1.5 Faktorer som påverkar behovet av utbyggnad, förändring och förnyelse	12
1.6 Ansvar kopplat till den allmänna va-anläggningen	16
2 Status och utveckling av den befintliga anläggningen.....	18
2.1 Dricksvatten.....	18
2.2 Spillvatten	23
2.3 Dagvatten	31
2.4 Kontinuitetsarbete inklusive skyfallsplanering.....	36
3 VA-utbyggnad.....	42
3.1 Utbyggnadsansvar enligt lag.....	42
3.2 Bedömningsgrunder och metod.....	43
3.3 Behov av VA-tjänst	54
3.4 Uppföljningsområde	123
3.5 Prioritering.....	123
3.6 Finansiering.....	123
4 Planens konsekvenser	125
4.1 Ekonomiska konsekvenser.....	125
4.2 Miljökonsekvenser.....	126

5	Lagstiftning och styrande regelverk.....	127
5.1	Lag om allmänna vattentjänster.....	127
5.2	Plan- och bygglag	127
5.3	Miljöbalken	127
5.4	EU:s vattendirektiv	127
5.5	EU:s dricksvattendirektiv	128
5.6	EU:s förordning om återanvändning av vatten	128
5.7	EU:s avloppsdirektiv	128

Ordlista

Allmän VA-anläggning är en anläggning för vatten eller avlopp som kommunen äger eller har rättsligt bestämmande över och som har anordnats för att uppfylla kommunens skyldigheter enligt lagen om allmänna vattentjänster (LAV). De samlade VA-anläggningarna (för produktion, distribution och omhändertagande) inom en kommuns gränser, för vilka en kommun är huvudman, benämns "den allmänna VA-anläggningen". En allmän VA-anläggning kan även benämnas kommunal VA-anläggning. Kommunen ska enligt LAV ha bestämmande inflytande över den allmänna VA-anläggningen. Den måste därmed helt eller till största delen ägas och bestämmas över av kommunen.

Allmän VA-försörjning avser VA-försörjning inom allmänt verksamhetsområde för VA. Allmän VA-försörjning kan även benämnas kommunal VA-försörjning.

Avloppsvatten är samlingsnamn för spillvatten och dagvatten.

Avtalsanslutning innebär att ett eller flera hushåll är anslutna till allmänt vatten och/eller avlopp och har ett avtal som styr nyttjandet av tillhandahållna VA-tjänster. Hushåll med avtalsanslutning ligger inte inom verksamhetsområde för allmänt VA.

Dagvatten är tillfälligt, avrinnande vatten på ytan, mark eller konstruktion t.ex. regnvatten, smältvatten eller framträngande grundvatten.

Dikningsföretag är en form av samfällighet där fastighetsägare har gått ihop för att avvattna mark. Dikningsföretag har bildats sedan 1800-talets slut för att dränera landskapet och göra det mera ekonomiskt användbart (oftast för odling).

Enskild VA-försörjning avser VA-försörjning utanför allmänt verksamhetsområde för VA.

Enskild VA-anläggning är en anläggning eller annan anordning för vatten eller avlopp som inte ingår i kommunal VA eller allmän VA. Enskilda anläggningar kan finnas för ett hushåll, för flera hushåll tillsammans eller för samfälligheter och föreningar.

Kombinerat ledningsnät byggdes fram till 60-talet. Det innebär att spillvatten och dagvatten leds till samma ledningar. Idag byggs inte ledningsnätet på det viset utan dagvatten och spillvatten avleds i olika ledningar. Dock finns äldre kombinerade områden kvar.

LAV - Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster, den lag som reglerar allmänna vattentjänster.

Recipient är hav, en sjö eller ett vattendrag som får motta dagvatten, bräddvatten och renat avloppsvatten.

Redundans i dricksvattenförsörjningen innebär att försörjningssystemet klarar att förse området med dricksvatten även om det inträffar ett avbrott någonstans i systemet.

Skyfall är kraftiga regn som kommer under en kort tid. De är större än vad den allmänna VA-anläggningen ska kunna hantera och innebär därför att vatten rinner på ytan.

Spillvatten är förorenat vatten från hushåll, industriell tillverkningsprocess, arbetsplats, serviceanläggning m.m.

Statusklassning av vattenförekomster innebär att tillståndet i vattenförekomsten bedömts utifrån kriterier och gränsvärden som fastlagts i vattendirektivet. För grundvattenförekomster bedöms kemisk och kvantitativ status (vattentillgång) och för ytvattenförekomster bedöms kemisk och ekologisk status. Målet är att vattenförekomsterna ska uppnå "god status" i samtliga avseenden.

VA är ett samlingsnamn för vatten och avlopp.

Vattenförekomst är, enligt vattenförvaltningsförordningen, den minsta enheten för beskrivning och bedömning av vatten. Vattenförekomster presenteras i den nationella databasen VISS (VattenInformationssystem i Sverige). I databasen finns uppgifter om bland annat statusklassificeringar, miljökvalitetsnormer, riskbedömningar och bedömningar av vattenmiljöproblem.

Vattentjänster innebär dricksvattenförsörjning och bortledande och omhändertagande av avlopp. Dricksvattenförsörjning är tillhandahållande av vatten som är lämpligt för normal hushållsanvändning. Avlopp är bortledande och omhändertagande av dagvatten och dränvatten från ett område med samlad bebyggelse eller från en begravningsplats, bortledande av spillvatten eller bortledande av vatten som har använts för kylning. Allmänna vattentjänster brukar ibland kallas för "kommunalt vatten och avlopp" för att skilja det från till exempel privat brunn och enskild avloppsanläggning.

Verksamhetsområde är ett av kommunfullmäktige fastställt geografiskt definierat område, inom vilket kommunen är huvudman för vatten- och/eller avloppsförsörjning samt och/eller dagvatten. Inom verksamhetsområdet gäller kommunal VA-taxa.

Sammanfattning

En vattentjänstplan innehåller kommunens långsiktiga planering av hur behovet av allmänna vattentjänster ska tillgodoses. Lunds vattentjänstplan pekar i huvudsak ut åtgärder som ska genomföras inom vattentjänstplanens tidshorisont, det vill säga till 2038 men redovisar även förändringar som planeras på längre sikt. Planeringen görs för att möta de behov som uppstår till följd av befolkningsförändringar, förändringar i lagstiftning, klimatförändringar samt att VA-anläggningen har en begränsad livslängd och kapacitet. Planen innehåller även var verksamhetsområde för vattentjänster behöver utökas och allmänt VA ska byggas ut. Vidare innehåller planen en bedömning av vilka principiella åtgärder som behöver vidtas för att den allmänna VA-anläggningen ska fungera vid en ökad belastning på grund av skyfall.

Verksamhetsområde för spillvatten föreslås införas i områdena:

- Skatteberga
- Hardeberga stationsby

I samrådshandlingen visas bara vilken bebyggelse som har ett behov av allmänt VA, inte prioritering av utbyggnad. Detta kommer att kompletteras inför granskningsskedet av vattentjänstplanen.

Verksamhetsområde för vatten och spillvatten bedöms alltid behöva införas i nya bebyggelseområden. Behov av dagvatten ska utredas i varje detaljplan.

Vattentjänstplanen beskriver åtgärder som ska genomföras av såväl VA SYD som kommunen och av Sydvatten AB. De åtgärder som genomförs av Sydvatten AB beskrivs kort i denna plan, men beslutas inom ramen för den politiska styrningen av Sydvatten AB. Åtgärder som ska genomföras av VA SYD beskrivs också i denna plan men beslutas inom ramen för den politiska styrningen av VA SYD.

I nedanstående lista har aktiviteter som genomförs kontinuerligt i linjeverksamheten utesluts.

Kommunens långsiktiga planering för dricksvattenförsörjning omfattar följande åtgärder:

VA SYDs åtgärder

- Ny överföringsledning för dricksvatten Revinge-Skatteberga-Södra Sandby samt Nedläggning av Gravaregårdens Vattenverk i Skatteberga.
- Förstärkning av dricksvattenförsörjningen av Lunds tätort.
- Ta fram dimensionsplan för dricksvattennätet i kommunen.

- Förnyelse av dricksvattennätet.
- Ledningsutredningar och förstärkningar av ledningsnätet i flera orter för att möjliggöra kommande bebyggelse.
- Kartering av anläggningsdelar som är utsatta vid skyfall samt åtgärdsplanering för att minska riskerna. Åtgärden ligger inom VA SYDs ansvar men åtkomst till anläggningsdelar behöver utredas och åtgärdas i samverkan med Lunds kommun.
- Installera digitala vattenmätare.
- Fortsatt arbete med nödvattenförsörjning. Arbetet görs gemensamt mellan Lunds kommun och VA SYD.

Lunds kommuns åtgärder:

- Utredda behov av allmänt VA för befintlig bebyggelse för flertalet områden. Åtgärden ligger inom Lunds kommuns ansvar, men utförs i samverkan med VA SYD.

Sydvattens åtgärder:

- Säkra kvaliteten på råvattnet.
- Skapa ett robust system för överföring till kommuner.

Kommunens långsiktiga planering för spillvattenhantering omfattar följande åtgärder:

VA SYDs åtgärder som planeras starta inom vattentjänstplanens tidshorisont (2025–2038):

- Fortsatt arbete med att utreda och åtgärda tillskottsproblematiken i kommunen. Områden som har högst prioritet är Södra Sandby och Revinge. Även Dalby, Håstad, Genarp och Veberöd behöver utredas och åtgärder påbörjas inom vattentjänstplanens tidshorisont. Åtgärden ligger inom VA SYDs ansvar men kräver även åtgärder av privata fastighetsägare på deras egna VA-installation.
- Åtgärder inom avloppssystemet MAXIMA.
- Utredda och utföra tillfälliga åtgärder på Källby ARV.
- Utredda och utföra ombyggnad av Södra Sandby ARV inom givet tillstånd samt påbörja tillståndsprocessen för nytt tillstånd.
- Ny överföringsledning för spillvatten Harlösa-Revingehed-Revinge-Skatteberga-Södra Sandby. Nedläggning av Revinge ARV.
- Ta fram ledningsnätsutredning för överföring av spillvatten från Dalby, Genarp, Veberöd och genomföra åtgärder.
- Ledningsnätsutredningar för Södra Sandby, Dalby och Genarp.
- Förnyelse av spillvattennätet.
- Separering av ledningsnätet, främst i Lunds tätort.

- Utbyggnad av spillvatten till Hardeberga stationsby.
- Utbyggnad av spillvatten till Skatteberga.
- Kartering av anläggningsdelar som är utsatta vid skyfall samt åtgärdsplanering för att minska riskerna. Åtgärden ligger inom VA SYDs ansvar men åtkomst till anläggningsdelar behöver utredas och åtgärdas i samverkan med Lunds kommun.
- Fortsätta testa strategier och metoder för återanvändning av spillvatten.

VA SYDs åtgärder efter vattentjänstplanens tidhorisont:

- Utreda och fortsätta åtgärda tillskottsproblematiken i Stångby. Åtgärden ligger inom VA SYDs ansvar men kräver även åtgärder av privata fastighetsägare på deras egna VA-installation.
- Ombyggnad av Södra Sandby ARV inom nytt tillstånd.
- Förnyelse
- Separering

Lunds kommuns åtgärder:

- Utreda behov av allmänt VA för befintlig bebyggelse för flertalet områden. Åtgärden ligger inom Lunds kommuns ansvar, men utförs i samverkan med VA SYD.

Kommunens långsiktiga planering för dagvattenhantering omfattar följande åtgärder:

VA SYDs åtgärder:

- Fortsatt arbetet med att anlägga reningsanläggningar för dagvatten, i första hand från Lunds tätort.
- Fortsatt arbetet med åtgärder för fördröjning av dagvatten från befintlig och ny bebyggelse.
- Genomföra översyn av kapacitet, ansvarsförhållanden och driftsfrågor för dikningsföretag som används för avledning av dagvatten och renat spillvatten. Ansvar för åtgärden ligger på VA SYD och Lunds kommun.
- Förnyelse av ledningsnät och öppna anläggningar.
- Separering av ledningsnätet, främst i Lunds tätort.
- Kartering av anläggningsdelar som är utsatta vid skyfall samt åtgärdsplanering för att minska riskerna. Åtgärden ligger inom VA SYDs ansvar men åtkomst till anläggningsdelar behöver utredas och åtgärdas i samverkan med Lunds kommun.
- Fortsätta testa strategier och metoder för återanvändning av vatten.

Lunds åtgärder:

- Revidera dokumentationen Lunds Vatten. Åtgärden ligger inom Lunds kommuns ansvar, men utförs i samverkan med VA SYD.

Planens konsekvenser

Lunds vattentjänstplan bedöms i huvudsak få positiva effekter på miljö och hälsa. Påverkan kan ske på skyddade områden, värden och arter men detta behöver hanteras i respektive projekt. Vissa åtgärder som beskrivs, till exempel ombyggnad av Södra Sandby avloppsreningsverk, kommer att genomgå separat miljöprövning. I den mån konsekvenserna, av de åtgärder som beskrivs, kan förutses i detta skede bedöms de inte sammantaget bli betydande och Lunds vattentjänstplan bedöms därför inte medföra betydande miljöpåverkan och en formell miljöbedömning enligt MB inte genomförs.

De åtgärder som beskrivs i vattentjänstplanen får ekonomiska konsekvenser både för fastighetsägare utanför verksamhetsområde för VA i form av fortsatt drift av och reinvestering i enskilda anläggningar. Konsekvenserna för VA SYD av de åtgärder som beskrivs är omfattande eftersom det finns ett stort behov av förnyelse, ombyggnad och utbyggnad av den allmänna VA anläggningen.

Läsanvisning

Vattentjänstplanen är indelad i 5 kapitel. I **kapitel 1 – Inledning**, finns grundläggande information om allmänna vattentjänster och om mål med Lunds vattentjänstplan och processen för att ta fram den samma. **Kapitel 2 – Befintlig anläggning**, beskriver nuläget och den långsiktiga utvecklingen för den befintliga allmänna VA-anläggningen. I detta kapitel beskrivs också åtgärder för att upprätthålla den allmänna VA-anläggningens funktion vid skyfall. I **kapitel 3 – VA-utbyggnad**, finns kommunens VA-utbyggnadsplan med bedömning av vilka områden som har eller inte har ett behov av en eller flera allmänna vattentjänster men även i vilka områden som behovet behöver utredas vidare. **Kapitel 4 – Konsekvenser**, beskriver vattentjänstplanens miljömässiga och ekonomiska konsekvenser. Här finns också en sammanfattning av bedömningen om ifall planen kan innebära betydande miljöpåverkan. **Kapitel 5 – Lagstiftning och styrande regelverk**, beskriver de lagar och regelverk som påverkar allmänt VA.

1 Inledning

Kommunen har enligt Lagen om allmänna vattentjänster (LAV) skyldighet att ordna vattenförsörjning och avlopp för viss bebyggelse. Skyldigheten gäller om det finns ett behov sett till människors hälsa och behovet av att skydda miljön. Det är kommunfullmäktige i kommunen som fattar beslut om vilka fastigheter som har behov av tillgång till kommunalt vatten och avlopp. Den bedömningen görs med stöd av LAV. Det område där kommunen har beslutat att det finns behov av kommunalt vatten och avlopp kallas för verksamhetsområde.

Kommunen förser fastigheter inom verksamhetsområdet med vatten och avlopp genom en allmän VA-anläggning som ägs, byggs ut och underhålls av kommunens VA-huvudman. Det kan vara kommunen själv eller en annan organisation, till exempel ett aktiebolag eller ett förbund, men kommunen måste ha "rättsligt bestämmande inflytande" över VA-anläggningen. Det innebär att kommunen ensam eller tillsammans med andra kommuner alltid ska ha en majoritet av beslutsmakten över VA-huvudmannen. I Lunds kommun är det sedan 2008 kommunalförbundet VA SYD som är huvudman för den allmänna VA-anläggningen. Beslut om taxekonstruktion och om verksamhetsområde för VA beslutas av Lunds kommunfullmäktige. Beslut om åtgärder på VA-anläggningen beslutas av VA SYD.

Kommunen kan välja att bygga ut vatten och avlopp utöver det som man har ett strikt ansvar för enligt LAV. Då inrättas inte verksamhetsområde och fastigheterna som ansluts blir istället avtalsanslutna. Avtalsanslutna omfattas inte av bestämmelserna i Lag om allmänna vattentjänster utan rättigheter och skyldigheter regleras istället genom separata avtal mellan VA SYD och fastighetsägaren. I Lunds kommun finns ett stort antal områden utanför tätorter, med kommunalt dricksvatten där verksamhetsområde inte inrättats.

VA-verksamheten finansieras genom avgifterna i VA-taxan. Avgifterna är uppdelade i anläggningsavgiften och bruksavgiften.

Anläggningsavgifter ska täcka kostnader för anslutning av nya kunder och är en engångsavgift. Bruksavgiften ska täcka kostnaden för drift och underhåll av den allmänna VA-anläggningen, till exempel ledningsnät, reningsverk och andra anläggningar. Avgiften ska också täcka kostnader för investeringar i den allmänna VA-anläggningen.

1.1 Vattentjänstplan

I juni 2022 beslutade Sveriges riksdag, som en följd av propositionen Vägar till hållbara vattentjänster (2021/22:208), om ändringar i lagen om allmänna vattentjänster (LAV). Till 6 § LAV gjordes tillägg som

innebär att varje kommun ska ha en aktuell vattentjänstplan. Planen ska enligt den lagstiftning som trädde i kraft den 1 januari 2023 redogöra för:

- Kommunens långsiktiga planering av hur behovet av allmänna vattentjänster ska tillgodoses.
- Kommunens bedömning av vilka åtgärder som behöver vidtas för att de allmänna VA-anläggningarna ska fungera vid en ökad belastning på grund av skyfall.

Vattentjänstplanen är inte bindande.

1.2 Mål med Lunds vattentjänstplan

Vattentjänstplanens syfte är uppfylla det ovannämnda lagkravet och redovisa en långsiktig planering för hur behovet av allmänna vattentjänster ska tillgodoses. Det ska vara tydligt vilka utmaningar som finns idag och i framtiden sett till nuvarande status på anläggningen och framtida förutsättningar.

Vattentjänstplanen ska visa på vilka förutsättningar som ges av VA-anläggningen för utbyggnad i Lunds kommun och fungera som stöd för Lunds förvaltningar och VA SYD. För fastighetsägare i områden som inte är en del av verksamhetsområdet för kommunalt VA ska planen också vara ett stöd om anslutning till kommunalt VA kommer ske och för Miljöförvaltningens tillsynsarbete.

För att nå målen vid antagande behöver vattentjänstplanen fortsätta att samverka med framtagande av ny översiktsplan och dess utbyggnadsplan. I samrådsskedet för vattentjänstplanen är målen endast delvis uppfyllda eftersom utbyggnad av befintlig VA-anläggning behöver prioriteras i samspel med kommunens utbyggnadsplan. Planeringen och prioritering av utbyggnad till befintlig bebyggelse, kallat VA-utbyggnadsområden, kan också påverkas av den övergripande prioriteringen. I samrådet för vattentjänstplanen sker också viss kunskapsinsamling om enskilda anläggningar för att kunna möta målen kring VA-utbyggnadsområdena.

1.3 Processen för framtagande av vattentjänstplanen

Vattentjänstplanen tas fram genom ett samarbete mellan Lunds kommun och VA SYD. Från Lunds kommun har förvaltningarna tekniska förvaltningen, stadsbyggnadskontoret och miljöförvaltningen deltagit. Den långsiktiga planeringen av allmänna vattentjänster är komplex och ett nära samarbete mellan parterna har därmed varit en väsentlig del i framtagandeprocessen. Åtgärder på den allmänna VA-anläggningen planeras inom ramen för VA SYDs uppdrag och de åtgärder som anges i vattentjänstplanen är hämtade från VA SYDs övergripande VA-planering.

Planen ställs ut för samråd enligt 6 c § LAV för att samla in synpunkter från berörda fastighetsägare, myndigheter och grannkommuner. Samrådssynpunkterna kommer sedan att hanteras och redovisas. Planen kommer därefter att ställas ut för granskning. Vidare ska planen beslutas av kommunstyrelsen och slutligen kommunfullmäktige.

Vattentjänstplanen och de ställningstaganden som finns i planen kan komma att revideras på grund av uppgifter som kommer in under samråd och granskning.

1.4 Uppföljning av vattentjänstplanen

Enligt LAV 6 a§ ska vattentjänstplanens aktualitet prövas av Kommunfullmäktige minst vart fjärde år. Detta föreslås göras i början av varje mandatperiod, i samband med att Lunds kommun följer upp kommunens översiktsplan och att det lyfts som en del av kommunens planeringsstrategi.

Vattentjänstplanens åtgärder föreslås även att gemensamt följas upp löpande av Lunds kommun och VA SYD.

1.5 Lunds vattentjänstplan och övrig planering i Lunds kommun

Parallellt med arbetet att ta fram Vattentjänstplanen pågår också arbete med Lunds kommuns översiktsplan och utbyggnadsplan. Den målsättning som finns för vattentjänstplanen går inte att uppfylla utan samspel med de planerna som i sin tur är beroende av de material som arbetats fram i samband med framtagandet av vattentjänstplanen. Vattentjänstplanen lyfter i samrådsskedet upp flera åtgärder som skapar förutsättningar för utbyggnad enligt översiktsplanen. Vattentjänstplanen fungerar också underlag till översiktsplanen i valet av utbyggnad och förtätning för att minska svårigheter vid genomförandet av översiktsplanen. Utbyggnadsplanen behöver i sin tur vattentjänstplanen som en del i att ta fram en utbyggnadsordning för de områden som föreslås i översiktsplanen. Vattentjänstplanen och Utbyggnadsplanen samverkar med varandra och när åtgärder tas fram behöver de överstämman. Det är därför svårt att nu i samrådsskedet av vattentjänstplanen fastställa i vilken ordning åtgärder ska genomföras, eftersom det beror på ställningstagande som görs i utbyggnadsplanen.

Lunds kommun och VA SYD har tidigare utarbetat gemensamma planer. Syftet har varit att säkra en hållbar VA-utbyggnad och arbeta för god vattenstatus i sjöar och vattendrag i kommunen. De fem framtagna planerna har getts samlingsnamnet Lunds Vatten. Planerna i Lunds vatten ska fungera som stöd till kommunens nämnder och förvaltningar. Planerna ska även fungera som underlag för kommunens översiktsplan

och utgöra stöd för att nå internationella, nationella och lokala miljömål. Vattentjänstplanen kommer vid antagande att ersätta delar av Lunds Vatten, där det tydligaste exemplet är att VA-utbyggnadsplanen ersätts i sin helhet. Lunds Vatten planerna kommer att revideras och aktualiseras efter antagande av Vattentjänstplanen.

Utöver planeringen av de allmänna vattentjänsterna finns andra vattenrelaterade frågor som kommunen behöver hantera. Det är exempelvis hur andra verksamheter och bebyggelse påverkas av extremväder och hur de bör anpassa sig för att minska sina risker. Ett annat exempel som idag också sker utanför vattentjänstplanen är planeringen av nödvattenförsörjningen. Lund kommun arbetar med att tydliggöra och fastställa rutinerna kring nödvattenhanteringen men behöver även planera för vattenförsörjningen vid längre frestida avbrott, höjd beredskap och krig.

1.6 Faktorer som påverkar behovet av utbyggnad, förändring och förnyelse

Flera faktorer skapar ett behov av att förändra och förnya den allmänna VA-anläggningen. Nedan beskrivs dessa faktorer kort.

1.6.1 VA-anläggningens återstående livslängd och kapacitet

Den allmänna VA-anläggningen som är i bruk idag i Lunds kommun har byggts ut under en period på mer än hundra år. Det största utbyggnaden skedde under femtio-, sextio- och sjuttioåren. Anläggningen åldras och underhåll, förnyelse och uppgradering är nödvändigt för att kunna leverera vatten och avlopp även i framtiden. När förnyelsearbetet inte genomförs i rätt tid ökar risken för läckor både in i och ut ur ledningarna. Ledningar som inte underhålls innebär också risk för plötsliga driftsstörningar, vilket innebär att akuta och dyra reparationsarbeten måste göras. Ur ett samhällsekonomiskt och miljömässigt perspektiv är det alltså viktigt att genomföra förnyelsearbeten i rätt tid. Ett mått på i vilken grad förnyelse sker är den så kallade förnyelsetakten. I Lunds kommun var förnyelsetakten för dricksvattenledningar 0,30 procent, för det spillvattenförande ledningsnätet var takten 0,47 procent och för dagvattennätet var förnyelsetakten 0,33 procent, siffrorna gäller för perioden 2017–2021. Takten varierar över tid, beroende på tillståndet på det befintliga ledningsnätet; vilken ålder det är på ledningarna är den enda parametern styr behovet av förnyelse. Gamla ledningar kan vara minst lika väl fungerande som nya. Förnyelsetakten i Lunds kommun har ökat de senaste åren jämfört med tidigare.

Även på vattenverk och avloppsreningsverk behöver förnyelsearbete ske. Förutom större ombyggnader med nya reningssteg och utbyte av anläggningsdelar som nått gränsen för sin livslängd behövs även löpande

åtgärder för att förbättra anläggningens och utrustningens tekniska status. Detta sker fortlöpande och på ett sådant sätt att riskerna för eventuella störningar och utsläpp minimeras.

Ledningsnätet åldras och måste förnyas

1.6.2 Befolkningen ökar i Lunds kommun

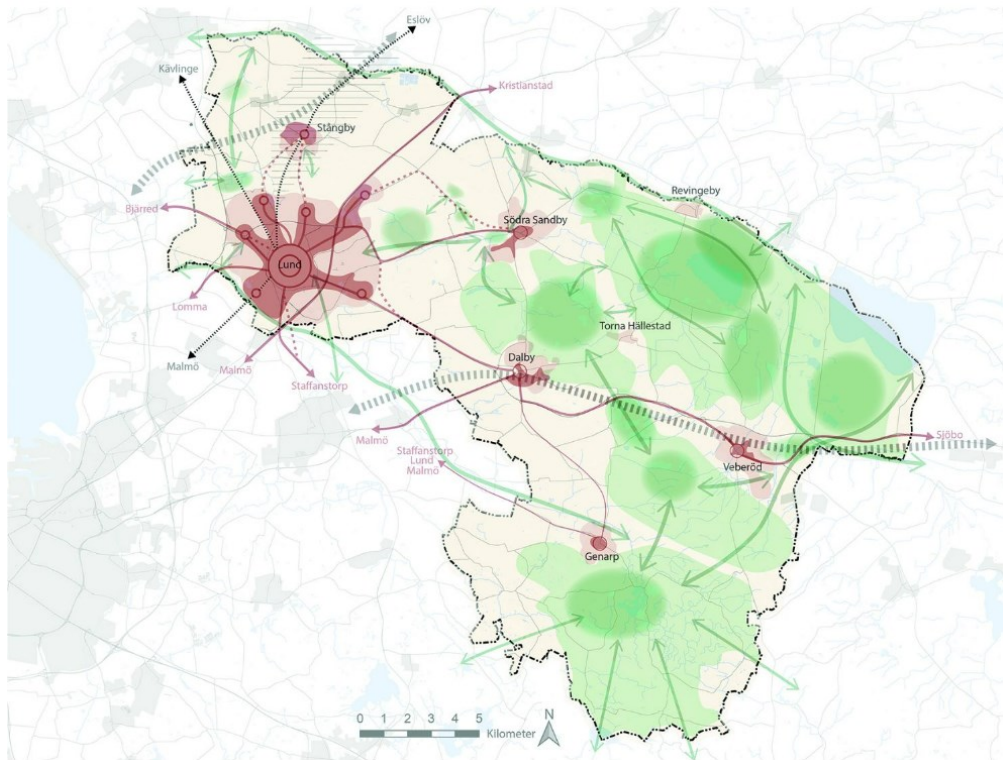
När kommunens invånare blir fler innebär det både att den allmänna VA-anläggningen behöver anpassas för att till exempel kunna leverera mer dricksvatten och rena mer spillvatten. Ny bebyggelse innebär dessutom ofta att tidigare gröna områden bebyggs och belastningen ökar även på dagvattennätet. Om ny bebyggelse kommer till där det inte finns allmänt VA idag behöver den allmänna VA-anläggningen byggas ut.

Den allmänna VA-anläggningen har dimensionerats och utformats för de behov som var kända när de byggdes. När befolkningen växer innebär det ofta att kapaciteten inte räcker till. I vissa fall har normer förändrats, vilket innebär att det som en gång var en godtagbar standard inte möter dagens standard.

Ny bebyggelse kan också påverka i olika utsträckning beroende på var det tillkommer och vilka förutsättningar som finns på platsen. I mindre orter kan tillkommande ny bebyggelse få en större påverkan och det krävs sannolikt mer anpassning av VA-anläggningen än om ny bebyggelse tillkommer i större orter eftersom det oftare finns en större grundkapacitet i större orter och större avloppsreningsverk.

Ny bebyggelse planeras i Lunds kommun. Enligt gällande översiktsplan ska kommunen växa med 26 000 bostäder till 2040. Huvuddelen av dessa bostäder föreslås i Lunds tätort. Därutöver ska även landsbygden

utvecklas genom att både orter och byar ska växa (Översiktsplan för Lund, antagen 2018). Den nya bebyggelsen föreslås både som förtätning i befintlig bebyggelse och som tillägg i anslutning till befintliga orter.

Kartan visar den övergripande utvecklingen av bebyggelse, transporter samt den gröna infrastrukturen i Lunds kommun. (Ur ÖP 2018).

1.6.3 Lagstiftning och styrande regelverk ändras

Allmänna vattentjänster styrs av både svensk och europeisk lagstiftning och direktiv. Svensk lagstiftning som styr allmänna vattentjänster är framför allt Lag om allmänna vattentjänster, Livsmedelslagen, Miljöbalken samt Plan- och bygglagen. Ändringar i dessa lagar eller underliggande förordningar kan få konsekvenser för kommunens VA-verksamhet.

Svensk lagstiftning ska integrera Europaparlamentets och Europarådets direktiv. När parlamentet antar direktiv som rör vattentjänster och som innebär hårdare krav jämfört med svensk lagstiftning eller praxis så innebär detta att förutsättningarna för att leverera vattentjänster förändras.

VA-anläggningen byggs för att fungera i upp emot 100 år. Därför är det viktigt att vid nybyggnation och förnyelse ta både nuvarande lagstiftning och kommande förändringar i lagstiftning som det finns kunskap om i beaktande.

Att begränsa klimatpåverkan är en faktor som behöver beaktas vid utbyggnad, förändring och förnyelse av den allmänna VA-anläggningen. VA-verksamheter står för betydande utsläpp av växthusgaser, både från drift- och byggskede. Många VA-organisationer i Sverige, inklusive VA SYD, har verksamhetsmål att begränsa klimatpåverkan. Det finns ingen befintlig lagstiftning, men det förväntas när det nya Avloppsdirektivet implementeras i svenska lag, troligen under 2027.

Sist i planen finns mer information om lagstiftning och regelverk som styr förvaltningen och utvecklingen av den allmänna va-anläggningen.

1.6.4 Klimatförändringar

Mänskligheten går mot en framtid där den pågående globala uppvärmningen kommer medföra större problem för människor och samhällen runt om i världen. Den direkta konsekvensen är fler perioder med extremväder, såsom torka eller kraftig nederbörd med översvämningar som följd. Stora fluktuationer i vädret kommer inträffa allt oftare. Detta leder till ökad belastning på och krav på klimatanpassning av VA-systemet. Flera av dessa problem upplever vi redan idag men med ett förändrat klimat ökar både intensiteten i extremhändelser och antalet tillfällen det sker på.

De klimatförändringar som framförallt i närtid kommer att påverka den allmänna VA-anläggningen i Lunds kommun är ökad nederbörd under vissa perioder och torka under andra perioder. Den ökade nederbörden innebär i första hand att dagvattenledningsnätet överbelastas. Dagvattenledningar i befintliga områden är byggda med en mindre kapacitet än de ledningar som läggs idag. Kombinationen av att äldre dagvattenledningar byggdes med en mindre kapacitet och framtidens kraftigare regn innebär att det finns risk att det oftare kommer att ske marköversvämningar, det vill säga att ledningsnätet är överfullt. Det finns inga lagkrav på att anpassa det befintliga ledningsnätet till dagens standard och framtidens kraftigare regn. Klimatförändringarna ökar även risken för riktigt stora regn, skyfall. Hur den allmänna VA-anläggningen påverkas och åtgärder för att säkra den allmänna VA-anläggningens funktion vid ett skyfall behandlas i denna plan (se Skyfall).

Även höga vattennivåer i sjöar och vattendrag skapar utmaningar för VA-anläggningen, både idag och på sikt. Det handlar till exempel om att förutsättningarna för avledning av dagvatten förändras och att reningsverk kan svämmas över.

I nuläget innebär torka i första hand att efterfrågan på vatten ökar. Konsekvensen av detta är att efterfrågan kan överskrida kapaciteten för att bereda och distribuera dricksvatten. På längre sikt kan torka ge större problem med vattentillgång. Utöver torkans påverkan på

dricksvattenförsörjningen kan klimatförändringen i form av höjda temperaturer och förändrade nederbördsmonster resultera i kvalitetsförändringar på råvatten som kan medföra behov av annan beredningsprocess för att producera ett bra dricksvatten. Låga nivåer av grundvatten kan medföra att tillgången på råvatten påverkas, eftersom den konkurrerar med uttag av vatten för bevattning av jordbruksmark. Kraftiga förändringar av grundvattennivåer, såväl låga som höga nivåer, kan även innebära att markstabiliteten blir sämre. Detta påverkar livslängden på ledningar och innebär ökade underhållskostnader. Högre grundvatten kan också öka inläckaget av vatten i spillvatten vilket i sin tur riskerar att leda till ökade problem med källaröversvämningar, bräddningar och överbelastning av avloppsreningsverk.

1.7 Ansvar kopplat till den allmänna VA-anläggningen

1.7.1 Kommunen

Kommunen har enligt Lagen om allmänna vattentjänster (LAV) skyldighet att ordna vattenförsörjning och avlopp för viss bebyggelse. Skyldigheten gäller om det finns ett behov sett till människors hälsa och behovet av att skydda miljön. Det är kommunfullmäktige i kommunen som fattar beslut om vilka fastigheter som har behov av tillgång till allmänt vatten och avlopp. Det område där kommunen har beslutat att det ska finnas kommunalt vatten och avlopp kallas för verksamhetsområde. Kommunfullmäktige beslutar också om hur kostnaden för VA ska fördelas mellan de som använder den allmänna VA-anläggningen, det vill säga hur taxekonstruktionen i kommunen ska se ut.

Kommunen förser fastigheter inom verksamhetsområdet med vatten och avlopp genom att en allmän VA-anläggning som ägs, byggs ut och underhålls av kommunens VA-huvudman. Kommunen kan själv vara VA-huvudman, men uppdraget kan också läggas ut på ett bolag eller ett förbund. I Lunds kommun är det VA SYD som är VA-huvudman. VA SYD är ett kommunalförbund och förutom Lunds kommun är även Burlövs kommun, Eslövs kommun, Lomma kommun och Malmö stad medlemmar. Oavsett vilken typ av organisation som är VA-huvudman ska kommunen ensam eller tillsammans med andra kommuner alltid ha en majoritet av beslutsmakten över VA-huvudmannen.

Plan- och bygglagen, PBL (2010:900), reglerar kommunens fysiska planering av mark och vatten i form av översiktsplanering och detaljplanering. Varje kommun har ett ansvar och planmonopol för att planera sina mark- och vattenområden. Mark och vatten ska användas till det som är mest lämpligt och hänsyn ska tas till både enskilda och allmänna intressen. Lokalisering av bebyggelse ska ske med hänsyn till möjligheterna för vatten- och avloppsförsörjning.

Kommunen ansvarar för tillsyn enligt miljöbalken på bland annat mindre avloppsreningsverk, enskilda avlopp och ledningsnät.

Förutom det ansvar som kommunen har enligt LAV är kommunen också fastighetsägare och har där samma ansvar och rättigheter som övriga fastighetsägare, se nedan under Fastighetsägares ansvar.

1.7.2 VA-huvudmannen

VA SYD är VA-huvudman i Lunds kommun. VA-anläggningen består bland annat av ledningar, pumpstationer, tryckstegringsstationer, avloppsreningsverk, vattenverk och öppna dagvattenanläggningar. Som VA-huvudman ska VA SYD se till att den allmänna VA-anläggningen fungerar, med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljön. Dricksvatten är ett livsmedel som ska klara högt ställda kvalitetskrav och det ska vara tillräckligt bra tryck i ledningarna. Spillvatten ska kunna ledas bort från fastigheter och renas enligt de krav som tillsynsmyndigheten ställer. Dagvatten ska också ledas bort så att det inte orsakar översvämningar under normala förhållanden och även renas vid behov. VA SYD har som VA-huvudman, ansvar för att planera, besluta om och genomföra de åtgärder som krävs på den allmänna VA-anläggningen.

1.7.3 Sydvatten

Ansvarar för att producera det dricksvatten som VA SYD köper samt ansvarar för överföringsledningar från Sydvattens vattenverk till VA SYDs ledningar.

1.7.4 Fastighetsägaren

Fastighetsägaren har ansvar för ledningar och egna vatten- och avloppsinstallationer inom fastigheten. Med fastighet menas hela tomten, inte bara byggnader. Detta gäller också anordningar för skydd mot inträngande avloppsvatten, till exempel bakvattenstopp av olika slag. Ansvaret gäller från anslutningspunkten i gatan som brukar ligga ungefär en halv meter utanför tomtgränsen.

Fastighetsägaren har ansvar för att avvattna sin tomt. Det innebär att ta hand om vattnet som faller på den egna fastigheten och leda det till anslutningspunkten.

1.7.5 Länsstyrelsen

Länsstyrelsen utövar tillsynen över att kommunen fullgör skyldigheten enligt 6 § att tillgodose behovet av vattentjänster, det vill säga att kommunen bygger ut allmänt VA där det finns behov.

2 Status och utveckling av den befintliga anläggningen

I detta kapitel beskrivs nuläget och den långsiktiga planen för den allmänna VA-anläggningen som tjänar bebyggelsen i Lunds kommun. De åtgärder som beskrivs i den långsiktiga planen beslutas och genomförs av VA SYD om inget annat nämns. Åtgärderna kräver dock samarbete med bland annat Lunds kommun.

2.1 Dricksvatten

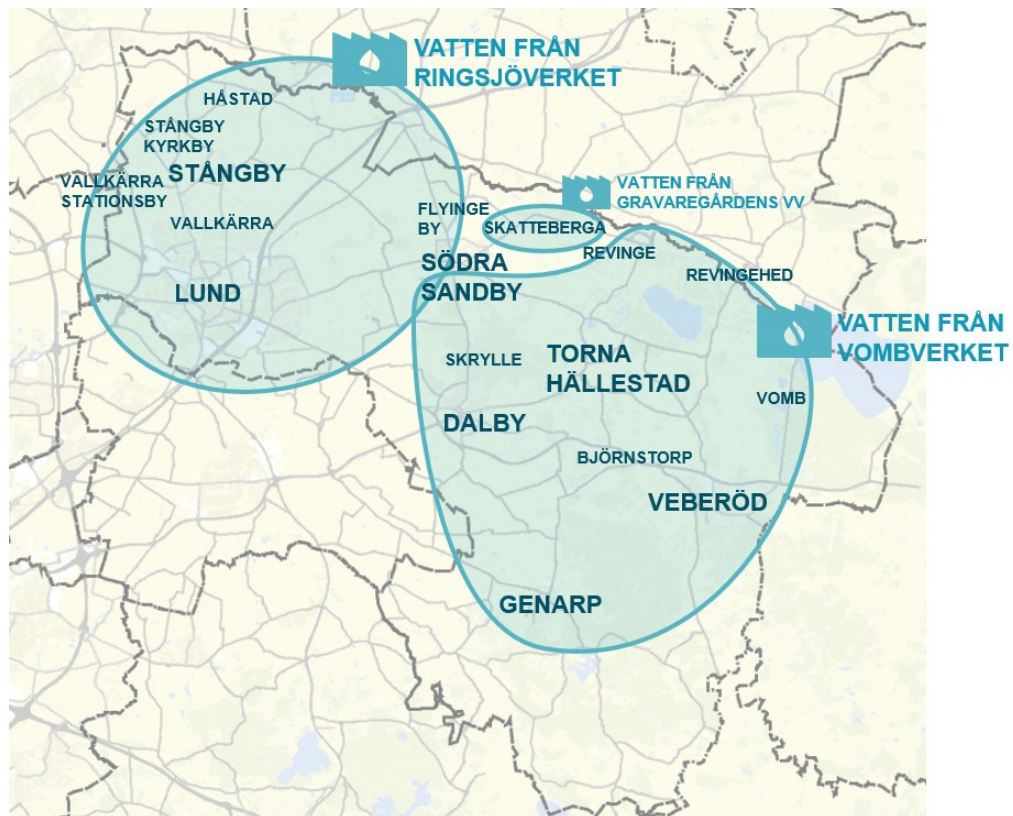
Tillhandahållande av vatten som är lämplig för normal hushållsanvändning är en av de allmänna vattentjänster som kommunen ska kunna tillgodose. Dricksvatten är ett hårt kontrollerat livsmedel som ska klara högt ställda kvalitetskrav. Vattentjänsten omfattar inte att kunna tillgodose brandvatten för brandsläckning, men kan nyttjas för ändamålet om kapacitet för uttaget finns och det inte riskerar kvalitén på vattnet.

I följande delkapitel beskrivs hur anläggningen fungerar idag, hur den behöver utvecklas på långsikt och vilka åtgärder som behövs.

2.1.1 Nuläget

VA SYD förser Lunds kommun med knappt 9 miljoner kubikmeter (m³) dricksvatten årligen. Förbrukningen för Lunds stad varierar stort under året och kan över sommaren eller julhelgen då studenterna lämnat staden gå ner med så mycket som 30 procent. Merparten av det dricksvatten som VA SYD distribuerar i Lunds kommun köps av Sydvatten. Lunds tätort, Stångby och delar av Södra Sandby samt ett antal mindre byar och bebyggelseområden får vatten som har producerats vid Sydvattens anläggning Ringsjöverket i Stehag i Eslövs kommun. Här renas vatten som kommer från sjön Bolmen i södra Småland. Dalby, Genarp, Torna Hällestad, Revinge, Veberöd och delar av Södra Sandby får vatten från Vombverket i Lunds kommun.

Området Skatteberga förses med dricksvatten från VA SYDs egna vattenverk, Gravaregårdens vattenverk, som hämtar råvatten från en brunn belägen i området.

Bilden ovan visar från vilka vattenverk de olika orterna i Lunds kommun får sitt dricksvatten.

Dricksvattenledningsnätet i Lunds kommun har i huvudsak byggts ut sedan 1920-talet med en topp under 60- och 70-talet. Även under 2000-talet har en stor utbyggnad skett i samband med att bebyggelsen har ökat i Lunds olika orter och byar.

Generellt är dricksvattenförsörjningen för VA SYDs kunder i Lunds kommun tillfredsställande. Systemet är byggt så att försörjningen generellt är säker, både vid normala förhållanden och om vatten till exempel behöver stängas av på något ställe eller det sker ett avbrott när till exempel en ledning går sönder inne i orterna. Lunds tätort har dock inte tillräckligt god redundans vilket på sikt behöver åtgärdas. Vid normala fall fungerar detta men om det skulle behöva göras arbeten på vissa platser eller om uppstår problem kan stora delar av Lunds tätort påverkas. Det skulle därför behövas åtgärder för att öka redundansen för dricksvattenförsörjningen av Lunds tätort. För delar av Södra Sandby finns begränsad kapaciteten i ledningsnätet. Det får som konsekvens att det finns problem med trycket hos kunder i vissa delar av orten. Ledningsnäten inne i Dalby och Veberöd har tillräcklig kapacitet för att kunna försörja dagens befolkning och verksamheter men behöver förstärkas för att klara förväntad befolkningsökning. För Veberöd har förslag på övergripande åtgärder tagits fram.

Status på VA SYDs dricksvattenledningar i Lunds kommun har bedömts utifrån hur mycket vattenförluster som finns på ledningsnätet. Vattenförluster beror i huvudsak på skicket på ledningarna som i sin tur beror på till exempel ledningarnas ålder, hur ledningsnätet har skötts, om det utsatt för till exempel snabba temperatursvängningar och om ledningarna utsatts för rörelser i marken. Ledningsnätets status är sällan något som märks för VA SYDs kunder utan detta påverkar framför allt VA SYD i form av kostnader för vatten som läcker ut innan det når kunderna. Oftast behöver vattenförlusterna åtgärdas genom att ledningarna förnyas. Bedömningen av ledningsnätet i Lunds kommun visar att det finns ett behov av förnyelse av ledningsnätet. Förnyelsetakten i Lunds kommun de senaste åren har varit 1,7 km/år eller 0,30 procent av vattenledningsnätet (snittvärde 2017–2021). Det nationella snittet på förnyelse av dricksvattennätet är 0,5¹. Med den förnyelsetakt som finns idag ökar riskerna för skador på ledningar och mark men även, om delar av ledningsnätet blir trycklöst, att grundvatten läcker in och förorenar dricksvattnet.

2.1.2 Nödvattenförsörjning

Vid händelse av att det ordinarie dricksvattenledningsnätet är ur bruk eller att vattnet är förorenat och föroreningen inte kan kokas bort, kan vatten behöva distribueras på annat sätt för att i möjligaste mån upprätthålla dricksvattenförsörjning till allmänhet och prioriterade verksamheter. Lund saknar en fastställd nödvattenplan, det vill säga en plan för hur denna försörjning ska kunna ske på ett ordnat sätt med rutiner för att säkerställa att planen innehåller aktuell information.

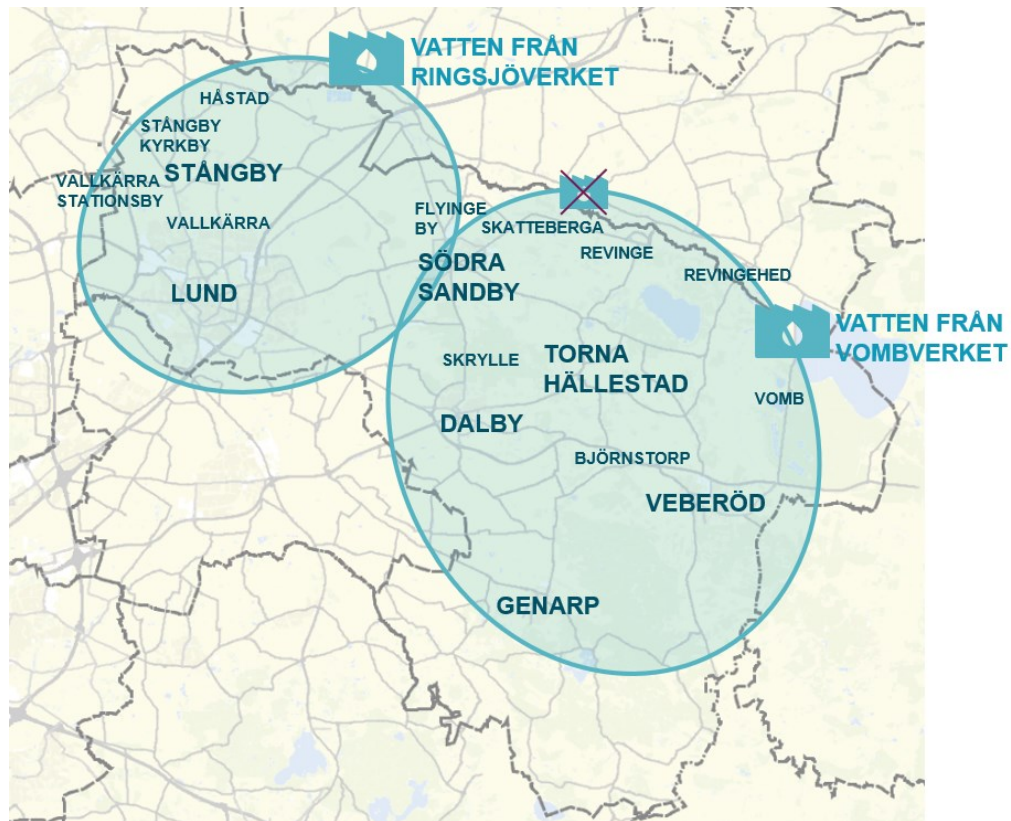
2.1.3 Långsiktig plan för den allmänna dricksvattenanläggningen

Den långsiktiga planen för att säkra Sydvattens vattenproduktion på Ringsjöverket och Vombverket finns beskriven i Sydvattens årsredovisning samt hållbarhetsrapport. Sydvatten arbetar med att säkra kvaliteten på råvattnet samt med att skapa ett robust system för överföring till VA SYD. Både VA SYD och Sydvatten arbetar för en minskad vattenförbrukning, bland annat installerar VA SYD digitala vattenmätare så att kunderna lättare ska kunna följa sin vattenförbrukning.

För att Södra Sandby ska kunna växa och ha en trygg dricksvattenförsörjning behövs även en inmatning även från Vombverket. Idag matas även Gårdstånga och Flyinge i Lunds kommun från Södra Sandby vilket begränsar möjligheten att bygga ut bebyggelsen i Södra Sandby. På sikt planerar VA SYD att bygga en rundmatning kring Kävlingeåns orter så att om vattenförsörjningen i en del slås ut kan

¹ Svensk vattens investeringsrapport 2023

vatten matas åt andra hållet. I samband med detta kopplas även Skatteberga in på det övergripande dricksvattennätet och Gravaregårdens vattenverk läggs ner. Lunds tätort planeras få en ny inmatning av dricksvatten för att öka redundansen och övergripande åtgärder för förstärkning av dricksvattennätet i Veberöd planeras för att kunna möta befolkningsökningen.

Bilden visar kommunens framtida dricksvattensystemet.

För att inte riskera att få högre driftkostnader och mer vattenförluster så behöver förnyelsetakten på dricksvattennätet mer än dubblas. VA Syd kommer att ta fram en dimensionsplan för Lunds kommun.

Dimensionsplanen ska identifiera de delar av ledningsnätet där åtgärder behöver göras och även ge förslag på om ledningar behöver annan dimension. De förstärkningar som behöver göras bör till stor del sedan kunna genomföras i samband med exploateringar och andra projekt, till exempel ombyggnad av gator eller omläggning av andra ledningar.

För Dalby och Genarp behöver övergripande ledningsutredningar för alla vattenslag tas fram. Dessa kommer att visa på åtgärder som krävs för att möjliggöra framtida bebyggelseutveckling i orterna.

2.1.4 Sammanfattning av åtgärder för dricksvattenförsörjning som planeras inom vattentjänstplanens tidshorisont (2038):

- Ny överföringsledning för dricksvatten Revinge-Skatteberga-Södra Sandby samt nedläggning av Gravaregårdens vattenverk i Skatteberga. Åtgärden syftar till att skapa större redundans i dricksvattenförsörjningen i orterna kring Kävlingeån. Åtgärden ligger inom VA SYDs ansvar.
- Förstärkning av dricksvattenförsörjningen av Lunds tätort. Åtgärden syftar till att skapa större redundans i dricksvattenförsörjningen i Lunds tätort. Åtgärden ligger inom VA SYDs ansvar.
- Ta fram dimensionsplan för dricksvattennätet i kommunen. Åtgärden syftar till att ge vägledning för VA SYDs åtgärder på dricksvattennätet. Åtgärden ligger inom VA SYDs ansvar.
- Förnyelse av dricksvattennätet. Åtgärden syftar till att minska läckage och risker för driftsstörningar. Åtgärden ligger inom VA SYDs ansvar.
- Ledningsutredningar och förstärkningar av ledningsnätet i flera orter för att möjliggöra kommande bebyggelse. Åtgärden ligger inom VA SYDs ansvar.
- Kartering av anläggningsdelar som är utsatta vid skyfall samt åtgärdsplanering för att minska riskerna. Åtgärden syftar till att upprätthålla den allmänna VA-anläggningens funktion även vid skyfall. Åtgärden ligger inom VA SYDs ansvar men åtkomst till anläggningsdelar behöver utredas och åtgärdas i samverkan med Lunds kommun.
- Installera digitala vattenmätare. Åtgärden syftar till att minska vattenförbrukningen i kommunen. Åtgärden ligger inom VA SYDs ansvar.
- Fortsatt arbete med nödvattenförsörjning. Arbetet görs gemensamt mellan Lunds kommun och VA SYD.
- Säkra kvaliteten på råvattnet på lång sikt. Åtgärder ligger inom Sydvattens ansvar och beskrivs i Sydvatten Hållbarhets- och årsredovisning 2023.
- Fortsätta trygga ett robust system för överföring till VA SYD. Åtgärder ligger inom Sydvattens ansvar och beskrivs i Sydvatten Hållbarhets- och årsredovisning 2023.

2.2 Spillvatten

Bortledande av spillvatten, alltså förorenat vatten från t.ex. hushåll, industriell tillverkningsprocess, arbetsplatser och serviceanläggningar, är en av de allmänna vattentjänster som kommunen ska kunna tillgodose.

I följande delkapitel beskrivs hur anläggningen fungerar idag, hur den behöver utvecklas på långsikt och vilka åtgärder som behövs.

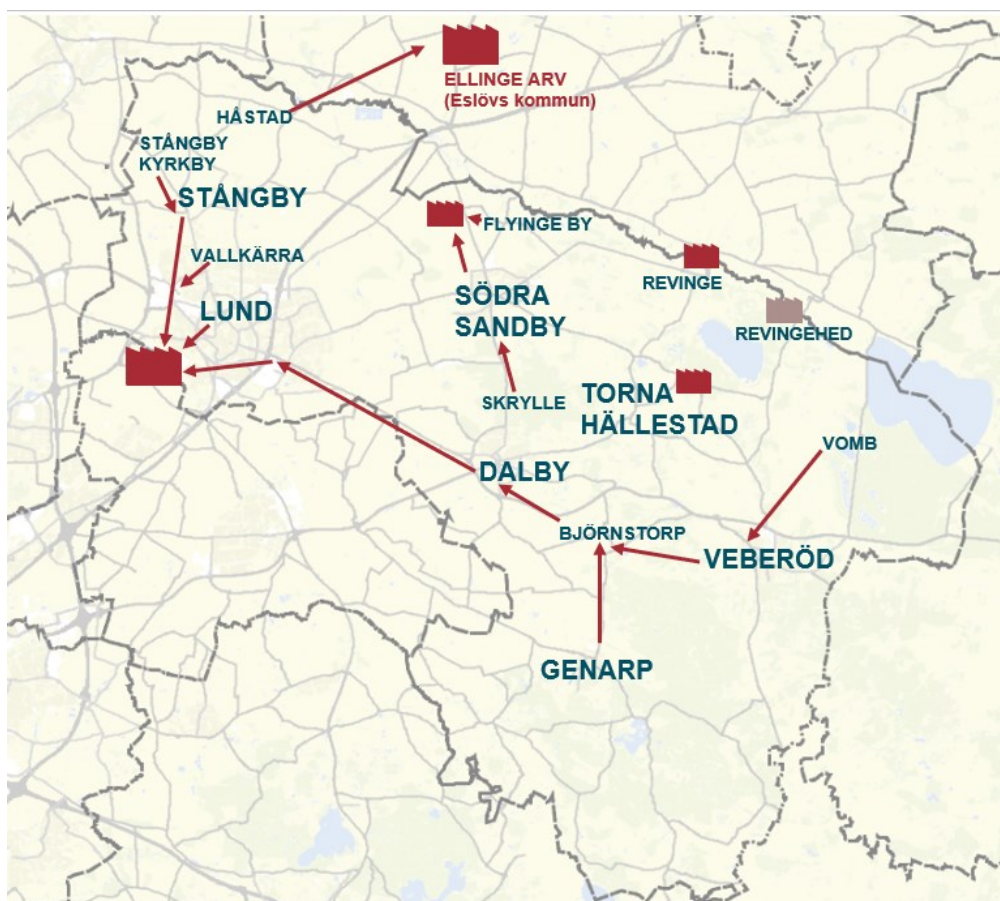
2.2.1 Nuläget

2.2.1.1 Rening av spillvatten

I Lunds kommun finns fyra stycken avloppsreningsverk (ARV). Källby är kommunens största avloppsreningsverk och verket tog 2024 emot spillvatten från drygt 116 000 personer samt verksamheter i Lunds tätort, Dalby, Veberöd, Genarp och Stångby. I Lunds kommun finns ytterligare tre avloppsreningsverk; Revinge ARV, Torna Hällestad ARV och Södra Sandby ARV. Dessa verk är mycket olika stora, från Revinge ARV med knappt 550 anslutna personer 2024, till Södra Sandby ARV med knappt 7000 personer anslutna 2024. Källby och Södra Sandby är tillståndspliktiga, medan Torna Hällestad och Revinge hanterar vatten från under 2 000 pe och är endast anmälningspliktiga. Det renade vattnet från avloppsreningsverken leds till vattendragen Höje å, Kävlingeån och Sularpsbäcken samt till Krankesjön.

Spillvatten från Håstad i kommunens norra del leds till Ellinge avloppsreningsverk i Eslövs kommun.

Fortifikationsverket har ett eget reningsverk i Revingehed.

Bilden visar var spillvatten från de olika orterna i Lunds kommun leds och renas.

I dagsläget klarar kommunens avloppsreningsverk de krav på rening som ställs av tillsynsmyndigheten och i tillstånd men med förväntad ökad belastning och på grund av hårdare reningskrav, behövs ombyggnader eller andra lösningar. Avloppsreningsverk som på sikt behöver byggas om eller där rening av spillvatten behöver lösas på andra sätt är Källby ARV, Södra Sandby ARV och Rvinge ARV.

Avloppsreningsverket i Torna Hällestad klarar dagens reningskrav och ökad belastning inom vattentjänstplanens tidshorisont, om bebyggelsen utvecklas enligt översiktsplanen. Eftersom verket inte är dimensionerat för så många personer så kan en stor exploatering utöver vad som föreslås i översiktsplanen eller verksamhet med stor påverkan, innebära att även detta ARV behöver byggas om.

Till avloppsreningsverken leds, förutom spillvatten, även regn- och grundvatten (se mer om tillskottsvatten under ledningsnät för spillvatten och kombinerat ledningsnät nedan). Stora mängder regn- och grundvatten innebär att allt vatten som kommer in till verken inte kan renas. Avloppsreningsverken behöver antingen byggas för att kunna hantera stora flöden eller så behövs åtgärder på ledningsnätet. Vilken av åtgärderna som ska väljas i första hand behöver bestämmas från fall till fall för att få den bästa lösningen. I vissa fall behövs båda dessa åtgärder

eftersom det är mycket svårt att helt bygga bort problemen med tillskottsvatten.

2.2.1.2 Ledningsnät

Ledningsnätet för spillvatten består av ledningar och pumpstationer och dessa ska leda bort spillvatten från enskilda fastigheters förbindelsepunkt till avloppsreningsverken. I vissa orter finns även fördröjningsmagasin vilka ska fördröja spillvatten för att inte överbelasta pumpstationer, ledningar och avloppsreningsverk nedströms. I Lunds kommun finns dels ledningsnät inom de olika orterna och dels finns ett större system med överföringsledningar från Dalby, Veberöd, Genarp och Björnstorp till Lunds tätort.

Lunds tätort har ett antal huvudstråk för spillvatten, delar av dessa stråk är kombinerade ledningar med både spillvatten och dagvatten. Till det östra huvudstråket, vid Råbylund, ansluts även överföringsledningen från Dalby, Veberöd, Björnstorp och Genarp. Till det västra huvudstråket ansluts Stångby. Alla huvudstråken är överbelastade och för att befolkningen ska kunna fortsätta växa i Lunds tätort och i orter vars spillvatten leds till Lund behöver framför allt dessa huvudstråk åtgärdas.

Delar av spillvattenledningarna i Dalby, Veberöd och Södra Sandby har konstaterats ha för dålig kapacitet för att klara den bebyggelseutveckling som föreslås i Lunds översiktsplan. Förstärkningar behöver göras.

Även ledningsnätet in till Lund från Dalby, Veberöd, Björnstorp och Genarp visar tecken på överbelastning. Spillvatten bräddar till exempel vid pumpstationerna i Genarp och Dalby. Bräddningarna kan ha flera olika orsaker och lösningar, vilka behöver utredas.

2.2.1.2.1 Ett åldrande ledningsnät

Stora delar av ledningsnätet i kommunen byggdes under 1960 och 1970-talet men det finns även betydligt äldre ledningar. Betydande delar är även byggda under 2000-talet. Det material som använts för spillvatten historiskt är betong. På senare år har andra material börjat användas i större skala, bland annat material som går att användas vid schaktfri renovering av ledningarna. Allteftersom ledningarnas ålder ökar, ökar problemen med tillskottsvatten och eftersom ledningarna är av betong finns även risk för att ledningarna ska kollapsa när de åldras. Förnyelsetakten i Lunds kommun de senaste åren har varit 2,1 km/år eller 0,47 procent av det spillvattenförande ledningsnätet (snittvärde 2017–2021). Det nationella snittet på förnyelse av spillvattenledningar är 0,51 procent².

² Svensk vattens investeringsrapport 2023

2.2.1.2.2 Tillskottsvatten

Regn och dräneringsvatten men även grundvatten kan ta sig in i spillvattennätet även om det inte är avsett. Detta kallas för tillskottsvatten. Orsaken till tillskottsvatten kan vara felkopplade husgrundsdräneringar, felkopplade tak- och gatuytor eller otäta ledningar på både privat och allmän mark. Tillskottsvatten innebär stora belastningar på pumpstationer och reningsverk men ökar även risken för källaröversvämningar och bräddningar av orenat avloppsvatten i recipienten. I Lunds kommun är spillvattennätet starkt påverkat av tillskottsvatten i bland annat Genarp och Revinge, vilket även påverkar avloppsreningsverken.

Tillskottsvatten är en av de stora utmaningarna för VA-anläggningens funktion i Lunds kommun. Vissa åtgärder har gjorts på de allmänna spillvattenledningarna men undersökningar i områden med mycket tillskottsvatten visar att det behövs ett fortsatt förnyelsearbetet på allmänna ledningar och åtgärder inne på enskilda fastigheter.

2.2.1.2.3 Kombinerade områden

Ledningsnätet för spillvatten byggs idag för att bara ta emot spillvatten och separata ledningar byggs för att ta emot dagvatten. Men fram till 60-talet byggdes ledningarna för att ta emot både spillvatten och dagvatten, så kallade kombinerade ledningar. Från början transporterades avloppsvattnet med självfall i de kombinerade ledningarna. Då fyllde regnvattnet en viktig funktion i ledningarna, då regnvattnet spolade ledningarna rena från avloppsvattnet eftersom det inte fanns pumpar på den tiden som kunde pumpa det vidare. Idag innebär de kombinerade ledningarna att både ledningsnät och reningsverk överbelastas när det regnar mycket. Lunds tätort, Dalby och Torna Hällestad har områden med kombinerat ledningsnät. I Lunds tätort har separering gjorts i samband med andra arbeten och arbetet med separering behöver fortsätta.

2.2.2 Långsiktig plan för den allmänna spillvattenanläggningen

Bilden visar kommunens framtida hantering av spillvatten.

2.2.2.1 Rening av spillvatten

I norra kommundelen är VA SYDs långsiktiga plan för spillvattenrening att ha kvar reningsverken i Södra Sandby och Torna Hällestad.

Avloppsreningsverken i Revinge och Revingehehed planeras att läggas ner och spillvatten från dessa byar ska istället föras över till och renas i Södra Sandby avloppsreningsverk. Till Södra Sandby ARV ska även spillvatten från flera orter i Eslövs kommun föras över. Det handlar i första hand om Harlösa, Flyinge och Gårdstånga. På sikt är planen att även spillvatten från Hurva och Löberöd, i Eslövs kommun, ska renas på Södra Sandby ARV. För att kunna ta emot spillvatten från fler orter och för att kunna möta den bebyggelseutveckling som planeras i Södra Sandby, behöver Södra Sandby ARV byggas om. På sikt behövs även nytt tillstånd att bygga om Södra Sandby till ett större reningsverk, som kan ta emot och rena spillvatten från ovanstående orter.

Källby ARV planeras att läggas ner och spillvatten från Källbys upptagningsområde kommer istället att föras över till Sjölanda ARV i Malmö kommun. Detta görs inom MAXIMA. Avloppsreningssystemet MAXIMA är VA SYDs satsning på en ny regional infrastruktur för avloppsrening i kommunerna Burlöv, Lomma, Lund och Malmö. Systemet ska även rena avloppsvatten från Bara och Klågerup i Svedala kommun samt Hjärup i Staffanstorps kommun, som sedan tidigare är anslutna till

Sjölunda avloppsreningsverk. Det är en av regionens största infrastruktursatsningar i närtid och en viktig förutsättning för att tillväxtregionen Sydvästra Skåne ska kunna fortsätta växa. Med en gemensam lösning möter VA SYD behovet av utbyggnad och modernisering av avloppsreningen i kommunerna, värnar närliggande vattenmiljöer och möjliggör växande städer.

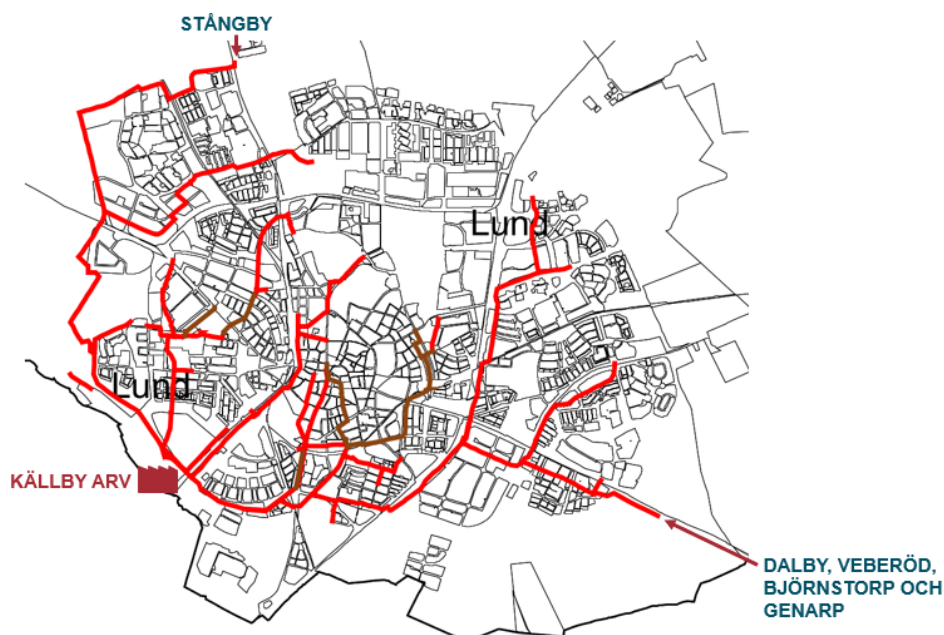
För systemet MAXIMA krävs nytt miljötillstånd. De delar av avloppsreningssystemet MAXIMA som ingår i tillståndsansökan är ett ut- och ombyggt Sjölunda avloppsreningsverk i Malmös utkant, intill Öresund, med nya utloppsledningar i Öresund, en ny stor pumpstation vid Sjölunda avloppsreningsverk och två avloppstunnlar. Avloppstunnel Söder sträcker sig under Malmö mellan Turbinen och Sjölunda avloppsreningsverk och Avloppstunnel Norr mellan Källby avloppsreningsverk i Lund och Sjölunda avloppsreningsverk. Överföringsledningar och nödvändiga pumpstationer för att ansluta Borgeby tätort till avloppsreningsverket är en del av MAXIMA men ingår inte i tillståndsansökan.

Även om den långsiktiga planen är att lägga ner Källby ARV kommer det att behövas åtgärder på reningsverket för att klara den planerade befolkningsutvecklingen fram tills dess att överföring till Sjölunda ARV kan ske. Det behöver även tas fram en avvecklingsplan för Källby ARV.

2.2.2.2 Ledningsnät

Den långsiktiga planen för ledningsnätet är att dimensionera upp huvudstråk, öka förnyelsetakten, arbeta med övriga åtgärder för att minska tillskottsvattenproblematiken och separera kombinerade områden där det finns risk för översvämningar och skador på fastigheter.

I Lunds tätort finns på en systemövergripande nivå ett behov av kapacitetsökning för de huvudstråk som avleder spillvatten från stora delområden. Dessa stråk sammanfaller delvis med kombinerade områden vilket innebär att separering av de kombinerade områden som ligger utanför den tidigare stadsvallen i Lunds tätort kan utföras samtidigt. Det mest överbelastade stråket finns i södra delen av Lunds tätort och det tar förutom spillvatten från östra Lunds tätort även spillvatten från Dalby, Veberöd och Genarp.

Bilden visar huvudledningsstråk för spillvatten i Lunds tätort.

I Veberöd planeras åtgärder på delar av det centrala ledningsnätet. För Dalby, Södra Sandby och Genarp ska åtgärder på ledningsnätet utredas i en första etapp. Åtgärder kan sedan genomföras i samband med exploateringar i orterna.

Som del av avloppssystemet MAXIMA ska avloppstunnel mellan Lund och Malmö samt pumpstation vid Sjölunda byggas.

2.2.2.2.1 Ett åldrande ledningsnät

Förnyelsebehovet beror på ledningarnas status. Förnyelsetakten behöver fördubblas de kommande åren för att minska risken för driftstörningar och avbrott. En ökad förnyelsetakt syftar också till att minska problemen med tillskottsvatten.

2.2.2.2.2 Kombinerat ledningsnät

För att Lunds tätort ska kunna fortsätta att expandera och för att minska problem vid kraftiga regn, behöver separering av kombinerade ledningar fortsätta. Behov av separering bedöms till hög grad sammanfalla med förnyelsebehov då merparten av de kombinerade system är relativt ålderstigna och har en nedsatt kondition. För att en separering ska kunna ske i samband med att andra projekt genomförs, i VA SYDs eller annans regi, bör en heltäckande separeringsplan för Lunds tätort tas fram.

2.2.2.2.3 Tillskottsvatten

Ortsspecifika mätningar, utredningar och åtgärder avseende tillskottsvatten behöver göras för Södra Sandby, Revinge, Dalby, Håstad, Genarp, Veberöd och Stångby. Orter som har högst prioritet är Södra Sandby och Revinge där tillskottsproblematiken behöver åtgärdas för att

inte reningsverket i Södra Sandby ska behöva dimensioneras för dagens stora mängder tillskottsvatten. Även Dalby, Håstad, Genarp och Veberöd och behöver utredas och åtgärdas inom vattentjänstplanens tidshorisont och därefter behöver Stångby utredas och åtgärdas. Förutom åtgärder på den allmänna VA-anläggningen krävs åtgärder på de privata fastighetsägarnas installationer.

2.2.2.3 VA-utbyggnadsområden

I båda identifierade VA-utbyggnadsområden, Skatteberga och Hardeberga stationsby, finns privata ledningsnät. VA SYD behöver utreda status på dessa nät och besluta om de ska tas över eller de ska ersättas med nya ledningar.

2.2.3 Sammanfattning av åtgärder för spillvattenhantering som planeras inom vattentjänstplanens tidshorisont (2038):

- Utreda och fortsätta åtgärda tillskottsproblematiken i kommunen. Områden som har högst prioritet är Södra Sandby och Revinge. Även Dalby, Håstad, Genarp och Veberöd och behöver utredas och åtgärdas inom vattentjänstplanens tidshorisont. Åtgärden syftar till att minska belastningen på reningsverk, minska bräddningar och minska risk för framför allt källaröversvämningar. Åtgärden ligger inom VA SYDs ansvar men kräver även åtgärder av privata fastighetsägare på deras egna VA-installation.
- Åtgärder inom avloppssystemet MAXIMA. Åtgärder syftar till att skapa ett nytt system för spillvatten som bland annat hanterar spillvatten från Källby ARVs upptagningsområde i Lunds kommun. Åtgärden ligger inom VA SYDs ansvar.
- Utreda och utföra åtgärder på Källby ARV. Åtgärden syftar till att kunna rena spillvatten på Källby ARV inom gällande tillstånd fram till att överföring till Sjölanda ARV kan ske. Åtgärden ligger inom VA SYDs ansvar.
- Utreda och utföra ombyggnad av Södra Sandby ARV inom givet tillstånd samt påbörja tillståndprocessen för nytt tillstånd. Åtgärden ligger inom VA SYDs ansvar.
- Ny överföringsledning för spillvatten Harlösa-Revingehed-Revinge-Skatteberga-Södra Sandby. Nedläggning av Revinge ARV. Åtgärden ligger inom VA SYDs ansvar.
- Ta fram ledningsnätsutredning för överföring av spillvatten från Dalby, Genarp, Veberöd och genomföra åtgärder. Åtgärden syftar till att säkerställa nuvarande behov och framtida belastning på systemet. Åtgärden ligger inom VA SYDs ansvar.
- Ta fram ledningsnätsutredningar för Södra Sandby, Dalby och Genarp. Åtgärden syftar till att minska kapacitetsproblem för

dagens och planerad bebyggelsen. Åtgärden ligger inom VA SYDs ansvar.

- Förnyelse av spillvattennätet. Åtgärden syftar till att minska tillskottsvattenproblematiken och risken för driftsstörningar. Åtgärden ligger inom VA SYDs ansvar.
- Fortsatt separering av ledningsnätet, främst i Lunds tätort. Åtgärden syftar till att minska risken för källaröversvämningar i Lunds tätort. Åtgärden ligger inom VA SYDs ansvar.
- Utbyggnad av spillvatten till Hardeberga stationsby. Åtgärden syftar till att förbättra vattenkvalitén i Sularpsbäcken. Åtgärden ligger inom VA SYDs ansvar.
- Kartering av anläggningsdelar som är utsatta vid skyfall samt åtgärdsplanering för att minska riskerna. Åtgärden syftar till att upprätthålla den allmänna VA-anläggningens funktion även vid skyfall. Åtgärden ligger inom VA SYDs ansvar men åtkomst till anläggningsdelar behöver utredas och åtgärdas i samverkan med Lunds kommun.
- Fortsätta testa strategier och metoder för återanvändning av spillvatten. Åtgärden utförs av VA SYD.

2.2.4 Sammanfattning av åtgärder för spillvattenhantering efter 2037:

- Utreda och fortsätta åtgärda tillskottsproblematiken i Stångby. Åtgärden ligger inom VA SYDs ansvar men kräver även åtgärder av privata fastighetsägare på deras egna VA-installation.
- Ombyggnad av Södra Sandby ARV inom nytt tillstånd. Åtgärden ligger inom VA SYDs ansvar.
- Förnyelse. Åtgärden ligger inom VA SYDs ansvar.
- Separering. Åtgärden ligger inom VA SYDs ansvar.

2.3 Dagvatten

Bortledande av dagvatten, tillfälligt, avrinnande vatten på ytan, mark eller konstruktion t.ex. regnvatten, smältvatten eller framträngande grundvatten, är en av de allmänna vattentjänster som kommunen ska kunna tillgodose. Anläggningen dimensioneras för att hantera risken för översvämning vid vanligt förekommande regn. Vilket regn som anläggningen dimensionerats beror på flera faktorer som när systemet byggdes och vilka risker som förekommer vid översvämning men generellt handlar det om regn med återkomsttid på 10-30 år. Det finns inte lagkrav på att den allmänna VA-anläggningen ska vara anpassad för kraftigare regn, så kallade skyfall.

I följande delkapitel beskrivs hur anläggningen fungerar idag, hur den behöver utvecklas på långsikt och vilka åtgärder som behövs.

senaste åren har varit 0,33 procent av det dagvattenförande ledningsnätet (snittvärde 2017–2021). Det nationella snittet på förnyelse av dagvattenledningar är 0,29procent³.

Dagvattenledningar i äldre områden är byggda med en mindre kapacitet än de ledningar som läggs idag eftersom andra krav ställt historiskt på kapaciteten i ledningsnätet. Kombinationen av att äldre dagvattenledningar byggda utifrån andra krav, att mer bebyggelse har kopplats in och framtidens kraftigare regn innebär att det oftare kommer att ske marköversvämningar, det vill säga att ledningsnätet är överfullt. Det finns inga lagkrav på att anpassa det befintliga ledningsnätet till dagens standard och framtidens kraftigare regn.

2.3.1.1.2 Miljökvalitetsnormer

Flera av recipienterna i Lunds kommun är vattenförekomster som klassats enligt EUs ramdirektiv för vatten. Direktivet syftar till att vi ska ta hand om våra vattenresurser så att denna och kommande generationer ska få tillgång till vatten av bra kvalitet i tillräcklig mängd. För vattenförekomsterna finns det miljökvalitetsnormer som anger vilken kvalitet vattenförekomsten ska ha nått vid en viss tidpunkt. Vattenförekomsterna i Lunds ska nå en god status till år 2027. Idag uppnår ingen av vattenförekomsterna en god status, en av anledningarna till detta är höga flöden från bebyggd miljö. Detta ger både erosionsskador och uppbyggnad av sediment i recipienterna.

2.3.1.1.3 Fördröjning av dagvatten

För att inte orsaka översvämningar från ledningsnät och vattendrag och för att minska riskerna för skador på vattendrag behöver dagvatten från bebyggelse fördröjas. Även vid separering av det kombinerade ledningsnätet i Lunds tätort behöver dagvatten fördröjas för att inte riskera ökade problem med översvämning inne i tätorten och skador på recipienten.

Öppna anläggningar för fördröjning av dagvatten finns i princip i alla kommunens större orter. Sammanlagt finns det ett 70-tal öppna anläggningar, varav ca 30 i Lunds stad. De övriga finns utspridda i de övriga större orterna. De öppna anläggningarna avlastar ledningsnät eller dikningsföretag nedströms. Det finns ett stort behov av åtgärder i de öppna anläggningarna på grund av historiskt eftersatt underhållsarbete.

³ Svensk vattens investeringsrapport 2023

2.3.1.1.4 Dikningsföretag

De bäckar och åar som tar emot dagvatten är i många fall även dikningsföretag. Ett dikningsföretag är en form av samfällighet där fastighetsägare har gått ihop för att avvattna mark. Dikningsföretag har bildats sedan 1800-talets slut för att dränera landskapet och göra det mera ekonomiskt användbart (oftast för odling). Området som genom avvattningen har ökat i ekonomiskt värde kallas för båtnadsområde. Idag bildas nästan inga nya dikningsföretag, men bestämmelser i äldre företag gäller tills de officiellt har ändrats eller upphävts. Även de större recipienterna Höje å och Kävlingeån är till viss del dikningsföretag. Status och ägandeskap för de flesta av dessa dikningsföretag är inte kartlagt. Merparten är överbelastade delvis på grund av dagvattnet, både utifrån flöde och föroreningar. Detta beror bland annat på att man historisk inte har fördröjt dagvattnet tillräckligt innan det leds till dikningsföretagen. Begränsningarna i dikningsföretagen gör att kapacitetsproblem på dagvattennätet, i synnerhet i byarna, inte går att lösa genom att anlägga större ledningar då det inte finns möjlighet för recipienten att ta emot mer vatten.

2.3.1.2 Dagvattenkvalitet

När dagvatten rinner över en yta för det med sig de föroreningar som ansamlats på den ytan. Dagvattens sammansättning varierar och beror bland annat på markanvändning, trafikintensitet, mänsklig aktivitet och vilka byggnadsmaterial som används. Föroreningshalterna varierar också beroende på årstid, mellan olika regn och till och med inom ett och samma regntillfälle. Exempel på föroreningar som finns i dagvattnet är näringsämnen, tungmetaller och oljor. När dagvattnet leds till recipienterna kan föroreningarna bidra till en negativ påverkan på recipientens ekosystem.

Idag uppnår ingen av vattenförekomsterna en god status, en av anledningarna till detta är att näringsämnena är för höga i jämförelse med miljökvalitetsnormerna. Dagvattnet anges som en av flera betydande påverkanskällor till att en god status inte nås, och därför behöver mängden dagvattenföroreningar till recipienten minskas. Detta kan ske antingen genom rening av dagvatten eller åtgärder för att undvika att förorenat dagvatten uppstår från första början.

Fosfor används som indikatorparameter för föroreningar i dagvatten eftersom det är en låg mätosäkerhet och det finns många referensvärden på fosfor från olika markanvändning. Mätningar visar att höga fosforhalter ofta korrelerar med höga halter av andra föroreningar från urbana områden.

Från hela Lunds kommun (all markanvändning) släpps enligt beräkningar ca 6 600 kg fosfor/år till Höje å och 8 100 kg fosfor/år till Kävlingeån, det vill säga totalt 14 700 kg fosfor/år till recipienterna. Av den mängden står dagvatten från befintlig bebyggelsen för uppskattningsvis ca 2 400 kg fosfor/år är där den största mängden kommer från Lunds tätort. Utbyggnad enligt översiktsplanen bedöms bidra med uppskattningsvis ytterligare drygt 200 kg fosfor/år till recipienterna jämfört med idag.

Det finns några befintliga reningsanläggningar för dagvatten i Lunds kommun. Dessutom sker rening som en positiv bieffekt av fördröjning av dagvatten i många anläggningar.

2.3.2 Långsiktig plan för den allmänna dagvattenanläggningen

2.3.2.1 Avledning av dagvatten i ledningar och öppna lösningar

2.3.2.1.1 Ett åldrande ledningsnät

Liksom ledningsnätet för dricksvatten och spillvatten behöver dagvattenledningarna förnyas. Förnyelsetakten i förhållande till dagens takt behöver öka något men inte lika mycket som för vatten och spillvatten eftersom dagvattennätet generellt är yngre än ledningsnätet för de andra vattenslagen. Dagvatten har dessutom en mindre påverkan på materialet än vad spillvatten har vilket gör att livslängden på dagvattenledningarna är större.

2.3.2.1.2 Fördröjning av dagvatten

Både för att kunna uppnå god status i recipienter och för att klara de begränsningar av dagvatten till dikningsföretag som regleras behövs ökad fördröjning av dagvatten från bebyggd miljö. Idag sker ett sådant arbete vid planläggning av ny bebyggelse och det behöver fortsätta. Ny bebyggelse kan inte medföra ökad avrinning till recipienter. Även åtgärder för minskad avrinning från befintlig miljö behöver utredas och utföras. Det behövs även åtgärder i recipienter för att dessa ska klara flöden från bebyggd miljö bättre än idag.

2.3.2.1.3 Dikningsföretag

Eftersom dikningsföretag är en mycket viktig del av avledningen av dagvatten från kommunens tätorter behöver dessa utredas och åtgärder utföras. Framför allt behöver dikningsföretagens kapacitet, belastning, ansvarsförhållande och driftsfrågor identifieras. I vissa fall behöver dikningsföretag läggas ner och driften ske i till exempel kommunens eller VA SYDs regi.

2.3.2.2 Dagvattenkvalitet

För att recipienterna ska kunna uppnå god status behöver föroreningarna från bland annat dagvattnet minska. VA SYD har utrett

behovet av rening av dagvatten från befintlig bebyggelse i Lunds kommun. Tillsammans med Lunds kommun har platser för reningsanläggningar för dagvatten pekats ut i Lunds tätort och i Veberöd. Platser för dagvattenrening i Genarp har också undersökts. Åtgärd för att minska föroreningsbelastningen från Lunds tätort är prioriterad eftersom det är den största källan till föroreningar från bebyggd miljö i kommunen.

2.3.2.3 Återanvändning av vatten

VA SYD har flera projekt där återanvändning av vatten testas, både för användning av hushåll och av VA SYD och medlemskommunerna. Det arbetet utvärderas för att det sedan ska göras en plan för fortsatt arbete.

2.3.3 Sammanfattning av åtgärder för dagvattenhantering som planeras inom vattentjänstplanens tidshorisont (2038):

- Anlägga reningsanläggningar för dagvatten, i första hand från Lunds tätort. Åtgärden syftar till att förbättra vattenkvaliteten i vattenförekomster som tar emot dagvatten. Åtgärden ligger inom VA SYDs ansvar.
- Åtgärder för fördröjning av dagvatten från befintlig och ny bebyggelse. Åtgärden syftar till att minska påverkan från dagvatten på recipienter, till exempel Höje å. Åtgärden ligger inom VA SYDs ansvar.
- Genomföra översyn av kapacitet, ansvarsförhållanden och driftsfrågor för dikningsföretag som används för avledning av dagvatten och renat spillvatten. Åtgärden syftar till att skapa en säkrare och effektivare förvaltning av dikningsföretag som används för avledning av vatten från bebyggelsen. Ansvar för åtgärden ligger på VA SYD och Lunds kommun.
- Förnyelse. Åtgärden syftar till att minska risken för driftsstörningar. Åtgärden ligger inom VA SYDs ansvar.
- Separering. Åtgärden syftar till att minska risken för bräddning och källaröversvämningar. Åtgärden ligger inom VA SYDs ansvar.
- Kartering av anläggningsdelar som är utsatta vid skyfall samt åtgärdsplanering för att minska riskerna. Åtgärden ligger inom VA SYDs ansvar men åtkomst till anläggningsdelar behöver utredas och åtgärdas i samverkan med Lunds kommun.
- Fortsätta testa strategier och metoder för återanvändning av vatten. Åtgärden genomförs av VA SYD.

2.4 Kontinuitetsarbete inklusive skyfallsplanering

Kontinuitetshantering inom VA SYD handlar om att planera för att upprätthålla leveransen av allmänna vattentjänster på en acceptabel nivå. Oavsett vilken störning verksamheten utsätts för, till exempel

översvämning, strömbavbrott, uteblivna leveranser av nödvändig materiel, ska VA SYD ha en beredskap för att leverera vattentjänster. Med en plan för kontinuitetshantering kan organisationen snabbare återhämta sig från och mildra konsekvenserna av en händelse. Det innebär kortare störningsperioder och minskar förlust av personella, ekonomiska, funktionella eller andra värden.

Planeringen för att upprätthålla den allmänna VA-anläggningens funktion är en del av VA SYDs kontinuitets-arbete. Eftersom det finns ett uttalat krav på att vattentjänstplaner ska innehålla kommunens bedömning av vilka åtgärder som behöver vidtas för att den allmänna VA-anläggningen ska fungera vid skyfall, beskrivs skyfallsplanering specifikt nedan.

2.4.1 Åtgärder för att upprätthålla allmänna VA-anläggningens funktion vid skyfall

Skyfall är kraftiga regn som kommer under en kort tid. De är större än vad den allmänna VA-anläggningen ska kunna hantera och innebär därför att vatten rinner på markytan. Skyfall orsakar ofta översvämningar. I och med klimatförändringarna kommer tillfällena med skyfall att komma oftare och de kommer även att bli kraftigare.

Översvämningar kan också uppstå genom att det regnar mycket under en lång period och marker blir mättade. Under vintern kan det förstärkas av att marken är frusen vilket förhindrar att vatten infiltrerar och kan i värsta fall bidra till ett ännu högre flöde om regn sker i samband med att marken tinar och släpper ifrån sig vatten.

Den allmänna VA-anläggningen är dimensionerad för att som mest kunna hantera ett 30-års regn, i de flesta områden ska den allmänna VA-anläggningen hantera mindre regn än så, ner till ett 10-årsregn. Detta är alltså VA-huvudmannens ansvar. Större regn än vad den allmänna VA-anläggningen ska hantera kommer att stanna kvar på markytan och rinna till lågpunkter. Det finns inte lagkrav på att den allmänna VA-anläggningen ska vara anpassad för kraftigare regn, så kallade skyfall, eftersom det skulle vara oerhört kostsamt om ledningsnätet dimensionerades upp så att det kunde avleda ett skyfall. Vid ett skyfall ska dock VA-anläggningens avsedda funktion upprätthållas: reningsverk ska fortsätta rena spillvatten, dricksvatten ska levereras, avloppsledningar, såväl spillvattenledningar som dagvattenledningar, ska kunna avleda de volymer de är dimensionerade för. Därför behöver vissa skyfallsåtgärder genomföras även på den allmänna VA-anläggningen. En del skyfallsåtgärder kan bara genomföras utanför den allmänna VA-anläggningen. Därför är det viktigt att kommunens

skyfallsplanering är väl samordnad med VA SYDs behov av att förebygga störningar till följd av skyfall.

Inga detaljerade utredningar är gjorda för åtgärderna. I åtgärderna pekas inte några enskilda anläggningar ut. Åtgärderna beskrivs istället per anläggningstyp.

2.4.1.1 Framkomlighet vid skyfall

En risk för den allmänna VA-anläggningens funktion är att personal inte kan komma till och från viktiga delar, till exempel vattenverk, avloppsreningsverk och pumpstationer. Att säkra framkomligheten för samhällsviktig verksamhet är i huvudsak kommunens ansvar. VA SYD och Lunds kommun behöver därför arbeta tillsammans med att identifiera delar av anläggningen som är viktig för dess övergripande funktion och där framkomligheten kan hindras vid skyfall. I de flesta fall kommer åtgärder som behövs därefter att behöva utföras av Lunds kommun.

2.4.1.2 Dricksvatten

Risker för störningar i produktionen hänger framför allt ihop med marköversvämningar inom verken. Riskerna för påverkan på dricksvattennätet vid skyfall bedöms som små.

2.4.1.2.1 Åtgärder för att upprätthålla dricksvattenförsörjning vid skyfall:

- Åtgärda eventuella marköversvämningar inom vattenverken som påverkar verkens funktion. Skatteberga vattenverk ska på sikt läggas ner. Sydvatten ansvarar för skyfallssäkring av Ringsjöverket och Vombverket.
- Identifiera anläggningsdelar som är utsatta vid skyfall och vid behov ta fram platsspecifika åtgärder.

2.4.1.3 Avloppsreningsverk

Eftersom ledningsnätet för spillvatten påverkas av regnvatten även vid skyfall kommer större flöden att ledas till avloppsreningsverken vid dessa tillfällen. Verken är inte utformade för att klara extrema mängder vatten och har olika säkerhetsanordningar för att hantera detta. Till exempel leds inkommande avloppsvatten till tillfälliga dammar men i vissa fall leds även orenat avloppsvatten förbi reningsverket och direkt ut i recipienten vid mycket kraftiga regn.

Vid skyfall kan marken inom och intill avloppsreningsverken översvämmas vilket kan innebära att vatten ytledes rinner in i reningsanläggningen och begränsar dess funktion.

Framför allt avloppsreningsverket i Revinge men även Källby dammar, som ligger nära vattendrag, riskerar att översvämmas när vattennivån i vattendragen stiger mycket.

2.4.1.3.1 Åtgärder för att upprätthålla avloppsrening vid skyfall:

- I viss mån säkerställa reservvolymer så att orenat avloppsvatten som trots separering och åtgärder mot tillskottsvatten leds till reningsverken, inte leds till recipienten. Det går dock inte att helt säkerställa att förbiledning inte kommer att ske vid skyfall.
- Åtgärda eventuella marköversvämningar inom avloppsreningsverken som påverkar verkens funktion.
- Skydda avloppsreningsverken mot höga flöden i intilliggande vattendrag. Revinge ARV och Källby ARV, som både ligger nära vattendrag, planeras att läggas ner på sikt vilket gör att åtgärden endast behövs för att klara höga flöden inom de närmaste 10 åren.

2.4.1.4 Ledningsnät för spill och kombinerat avlopp

Vid kraftig nederbörd finns risk för att spillvatten-nätet fylls med dagvatten. Detta sker genom att ytvatten leds ner i spillvattensystemet via golvbrunnar i översvämmade källare, via brunnar i källartrappor och liknande. Det kan också rinna ner i spillvattenledningar via brunnar i gator som översvämmas eller genom att dagvatten leds till kombinerade ledningar. Konsekvenserna blir att ledningsnätet överbelastas och översvämningar sker i enskilda fastigheter och i extrema fall att avloppsvatten tränger upp genom brunnar i lågpunkter i gator. Vid lokala regn kan dämning ske i ett par fastigheter eller i ett kvarter, men vid större skyfall kan hela stadsdelar påverkas.

Pumpar riskerar att hamna under vatten då pumpstationer får ta emot för mycket vatten. Pumparna är ofta dränkbara, däremot tål inte elutrustningen att hamna under vatten. Elinstallationer måste säkras på de pumpstationer som riskerar att hamna under vatten vid ett skyfall. Vissa pumpstationer har bräddutlopp som ligger så högt att det inte sker någon bräddning förrän stora delar av pumpstationens avrinningsområde står under vatten. Detta innebär att bräddning måste ske genom pumpning för att undvika källaröversvämning via spillvattennätet.

2.4.1.4.1 Åtgärder för att upprätthålla spillvattendistributionen vid skyfall:

- På lång sikt bör det spillvattenförande nätet anpassas så att inte dagvatten leds in till spillvattenledningar. Framför allt handlar det om att bygga bort kombinerade ledningar.
- Åtgärder på enskilda fastigheter så att dagvatten inte är inkopplat på spillvattennätet.

- Pumpstationer som riskerar att påverkas vid skyfall behöver identifieras och åtgärdas.
- VA SYDs reservkraftsstrategi för pumpstationer behöver uppdateras och ses över.

2.4.1.5 Ledningsnät för dagvatten samt öppna dagvattenanläggningar

Vid kraftig nederbörd kommer dagvattenledningar att fyllas så vatten antingen inte kan rinna ner i brunnar eller så att vatten trycker upp genom brunnar. Själva ledningsnätet kommer att avleda de mängder det är dimensionerat för och vid skyfall går det inte att undvika att det sker marköversvämningar, på privata fastigheter och på till exempel allmänna gator. Vid kraftiga regn kan även vatten tränga in i dränering in i hus på privata fastigheter. Där dagvatten avleds till diken kan kraftiga regn innebära att vattnet får höga hastigheter och orsakar erosionsskador i diket. Det kan till och med innebära att diket rasar helt och att avledningen inte kan ske och att vattnet istället svämmas över på marken kring diket.

Vid skyfall kan även öppna anläggningar för fördröjning och rening av dagvatten sättas igen genom att jord och vegetation samlas vid in- och utlopp. Detta kan i sin tur leda till att avledningen inte kan ske. Höga flöden till anläggningar som renar dagvatten kan även innebära att förorenat sediment spolats ut i recipienten.

Vid kraftiga regn kan vattennivån i de vattendrag, dammar och sjöar som dagvatten leds till, bli så höga att dagvattnet inte kan komma ut från ledningsnätet. Istället trycker vatten från recipienten upp i ledningsnätet och orsakar översvämningar i bebyggelsen. Detta sker även vid långvariga regn som orsakar höga vattennivåer i recipienter.

2.4.1.5.1 Åtgärder för att upprätthålla dagvattenavledning, fördröjning och rening vid skyfall:

- Förebyggande åtgärder bör göras där det erfarenhetsmässigt finns en risk för igensättning av in- och utlopp.
- Diken behöver utformas så att de inte skadas av höga flöden. Det kan till exempel handla om att göra om konventionella diken till tvåstegsdiken. Generellt behöver diken skötas och slänter som skadas behöver åtgärdas så att de inte riskerar att kollapsa. Många gånger är det dikningsföretag som ansvarar för dessa åtgärder.
- Dammar för rening och fördröjning behöver utformas och skötas så att de inte skadas vid skyfall.
- Utlopp till recipienter där vattennivån riskerar att orsaka stora skador på bebyggelsen om vatten trycker upp behöver förses med

bakvattenstopp och det pumpar behöver installeras som vid höga flöden pumpar dagvatten förbi bakvattenstoppen till recipienten.

2.4.2 Skyfallssäkring av enskilda VA-installationer

Fastighetsägaren har ansvar över ledningar och egna vatten- och avloppsinstallationer inom fastigheten. Med fastighet menas hela tomten, inte bara byggnader. Detta gäller också anordningar för skydd mot inträngande avloppsvatten, till exempel bakvattenstopp av olika slag. Ansvaret gäller från anslutningspunkten i gatan som brukar ligga ungefär en halv meter utanför tomtgränsen. Vid skyfall är det viktigt att även den enskilda VA-installationen är rätt utformad. Det säkraste sättet att undvika att dagvatten tränger upp i dräneringsledningarna runt huset är att pumpa vattnet.

Fastighetsägaren ska separera avloppssystemet inom fastigheten om VA SYD anlagt separerat system i gatan. Detta innebär att dagvatten inte längre får belasta spillvattenledningsnätet.

3 VA-utbyggnad

Kravet på utbyggnad av VA-ledningsnätet finns i Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster och i Vattenmyndigheteten Södra Östersjöns åtgärdsprogram för 2022-2027 (Vattenmyndigheten, 2022).

Sedan tidigare har Lunds kommun haft en VA-utbyggnadsplan (Lunds kommun, 2015) som beskriver hur kommunen ska tillgodose vatten och avlopp till befintlig bebyggelse som är i behov av kommunalt vatten och avlopp (VA). Den tidigare VA-utbyggnadsplanen kommer att utgå när denna plan antas. För denna plan har en ny metodik använts för att fastställa behovet av kommunalt VA för att få en tydlighet i bedömning och enklare uppföljning över tid.

3.1 Utbyggnadsansvar enligt lag

VA-utbyggnadsplanen är framtagen för att tydliggöra kommunens ansvar att ordna vattentjänster enligt 6 § i Lagen om allmänna vattentjänster (LAV):

Kommunens skyldighet att ordna vattentjänster

6 § Om det med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljön behöver ordnas vattenförsörjning eller avlopp i ett större sammanhang för en viss befintlig eller blivande bebyggelse, ska kommunen

1. Bestämma det verksamhetsområde inom vilket vattentjänsten eller vattentjänsterna behöver ordnas, och
2. Se till att behovet snarast, och så länge behovet finns kvar, tillgodoses i verksamhetsområdet genom en allmän VA-anläggning.

VA-utbyggnadsplanen pekar ut ett antal områden där det bedöms finnas kommunalt ansvar enligt 6 § LAV, de så kallade utbyggnadsområdena. VA-utbyggnadsplanen pekar också ut utredningsområden, vilket är områden som behöver utredas vidare för att en bedömning om ifall de omfattas av 6 § LAV eller inte ska kunna göras. Några områden har klassats som bevakningsområden eller uppföljningsområden och dessa bedöms för närvarande inte omfattas av kommunalt ansvar enligt 6 § LAV. Utvecklingen av dessa områden bevakas och vid framtida uppföljning av VA-utbyggnadsplanen kan en annan bedömning komma att ske. Nedan beskrivs de olika kategorierna.

VA-utbyggnadsområde innebär att det bedöms finnas behov av en eller flera vattentjänster. Kommunalt VA ska byggas ut till området och verksamhetsområde ska upprättas för de tjänster där behov finns.

VA-utredningsområde innebär, utifrån den kunskap kommunen har om området idag, att det kan finnas behov av en eller flera vattentjänster.

Utredning behöver utföras för att visa vilka behov som finns samt vilka möjligheter som finns för att förbättra VA-situationen i området.

VA-bevakningsområden innebär att bebyggelsekoncentrationen kan vara tillräckligt hög, men utifrån den kunskap kommunen har idag är området sannolikt inte i behov av en förändrad VA-struktur. Bevakning av området behövs för att följa om behovet av en förändrad VA-struktur förändras över tid.

VA-uppföljningsområde innebär att bebyggelsekoncentrationen inte bedöms vara tillräckligt hög för att behov av en förändrad VA-struktur ska uppkomma, utifrån den kunskap kommunen har om området idag.

3.2 Bedömningsgrunder och metod

Bedömningen har sin utgångspunkt i hur väl bebyggelsen har förutsättningar för att få fungerande egna avlopp och dricksvattenbrunnar. Det måste föreligga eller förväntas uppstå miljömässigt och/eller hälsomässigt behov av att lösa VA-försörjningen i ett större sammanhang för att kommunens skyldighet ska inträda. Det räcker således inte med att fastigheterna utgör ett större sammanhang, utan det kan mycket väl finnas god tillgång till dricksvatten av erforderlig kvalitet och goda möjligheter för att lösa avloppsfrågan med lokala lösningar. Likaså visar praxis att vad som är ett större sammanhang i hög grad kan variera.

För att göra bedömningen har behovet av kommunalt vatten och avlopp delats in i tre huvudkategorier: samhälle, miljö och hälsa. Kategorierna sammanfattar hur bedömningsområdet är bebyggt och vilken påverkan hantering av vatten och avlopp i området ger på miljön och hälsa.

Samhälle bedöms utifrån hur många fastigheter som finns inom en bebyggelsekoncentration, hur stor andel av bostäderna som är permanentboende och vilken utvecklingspotential platsen har.

Miljö bedöms utifrån förutsättningarna för enskilt avlopp, recipientens känslighet och eventuella risker för kringliggande naturvärden.

Hälsa bedöms utifrån risk för påverkan från avloppsvatten, möjligheten till egenförsörjning av dricksvatten och dess kvalitet.

Bedömningarna har gjorts utifrån den information som varit tillgänglig för Lunds kommun och VA SYD vid tidpunkten för framtagnandet av vattentjänstplanen. Utöver detta kan enskilda fastighetsägare ha uppgifter som är av vikt för bedömningen. Exempelvis har inte kommunen något register eller närmare information om enskilda dricksvattentäkters kvalitet eller kvantitet. Om väsentliga nya uppgifter

kommer in under samrådet kan bedömningarna komma att justeras till granskningsskedet av vattentjänstplanen.

Behovet av vattentjänsterna spill-, dricks-, och dagvatten har bedömts separat eftersom det kan finnas behov av en tjänst utan att det finns behov av en annan. Respektive huvudkategori har delats upp i underkategorier vilket beskrivs i delkapitlen nedan. Varje kategori bedöms utifrån ett poängsystem från 1 till 3. Poängen ger en indikation för behovet av vattentjänster i området, men det är själva motiveringen av behovet som väger tyngst i den samlade bedömningen. Nuvarande status på enskilda spillvattenanläggningar har inte inkluderats i bedömningen, men kan komma att vägas in när VA-utbyggnadsområdenas prioritering av utbyggnad ska bestämmas. Kommunens miljönämnd ansvarar för tillsynen av enskilda spillvattenanläggningar medan VA SYD bygger ut och tillhandahåller kommunalt VA.

Utifrån bedömningen kategoriseras områdena som utbyggnadsområde, utredningsområde, bevakningsområde eller uppföljningsområde, vilket beskrivs i avsnitt 3.1.

3.2.1 Samhälle

Grundläggande för bedömningen är att bebyggelsekoncentrationen är tillräckligt stor och strukturerad som en samlad bebyggelse. Om området är tätbebyggt skapas sämre förutsättningar för enskilda avlopp och dricksvattenbrunnar eftersom det finns mindre utrymme för VA-anläggningar mellan bebyggelsen. I förarbeten till vattentjänstlagen framgår att med ett större sammanhang menas att frågorna normalt måste röra fler än bara ett fåtal fastigheter. I propositionen redogörs för praxis som visar att det behöver vara åtminstone 20–30 fastigheter, men att det kan minskas om bebyggelsen ligger så samlad att sanitära olägenheter blir för stora med enskilda anläggningar. Det beror alltså av hur starkt miljö- eller hälsoskyddsbehovet gör sig gällande, eller kan förväntas komma att göra det.

I bedömningen i denna vattentjänstplan har utgångspunkten varit att bebyggelsekoncentrationen ska vara mer än 20 bostadshus där avståndet mellan bostadshusen inte bör vara mer än 100 m, men bedömningen görs i varje enskilt fall.

Avsteg från grundregeln kan förekomma när närliggande bebyggelsekoncentrationer upplevs utgöra ett sammanhang. I de fall har avstånd upp till 200 metersetts som en övre gräns. I andra fall har områden med mindre antal bostäder inkluderats i bedömningen, vilket kan bero på närhet till känsliga vattendrag (vattenförekomst), att

bebyggelsen ligger inom område för skyddad dricksvattentäkt eller har en kritisk samhällsfunktion som t.ex. skola.

Nedanstående parametrar har utgjort en grund för bedömningen av bebyggelsens påverkan på behovet av kommunalt VA.

Tabellen redovisar de parametrar som poängsatts för att bedöma kategorin Samhälle i behovsmodellen.

Poäng	Antal hushåll	Andel permanenta bostäder	Bebyggelseutveckling
1	<20	<40 procent	Ingen nämnvärd utveckling
2	20 – 40	40 – 80 procent	Finns möjlighet till utveckling
3	>40	>80 procent	Större möjlighet till utveckling

Antal hushåll visar på omfattningen av bebyggelsekoncentrationen där områden med mer än 40 hushåll särskiljs från de områden som är närmare praxis 20 – 30 hushåll som används som nedre gräns för bebyggelsekoncentrationen. De förekommer undantag från grundregeln om minst 20 bostadshus då områden är benägna i eller nära känsligare miljöer alternativt har sämre förutsättningar för att hantera enskilda avlopp.

Andel permanenta bostäder kompletterar antal hushåll med hur fastigheterna nyttjas. Är till stor del hela området permanentboende (>80 procent) är belastningen på VA-strukturen större jämfört med om området till större del utgörs av fritidsboende (<40 procent).

Bebyggelseutveckling sammanfattar den bild kommunen har av utrymme för nya bostadshus och viljan att bygga nya bostadshus.

Flera faktorer kan bidra till att ett område bedöms ha möjlighet till utveckling. Det kan vara att det finns utrymme för förtätning, pågående planärenden eller om undervisningsverksamhet förekommer i området. Det kan också vara att föreslagen översiktsplan 2025 lyfter området som ett område som kan utvecklas. Större möjlighet till utveckling finns i de områden som föreslagen Översiktsplan 2025 pekat ut som utvecklingsbyar eller utbyggnadsområden.

Bedömningen för Samhälle är likvärdig för samtliga vattentjänster. De bebyggelsekoncentrationer som varit nära, men inte uppfyllt ovanstående krav har klassats som uppföljningsområden.

3.2.2 Miljö

Skyddet för miljön avser framförallt den näringsämnespåverkan utsläpp av renat avloppsvatten kan medföra på recipienten (vattenkemi och ekologi).

Miljö bedöms utifrån olika kategorier beroende på vattentjänsten. Övergripande är kategorierna enligt figur nedan. Miljö utgörs som en separat bedömningsgrund för avlopp (spill- och dagvatten), men hanteras som en del av bedömningen av hälsa för dricksvatten.

Diagrammet illustrerar den struktur som byggts upp för att beskriva de olika delarna under huvudkategorin miljö.

Naturgivna förutsättningar utgör en bedömning av hur landskapet påverkar möjligheten att hantera dagvatten och spillvatten på platsen så som jordart, topografi och grundvattenförhållanden.

Strukturella förutsättningar utgör en bedömning av hur strukturen på bebyggelsen påverkar möjligheten att hantera dagvatten och spillvatten på platsen. Storleken på fastigheter i områden påverkar möjligheten att ha olika typer av anläggningar. Mindre fastighet innebär sämre möjlighet till t ex markbäddar men även fördröjning och infiltration av det renade vattnet. En bebyggelsestruktur med tät bebyggelsen påverkar möjligheten att avleda det renade vattnet utan att orsaka problem för grannfastigheter.

Vattenförekomster är de sjöar, vattendrag och grundvatten som Vattenmyndigheterna fastställer ska ingå i en långsiktig och hållbar vattenförvaltning. Bedömningen görs baserat på närhet till förekomst eftersom samtliga ytvattenförekomster idag inte når kvalitetskravet god ekologisk status vilket innebär att de är känsliga⁴.

⁴ Vatteninformationssystem Sverige, Förvaltningscykel 3 2017-2021

Naturvärden som ingår i bedömningen är områdesskydd av miljöbalken kap. 7, Natura2000, grund- och ytvattenberoende naturmiljöer. För att hänsyn ska tas till områdena behöver de vara nedströms bebyggelsekoncentrationen och inom 500 meter.

Bedömningen av alla ovanstående kategorier görs för att fastställa huruvida det är möjligt för fastigheterna i området att uppföra enskilda anläggningar och hur känslig miljön är för påverkan från vatten och avlopp. Ett område med goda förutsättningar för enskilt avlopp och med mindre känsliga miljöer har ett lägre behov av kommunalt VA. Bedömningen ifall behovet är tillräckligt stort för att uppfylla kriterierna enligt 6 § i Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster görs i samspel med bedömningen av kategorierna Samhälle och Hälsa. Är behovet lågt men bebyggelsen utbredd kan kravet ändå uppfyllas.

3.2.3 Hälsa

Skyddet för människors hälsa handlar framförallt om en säker dricksvattenförsörjning, både avseende kvalitet och kvantitet. Men det kan även avse lukt och spridning av sjukdomsframkallande bakterier från avloppsvatten.

Hälsa bedöms utifrån olika kategorier beroende på vattentjänsten som studeras. Övergripande är kategorierna enligt nedan. Bedömningen försvåras på grund av bristande underlag om enskilda brunnars vattentillgång och kvalitet. Det finns idag ingen som har ansvar för att samla in information om enskilda brunnar. Bedömningen ska ha sin grund i känd problematik för egna dricksvattenbrunnar där kategorierna ger möjlighet att bedöma utifrån mängden vatten som finns och vilken kvalitet som dricksvattnet har i de enskilda brunnarna. Vid bedömningen av avlopp (spill- och dagvatten) görs bedömningen utifrån de fall man har känd problematik där avloppet påverkat dricksvattnet.

Diagrammet illustrerar den struktur som byggts upp för att beskriva de olika delarna under huvudkategorin hälsa.

Tillgång till vatten. Kommunen har begränsad kännedom om tillgång till vatten i enskilda dricksvattenbrunnar. Bedömningen som gjorts baseras på den kännedom som funnits vid framtagande av planen vilket varit enstaka fall av ärenden där problem med anläggning av ny brunn funnits.

Vattenkvalité. Kommunen har begränsad kännedom om vattenkvaliteten i enskilda dricksvattenbrunnar. Bedömningen baseras därför framför allt på Länsstyrelsens GIS-stöd för provning och tillsyn av små avlopp där risk för hälsoskydd utvärderats baserat på potentiella transportvägar av virus och mikrobiella föroreningar i grundvatten respektive ytvatten till möjliga exponeringspunkter⁵.

Fastigheter som inte är inom verksamhetsområde för VA kan i vissa fall avtalsansluta sig till kommunalt vatten eller avlopp. I de områden som idag har många avtalsanslutna till kommunalt dricksvatten skapas ytterligare osäkerheter för bedömningen av behov av spillvatten, eftersom det inte finns samma möjlighet att rapportera om problematik där dricksvattnet riskerar eller fått sämre kvalitet.

3.2.4 Metodbeskrivning – miljö och hälsa Spillvatten

För spillvatten har bedömningen av kategorierna som beskrivs i avsnitt 3.2.2 Miljö genomförts med underlag enligt tabellerna nedan för Platsspecifika förutsättningar och Recipient känslighet.

Tabellen redovisar de parametrar som poängsatts för att bedöma kategorin Platsspecifika förutsättningar för Spillvatten.

Poäng	Naturgivna		Strukturella	
	Infiltrationskapacitet i Jordart	Kännedom högt grundvatten	Påverkan angränsande bebyggelse	fastighetstorlek kvadratmeter (median)
1	Hög kapacitet, grovkornig jordart likt sand	Ingen kännedom	Ingen kännedom om påverkan	Större än 2000 kvadratmeter
2	Låg kapacitet, finkornig jordart Lera – morän	Högt grundvatten förekommer	Ytliga flödesvägar tyder på påverkan inom ett begränsat område	Mellan 1000-2000
3	Ingen kapacitet, Ytligt förekommande berg	Ytligt grundvatten i området	Utbredd problematik om påverkan	Mindre än 1000 kvadratmeter

Naturgivna förutsättningar bedöms baserat på hur god infiltrationen är och hur hög grundvattennivån är i området. Dålig infiltration eller högt grundvatten gör det svårare att avleda det renade spillvattnet. Högt

⁵ GIS-stöd för små avlopp, slutrapport beskrivning 2018

grundvatten medför också en svårare hantering eftersom det då kan tränga in i reningsanläggningen och försämma reningen.

Grundvattennivån kan ha stora variationer sett till plats i landskapet, årstid och även variera från år till år. Kommunen kan ha viss information från tidigare ärenden, men kommunens kännedom om grundvattennivån kan vara begränsad. Bedömningen görs baserat på nuvarande kännedom och kan därför förändras om ny information kommer till kommunen.

Strukturella förutsättningar utgår delvis från den analys som används för bedömningen av dagvatten då avloppets funktion kan påverkas av kraftigare regn även på landsbygden. Medianstorleken på fastigheterna ses som ett riktmärke för hur mycket utrymme som finns för att hantera enskilt avlopp på fastigheten. En fastighet som har 1000 kvadratmeter har förutsättningar för att kunna hantera ett enskilt avlopp men om medianvärdet är under 1000 kvadratmeter innebär det att avståndet mellan byggnaderna är små och koncentrationen av de enskilda avloppen blir hög, alternativt riskerat att göra sig beroende av en gemensamhetsanläggning.

Tabellen redovisar de parametrar som poängsatts för att bedöma kategorin Recipient känslighet för Spillvatten.

Poäng	Närhet till vattenförekomst	Nedströms naturvärden
1	Mer än 200 meter till närmsta vattenförekomst och inte inom skyddat dricksvattentäktsområde	Förekommer inga naturvärden inom 500 meter ifrån området
2	Mindre än 200 meter till närmsta vattenförekomst <u>eller</u> inom skyddat dricksvattentäktsområde	Förekommer något av naturvärdena inom 500 meter ifrån området
3	Mindre än 200 meter till närmsta vattenförekomst <u>och</u> inom skyddat dricksvattentäktsområde	Förekommer flera naturvärden inom 500 meter ifrån området

Närheten till vattenförekomst bedöms som kritiskt när avståndet är mindre än 200 meter då ett direkt utsläpp har hög risk att påverka vattenförekomsten. Naturvärden bedöms med ett avstånd på 500 meter för att områden som inte är i direkt anslutning till naturvärdena.

Naturvärden som ingår i bedömningen är områdesskydd av miljöbalken kap. 7, Natura2000, grund- och ytvattenberoende naturmiljöer. För att hänsyn ska tas till områdena behöver de vara nedströms bebyggelsekoncentrationen och inom 500 meter.

För spillvatten har bedömningen av kategorierna som beskrivs under avsnitt 3.2.3 Hälsa genomfört med underlag enligt tabellerna nedan. Hänsyn tas till hur spillvatten riskerar påverka dricksvattenkällor och

vilken risk som kan utläsas ur Länsstyrelsens GIS-stöd för prövning och tillsyn av små avlopp⁶.

Tabellen redovisar de parametrar som poängsatts för att bedöma kategorin Hälsa för Spillvatten.

Poäng	Riskkartering Länsstyrelsen	Påverkan på dricksvattenbrunn	Påverkan på skyddad dricksvattentäkt
1	Ingen nämnvärd risk i området	Ingen känd påverkan	Ingen känd påverkan
2	Mindre risk förekommer	Kännedom finns inom ett begränsat område	Kännedom finns inom ett begränsat område
3	Större risk förekommer	Kännedom finns inom området	Kännedom finns inom området

Påverkan på dricksvattenbrunnar och skyddad dricksvattentäkt bedöms utifrån den kännedom som kommunen har vid upprättande av planen. Ny information kan tillkomma och lägesbilden kan förändras över tid vilket innebär att bedömningen kan förändras över tid.

Utifrån ovanstående poängsättning av samtliga kategorier görs en samlad bedömning i relation till kategori "Samhälle" för att fastställa om kriterierna enligt 6 § i Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster.

Som exempel kan en högre poäng på grundvatten t.ex. betyda att infiltrationskapaciteten spelar mindre roll för möjligheten att få ett fungerande avlopp.

Utöver kategorier inom respektive huvudområde påverkas helhetsbedömningen av t.ex. om underkategorier till kategorin "Samhälle" få en lägre poäng. Om t.ex. andelen permanentboende är låg, bedöms den totala påverkan från området vara lägre.

Generellt finns det naturgivna förutsättningar för att ta hand om spillvatten. Förekomst av nedströms liggande naturvärden måste dock beaktas. Det råder en begränsad kännedom om påverkan på dricksvattenbrunnar inom områdena.

3.2.5 Metodbeskrivning – hälsa Dricksvatten

För dricksvatten har bedömningen av kategorierna som beskrivs under avsnitt 3.2.3 Hälsa genomförts med underlag enligt tabellen nedan. Hänsyn tas till hur befintliga dricksvattenbrunnar fungerar och vilken risk som kan utläsas ur Länsstyrelsens GIS-stöd för prövning och tillsyn av små avlopp.

⁶ GIS-stöd för prövning och tillsyn av små avlopp, öppen karttjänst från Länsstyrelsen.

Tabellen redovisar de parametrar som poängsatts för att bedöma kategorin Hälsa för Dricksvatten.

Poäng	Risikkartering Länsstyrelsen	Problem med kapacitet i egna brunnar	Problem med kvalitet i egna brunnar
*		Avtalsansluta, behöver utredas mer	Avtalsansluta, behöver utredas mer
1	Ingen nämnvärd risk i området	Ingen känd kapacitetsbrist	Inga kända kvalitetsproblem
2	Mindre risk förekommer	Kännedom om kapacitetsbrist finns inom ett begränsat område	Kännedom om kvalitetsproblem finns inom ett begränsat område
3	Större risk förekommer	Kännedom om kapacitetsbrist finns inom området	Kännedom om kvalitetsproblem finns inom området

Problem kopplat till egna brunnar bedöms utifrån den kännedom som kommunen har vid upprättande av planen. Ny information kan tillkomma och lägesbilden kan förändras över tid vilket innebär att bedömningen kan förändras över tid.

Majoriteten av områdena som har bedömts har idag flertalet fastigheter som är avtalsanslutna till VA SYDs dricksvattenledningsnät och antas därför inte använda en egen dricksvattenbrunn. Utredningen av behovet kan för dessa områden inte endast baseras på problem med befintliga dricksvattenbrunnar utan hänsyn behöver även tas till varför man har anslutit sig till det kommunala systemet från början. Det förekommer att privatpersoner ser det som smidigare att betala för tjänsten än att ha en egen brunn, men det kan likväl vara för att det varit svårt att få en fungerande brunn. I de fall det är en utbredd svårighet för flera hushåll kan behov finnas av dricksvatten enligt LAV.

Samtliga områden där avtalsanslutna finns kommer behöva utredas närmare eftersom det antas att det kan finnas behov av verksamhetsområde för dricksvatten.

3.2.6 Metodbeskrivning - miljö och hälsa Dagvatten

För behovsbedömning av dagvattenhantering har kategorierna, som beskrivs i avsnitten 3.2.2 Miljö och 3.2.3 Hälsa, justerats något. För kategorin "Strukturella förutsättningar" görs en bedömning av hur väl området hanterar ett regn som varar i 10 minuter och som har en förväntad sannolikhet att inträffa under en tioårsperiod, vilket är ca 15 mm. Beräkningen görs med hjälp av programvaran Scalgo Live.

Tabellen redovisar de parametrar som poängsatts för att bedöma kategorin miljö för dagvatten.

	Naturgivna förutsättningar	Strukturella förutsättningar		
Poäng	Infiltrationskapacitet i Jordart	Påverkan angränsande bebyggelse	Fastigheter med kända dagvattenproblem	Beräknade konsekvenser vid dimensionerande regn
1	Hög kapacitet, grovkornig jordart likt sand	Enstaka fastigheter kan riskeras påverkas negativt	Enstaka kan ha problem som inte är sammanhängande	Mindre vattendjup i bebyggelsen kan förekomma
2	Medel kapacitet, siltig jordart	Mindre än hälften påverkas negativt	Mindre antal med sammanhängande problematik	Vattendjup kring 10-30 cm uppkommer i bebyggelsen
3	Låg kapacitet, finkornig jordart likt Lera, morän	Större del påverkas negativt	Stort antal med sammanhängande problematik	Vattendjup högre än 30 cm uppkommer i bebyggelsen

Strukturella förutsättningar utgår ifrån en analys som studerar ifall den generella topografin gör att vatten rör sig ytligt mot byggnader och i de fall vattendjupet blir så högt att det riskerar ge skador, vilket generellt sker vid vattendjup om 10 - 30 cm. Om ännu större djup förekommer kan det innebära fler risker när t.ex. fordon kan ha svårt att ta sig igenom vattendjupet.

Naturvärdena bedöms inte påverkas av dagvattnet från områdena sett till att de utgör en mindre andel av landskapet. För påverkan på recipient ses fosfor som den kritiska för övergödningsproblematik och det är kan även nyttjas som en indikator för resterande föroreningar. Största område i denna bedömning är omkring 6 hektar stort vilket ger omkring 4 kg fosfor per år från området.

Hälsa bedöms utifrån om det är risk för förorening av skyddad dricksvattentäkt. Dagvattenhanteringen från områdena förväntas inte ge lokala effekter på dricksvatten eller spillvattenhanteringen om Miljö kategorierna är goda nog.

Tabellen redovisar de parametrar som poängsatts för att bedöma kategorin hälsa för dagvatten.

	Recipient känslighet	Hälsa
Poäng	Behov av samlad dagvattenrening kopplat till recipientens känslighet	Risk för förorening av skyddad dricksvattentäkt
1	Genererar inte en betydande mängd föroreningar	Ingen skyddad dricksvattentäkt i närheten
2	Finns risk för att betydande mängd föroreningar genereras	
3	Genererar en betydande mängd föroreningar	Skyddad dricksvattentäkt finns i närheten

3.2.7 Fortsatt arbete under och efter samråd

Underlaget som används i samrådshandlingen är i första hand för att bedöma om behov uppfylls och behöver kompletteras med ytterligare underlag vid prioritering av områdena. Själva samrådet utgör också ett viktigt underlag för behovsbedömningen eftersom det ger fastighetsägare en möjlighet att inkomma med underlag kring problematik som kommunen saknar kännedom om.

3.2.7.1 Kompletterande information från samråd

Utöver synpunkter kring planen och dess innehåll kan fastighetsägare även lämna in kompletterande information kring problem med avlopp och egna dricksvattenbrunnar. Det gäller alla områden även de områden där avtalsanslutna till kommunalt dricksvatten förekommer. Ingen komplettering behövs om miljöförvaltningen har kännedom om problematik ifrån tidigare dialog eller tillsynsärenden.

Resonemang ska även föras med Länsstyrelsen om huruvida de GIS-stöd som tagits fram kan utgöra grund för att utbyggnad ska ske.

3.2.7.2 Prioritering och möjligheter till utbyggnad av VA

När behovet har fastställts efter samråd kommer underlaget att kompletteras med en bedömning av möjlighet till anslutning till kommunalt VA-nät. Detta för att underlätta planering av utbyggnad och förtydliga hur stort arbete en anslutning innebär. Med underlag kring behov och möjlighet till anslutning ges utrymme att prioritera områden med mindre arbetsinsats och samtidigt ge en rimlig uppskattning om när områden kan anslutas om det är en större arbetsinsats som krävs innan anslutning kan ske.

Metodiken kommer att arbetas fram till granskningsskedet av vattentjänstplanen och kommer bland annat väga in status på befintliga enskilda avlopp, behovet av nya ledningssträckor, skyddsvärden som

behöver beaktas vid utbyggnad och kostnader av utbyggnad som belastar VA-kollektivet.

3.3 Behov av VA-tjänst

Nedan beskrivs resultatet av bedömningarna av de olika områdena. Bedömningen är gjord för respektive vattentjänst. Områdena har placerats i den bedömningsgrupp med störst utslag i bedömningen. Om ett område till exempel har bedömts ha ett behov av kommunalt spillvatten, det vill säga ett utbyggnadsområde för spillvatten, men har bedömts vara ett bevakningsområde för dricksvatten och dagvatten har det ändå placerats som ett utbyggnadsområde. Ett område som återfinns under utbyggnadsområde är alltså inte garanterat i behov av samtliga vattentjänster.

Bedömningarna som är gjorda utgår ifrån dagens bebyggelsestruktur. Om det i bevaknings eller uppföljningsområden tillåts ny bebyggelse genom avstyckningar kan förutsättningarna för enskilt VA förändras. Till exempel kan ny bebyggelse försvåra avledningen av renat spillvatten. Avstyckningar kan också innebära fler och mindre fastigheter med sämre utrymme för reningsanläggningar och risk för att spillvatten förorenar dricksvattenbrunnar. Om bedömningen ska hålla över tid är det viktigt att ny bebyggelse kommer till på ett sätt så att både befintliga och nya fastigheter har goda förutsättningar för enskilt VA.

3.3.1 Kommunövergripande lägesbild

För områdena i kommunen har majoriteten av områdena en storlek mellan 20 och 40 bostäder vilket innefattar den gränzon där påverkan från området utgör ett behov för kommunalt VA. Generellt finns naturgivna förutsättningar för att ta hand om spillvatten, nedströms belägna naturvärden behöver dock beaktas.

Bedömningen som genomförts inför samråd visar att två av områdena, Hardeberga stationsby och Skatteberga, uppfyller kraven enligt § 6 Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster för spillvatten. De beskrivs under nästa delkapitel Utbyggnadsområde.

Majoriteten av områdena har ett utredningsbehov där det med dagens kunskap inte är tydligt om det finns ett behov av allmänna vattentjänster enligt Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster. Främst handlar det om de områden där flertalet fastigheter är avtalsanslutna till kommunalt vatten.

Det finns även de områden där Länsstyrelsens riskbedömning tyder på att det förekommer ett behov av VA-utbyggnad, men det behöver utredas närmare om den bedömningen är tillräcklig för att kravet enligt Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster ska gälla.

Bilden visar placering och bedömning för områdena som ingår i bedömningen.

Tabellen redogör för den nuvarande bedömningen av samtliga områden och vattentjänster, sorterat på bedömning och alfabetisk ordning.

VA-område	Område	Dagvatten	Spillvatten	Dricksvatten
Utbyggnads- område	Hardeberga Stationsby	Bevakning	Utbyggnad	Utredning
	Skatteberga	Bevakning	Utbyggnad	VO*
Utrednings- område	Assartorp	Bevakning	Utredning	Bevakning
	Borelund	Bevakning	Bevakning	Utredning
	Dörröd	Bevakning	Utredning	Utredning
	Ekeberga	Bevakning	Utredning	Utredning
	Fladevadsmöllan och Lilla håstad	Bevakning	Utredning	Bevakning
	Flyinge Kungsgård	Bevakning	Utredning	Utredning
	Fågelsång	Bevakning	Utredning	Utredning
	Hardeberga Kyrkby	Bevakning	Bevakning	Utredning
	Hällestadvägen	Bevakning	Utredning	Utredning
	Norreholm	Bevakning	Utredning	Utredning
	Sandby mosse	Bevakning	Utredning	Utredning
	Stångby mosse	Bevakning	Bevakning	Utredning
	Tornhill	Bevakning	Utredning	VO*
	Vombsjöstrand	Bevakning	Utredning	Utredning
	Västra Hoby	Bevakning	Bevakning	Utredning
	Åkestorp	Bevakning	Bevakning	Utredning
	Östra Odarslöv	Bevakning	Bevakning	Utredning
Bevaknings- område	Igelösa	Bevakning	Bevakning	VO*
	Lyngby	Bevakning	Bevakning	Bevakning
Uppföljnings- områden	Bonderup	Uppföljning	Uppföljning	Uppföljning
	Dunstorp	Uppföljning	Uppföljning	Uppföljning
	Hobymölla	Uppföljning	Uppföljning	Uppföljning
	Humlamaden	Uppföljning	Uppföljning	Uppföljning
	Klingvalla	Uppföljning	Uppföljning	Uppföljning
	Lunnarp	Uppföljning	Uppföljning	Uppföljning
	Nöbbelöv	Uppföljning	Uppföljning	Uppföljning
	Skälsbäck	Uppföljning	Uppföljning	Uppföljning
	Vallkärra Stationsby	Uppföljning	Uppföljning	Uppföljning
	Önneslöv	Uppföljning	Uppföljning	Uppföljning
	Östra Odarslöv - kring skola	Uppföljning	Uppföljning	Uppföljning
	Östra Tvet	Uppföljning	Uppföljning	Uppföljning

*Fastställt verksamhetsområde (VO)

3.3.2 Utbyggnadsområde

Nedan beskrivs den bedömning som gjorts för områden där minst ett område bedöms uppfylla kriterierna enligt 6 § i Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster

Efter samråd kommer möjlig anslutning till kommunalt VA studeras och områdena prioriteras samt tidsätts. Tidsplanen som sätts kommer också ta viss hänsyn till övergripande investeringsbehov inom VA SYD eftersom kostnad för VA-utbyggnaden belastar VA-kollektivet i stort.

3.3.2.1 I väntan på utbyggnad

Miljönämnden kommer att göra en prövning av de fastigheter som ska anslutas till allmän VA-anläggning men där detta inte kommer ske inom en snar framtid. Prövningen ska fastställa vilka krav som kommer att ställas på den enskilda avloppsanläggningen fram till dess att en anslutning kan ske. Hänsyn kommer att tas till anläggningarnas utformning och den beräknade tid som återstår till anslutningen. Beroende på utbyggnadsområdets komplexitet kan det ta olika lång tid från det att projektstart sker och att fastigheterna kan ansluta sig. Inför utbyggnad krävs ibland åtgärder i den befintliga allmänna VA-anläggningen vilket innebär att byggstart inom området behöver förhålla sig till att andra projekts genomförande. Inför granskningsskedet av Vattentjänstplanen kommer behov av vattentjänster kompletteras med en möjlighetsbedömning för att bättre kunna uppskatta hur mycket förarbete som krävs inför en anslutning till kommunalt VA.

3.3.2.2 Hardeberga stationsby

Området är beläget mellan Lund och Södra Sandby och ingår inte i något verksamhetsområde för spill-, dricks- eller dagvatten. Det finns en gemensamhetsanläggning för spillvatten och fastigheterna är avtalsanslutna till kommunalt dricksvattensystem.

Kartan visar utsträckning av nuvarande bedömningsområde för Hardeberga stationsby.

Området ligger i anslutning till Sularpsbäcken och naturreservaten samt Natura 2000-områdena Sularpskärret och Fågelsångsdalen och påverkan på dessa kan skada dess naturvärden. Dessutom råder det begränsade förutsättningar för att ta hand om spillvattnet med enskilda avlopp på grund av områdets struktur och storlek på fastigheter. Då området pekas ut som utvecklingsområde finns ett behov av allmänt VA för att begränsa påverkan på natur. I området finns fastigheter som är avtalsanslutna till kommunalt dricksvatten, det saknas kännedom om varför lösningen valts vilket behöver utredas, se mer avsnitt 3.3.3.1.

Den samlade bedömningen:

- Spillvatten: Hardeberga stationsby bedöms uppfylla kriterierna enligt 6 § i Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster.
- Dricksvatten: Hardeberga stationsby bedöms behöva utredas vidare för att kunna avgöra om kriterierna i 6 § Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster uppfylls.
- Dagvatten: Hardeberga stationsby bedöms inte uppfylla kriterierna enligt 6 § i Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster.

Tabellen redovisar utfall för bedömning av kategori Samhälle.

Samhälle	Inom kriterie	Poäng
Antal hushåll	20-40 stycken	2
Andel permanenta bostäder (procent)	40-80 procent	2
Bebyggelseutveckling	Definierat som blandad bebyggelse i översiktsplan 2025	2

Tabellen redovisar utfall för bedömning av kategori Miljö och hälsa för Spillvatten.

Spillvatten	Kategori	Inom kriterie	Poäng
Miljö	Infiltrationskapacitet i jordart	Låg kapacitet, finkornig jordart lera –morän	2
	Kännedom högt grundvatten	Högt grundvatten förekommer	2
	Påverkan angränsande bebyggelse	Ytliga flödesvägar tyder på påverkan inom ett begränsat område	2
	Tomtstorlek, Median	1000 - 2000	2
	Närhet till vattenförekomst	Mer än 200 meter till närmsta vattenförekomst och inte inom skyddat dricksvattentäktsområde	1
	Nedströms naturvärden	Förekommer flera naturvärden inom 500 meter ifrån området	3
Hälsa	Risikartering Länsstyrelsen	Ingen nämnvärd risk i området	1
	Påverkan på dricksvattenbrunn	Ingen känd påverkan	1
	Påverkan på skyddad dricksvattentäkt	Ingen känd påverkan	1

Tabellen redovisar utfall för bedömning av kategori Hälsa för Dricksvatten.

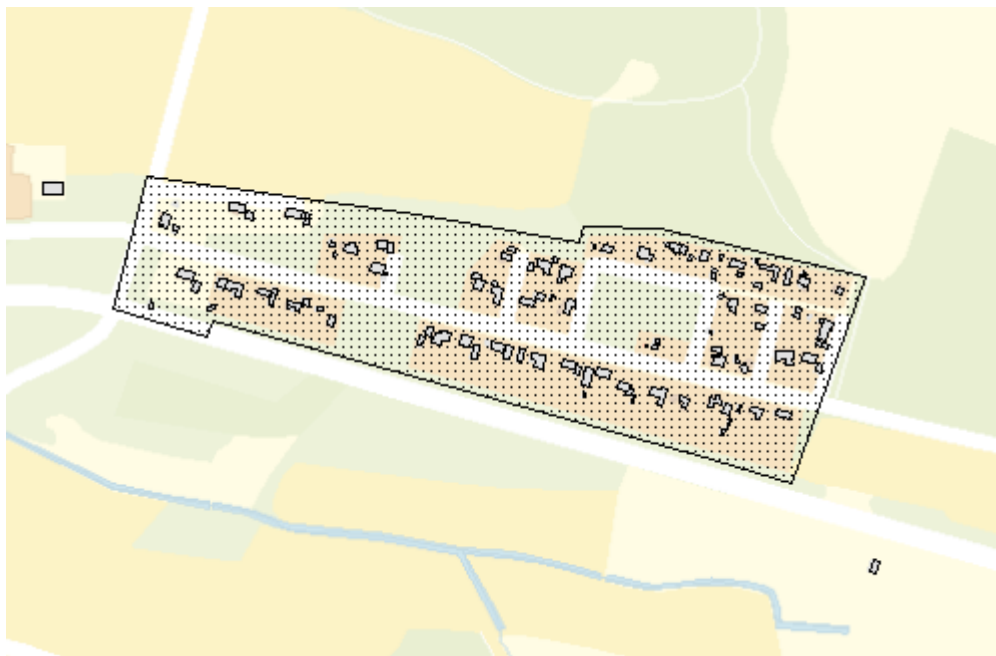
Dricksvatten	Kategori	Inom kriterie	Poäng
Hälsa	Risckartering Länsstyrelsen	Ingen nämnvärd risk i området	1
	Problem med kapacitet i egna brunnar	Avtalsansluta behöver utredas mer	*
	Problem med kvalité i egna brunnar	Avtalsansluta behöver utredas mer	*

Tabellen redovisar utfall för bedömning av kategori Miljö och Hälsa för Dagvatten.

Dagvatten	Kategori	Inom kriterie	Poäng
Miljö	Infiltrationskapacitet i jordart	Låg kapacitet, finkornig jordart lera – morän	3
	Påverkan angränsande bebyggelse	Enstaka fastigheter kan riskeras påverkas negativt	2
	Fastigheter med kända dagvattenvatten- problem	Mindre antal med sammanhängande problematik	2
	Beräknade konsekvenser vid dimensionerande regn	mindre vattendjup i bebyggelsen kan förekomma	1
	Behov av samlad dagvattenrening kopplat till recipientens känslighet	Genererar inte en betydande mängd fosfor	1
Hälsa	Risk för förorening av skyddad dricksvattentäkt	Ingen skyddad dricksvattentäkt i närheten	1

3.3.2.3 Skatteberga

Området är beläget i norra delen av kommunen och ingår inte i något verksamhetsområde för spill- eller dagvatten, men däremot för dricksvatten. Det finns en gemensamhetsanläggning för spillvatten.

Kartan visar utsträckning av nuvarande bedömningsområde för Skatteberga.

Området har många hushåll och är ett av de större områdena med en bebyggelsestruktur och täthet som begränsar hanteringen av spillvatten med enskilt avlopp. Närhet till naturvärden skapar också ett större behov av att få kommunalt avlopp. Det finns idag verksamhetsområde för dricksvatten.

Den samlade bedömningen:

- Spillvatten: Skatteberga bedöms uppfylla kriterierna enligt 6 § Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster.
- Dagvatten: Hardeberga stationsby bedöms inte uppfylla kriterierna enligt 6 § Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster.

Tabellen redovisar utfall för bedömning av kategori Samhälle.

Samhälle	Inom kriterie	Poäng
Antal hushåll	Fler än 40 stycken	3
Andel permanenta bostäder (procent)	Över 80 procent	3
Bebyggelseutveckling	Definierat som blandad bebyggelse och ses som en utvecklingsby i översiktsplan 2025	3

Tabellen redovisar utfall för bedömning av kategori Miljö och hälsa för Spillvatten.

Spillvatten	Kategori	Inom kriterie	Poäng
Miljö	Infiltrationskapacitet i jordart	Hög kapacitet, grovkornig jordart likt sand	1
	Kännedom högt grundvatten	Ingen kännedom	1
	Påverkan angränsande bebyggelse	Ingen kännedom om påverkan	1
	Tomtstorlek, Median	1000 - 2000	2
	Närhet till vattenförekomst	Mer än 200 meter till närmsta vattenförekomst och inte inom skyddat dricksvattentäktsområde	1
	Nedströms naturvärden	Förekommer flera naturvärden inom 500 meter ifrån området	3
Hälsa	Riskkartering Länsstyrelsen	Ingen nämnvärd risk i området	-
	Påverkan på dricksvattenbrunn	Ingen känd påverkan	1
	Påverkan på skyddad dricksvattentäkt	Ingen känd påverkan	1

Tabellen redovisar utfall för bedömning av kategori Miljö och Hälsa för Dagvatten.

Dagvatten	Kategori	Inom kriterie	Poäng
Miljö	Infiltrationskapacitet i jordart	Hög kapacitet, grovkornig jordart likt sand	1
	Påverkan angränsande bebyggelse	Enstaka fastigheter kan riskeras påverkas negativt	2
	Fastigheter med kända dagvattenvattenproblem	Enstaka kan ha problem som inte är sammanhängande	2
	Beräknade konsekvenser vid dimensionerande regn	Vattendjup kring 10-30 cm uppkommer i bebyggelsen	2
	Behov av samlad dagvattenrening kopplat till recipientens känslighet	Genererar inte en betydande mängd fosfor	1
Hälsa	Risk för förorening av skyddad dricksvattentäkt	Ingen skyddad dricksvattentäkt i närheten	1

3.3.3 Utredningsområde

Nedan beskrivs den bedömning som gjorts för områden där ingen vattentjänst bedöms uppfylla kriterierna enligt 6 § Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster, men minst en vattentjänst behöver utredas närmare då behov kan förekomma.

Efter samråd kommer bedömningen att utvärderas i de fall nytt underlag tillkommer eller om behövd utredning hunnit färdigställas.

Avsnitten 3.3.3.1–3 redovisar de utredningsarbete som är av övergripande karaktär, avsnitt 3.3.3.4 redogör för hur områdena hanteras i väntan på utredningens resultat och avsnitten 3.3.3.5–21 redovisar bedömning av utredningsområden.

3.3.3.1 Utredningsbehov - Avtalsanslutna områden

Flertalet områden har idag tillgång till kommunalt dricksvatten eller avlopp genom så kallade avtalsanslutningar. Det innebär att fastigheterna har kommunalt VA men inte ligger inom fastställt verksamhetsområde. Orsaken till att fastigheterna är anslutna är ibland oklara och det är inte säkert att det fanns eller finns ett behov på det sätt som vattentjänstlagen menar. Dessa områden behöver utredas för att klargöra om de verkligen har ett behov av vattentjänsten eller vattentjänsterna och om verksamhetsområde ska bestämmas.

Är man ansluten idag har man redan betalat en anslutningsavgift för den eller de vattentjänster fastigheten är ansluten till, vilket innebär att ingen direkt kostnad finns kopplat till att fastigheten blir en del av VA-verksamhetsområdet i stället för att vara avtalsansluten. Beroende på avtal kan det innebära ett större ansvarstagande för VA-huvudmannen och ger inte längre möjligheten att säga upp avtalet för att återgå till att endast använda egen brunn.

Områdena där det förekommer flera avtalsanslutna är

- Hardeberga stationsby
- Borelund
- Dörröd
- Ekeberga
- Flyinge Kungsgård
- Fågelsång
- Hardeberga kyrkby
- Hällestadsvägen
- Norreholm
- Sandby mosse

- Stångby
- Västra Hoby
- Åkestorp
- Östra Odarslöv

För att kunna avgöra om områdena ska bli verksamhetsområde för vatten eller om fastigheterna ska fortsätta vara avtalsansluta behöver en inventering av information kring avtalens uppkomst genomföras och kommunen behöver få bättre kännedom om de egna dricksvattenbrunnar som finns i områdena. För en del områden kan det även vara relevant att känna till hur Länsstyrelsens GIS-stöd för provning och tillsyn av små avlopp kan tillämpas för bedömningen.

3.3.3.2 Utredningsbehov - Länsstyrelsens GIS-stöd

Länsstyrelsens GIS-stöd för provning och tillsyn av små avlopp har använts för att få en indikation om området är lämpligt för enskilt avlopp. Verktuget är framtaget för att ge stöd vid provning av nya avlopp och vid tillsyn, men i vilken utsträckning underlaget kan nyttjas för att styrka att kraven i vattentjänstlagen uppfylls behöver samrådask med länsstyrelsen.

Ett fåtal områden har identifierats med större risker där det kan ha större betydelse för bedömningen

- Dörröd
- Hardeberga Kyrkby
- Vombsjöstrand

Ett antal område har mindre risker men där det kan sammanvägt vara av betydelse

- Assartorp
- Borelund
- Ekeberga
- Västra Hoby
- Östra Odarslöv

I samband med samrådshandlingen kommer dialog med Länsstyrelsen efterfrågas för tydlighet i bedömningen. Det innebär att bedömningen av dess områden kan komma att förändras till granskningsförfarandet av handlingen.

3.3.3.3 Utredningsbehov - I anslutning till växande tätort

I de fall där identifierade områden ligger i nära anslutning till tätort eller tänkt utbyggnadsområde behöver verkställande av kommunalt VA-verksamhetsområde ta hänsyn till fler faktorer. Det kan vara så att

befintligt ledningsnät kommer att behöva förändras eller att ledningsnätet till området behöver ta hänsyn till ytterligare bebyggelse vilket kan påverka både ledningens läge och dimension.

De områden där man redan idag ligger nära en större tätort är

- Fågelsång
- Norreholm
- Tornhill

I föreslagen Översiktplan för 2025 kommer Hällestadsvägen med tiden att vara nära en större tätort vilket kan avgöra hur VA-strukturen behöver förändras.

3.3.3.4 I väntan på utredning blir klar

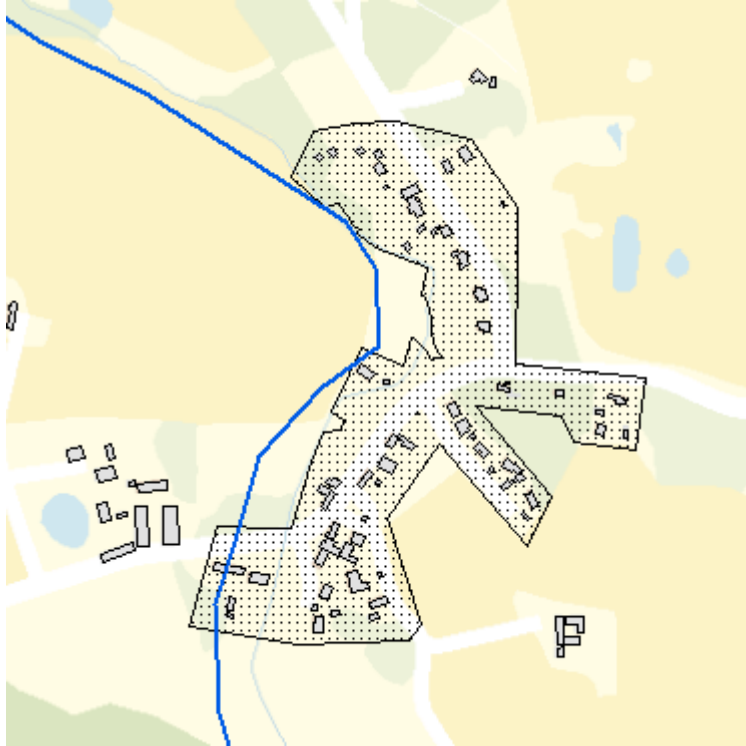
För att få tillräckligt med information kvarstår visst utredningsbehov för att öka rättssäkerheten i beslut om utbyggnadsområde. För en del av områdena kommer samrådsförfarandet att bistå med information som tydliggör om behov finns, vilket innebär att bedömningen kan förändras till granskningsskedet av vattentjänstplanen och antagen plan. I de fall områden kvarstår som utredningsområden vid antagande av planen kommer de kvarstående utredningsarbetet pågå tills att planen revideras, vilket ska ske minst vart fjärde år. Vid nästa uppdatering ska då bedömningen av behovet av vattentjänsten revideras.

Flera av Lunds förvaltningar och VA SYD involveras i utredningsarbetet. Vid framtagande av samrådshandlingen är en pågående organisationsförändring i gång vilket innebär att ansvarsfördelningen inte går att förtydliga mer än att Samhällsbyggnadsförvaltningen och VA SYD kommer att behöva samverka för att få en tydlighet i vilka förutsättningar som råder.

Miljönämnden kommer att göra en prövning av de anläggningar till fastigheter som kan komma att anslutas till allmän VA-anläggning då det råder osäkerheter om det kommer ske inom en nära framtid. Prövningen ska fastställa vilka krav som kommer att ställas på den enskilda avloppsanläggningen fram till dess att en anslutning kan ske. Hänsyn kommer att tas till anläggningarnas utformning och den beräknade tid som återstår till anslutningen.

3.3.3.5 Assartorp

Området är beläget i sydvästra delen av Lunds kommun och ingår inte i något verksamhetsområde för spill-, dricks- eller dagvatten. I området har fastigheterna enskilda avlopp och egna dricksvattenbrunnar.

Kartan visar utsträckning av nuvarande bedömningsområde för Assartorp.

Närheten till recipient ger platsen högre risk för påverkan på recipient än andra platser i kommunen. Området blir därför ett utredningsområde för spillvatten för att se över påverkan på miljön och hälsa. Dricksvatten och dagvatten bedöms idag kunna lösas enskilt utan anslutning till kommunalt dricksvattennät eller dagvattennät.

Den samlade bedömningen:

- Spillvatten: Assartorp bedöms behöva utredas vidare för att kunna avgöra om kriterierna i 6 § Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster uppfylls.
- Dricksvatten: Assartorp bedöms inte uppfylla kriterierna enligt 6 § Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster.
- Dagvatten: Assartorp bedöms inte uppfylla kriterierna enligt 6 § Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster.

Tabellen redovisar utfall för bedömning av kategori Samhälle.

Samhälle	Inom kriterie	Poäng
Antal hushåll	20-40 stycken	2
Andel permanenta bostäder (procent)	Över 80 procent	3
Bebyggelse-utveckling	Ingen nämnvärd utveckling	1

Tabellen redovisar utfall för bedömning av kategori Miljö och hälsa för Spillvatten.

Spillvatten	Kategori	Inom kriterie	Poäng
Miljö	Infiltrationskapacitet i jordart	Hög kapacitet, grovkornig jordart likt sand	1
	Kännedom högt grundvatten	Ingen kännedom	1
	Påverkan angränsande bebyggelse	Ingen kännedom om påverkan	1
	Tomtstorlek, Median	Mindre än 2000	1
	Närhet till vattenförekomst	Mindre än 200 meter till närmsta vattenförekomst	2
	Nedströms naturvärden	Förekommer inga naturvärden inom 500 meter ifrån området	2
Hälsa	Riskkartering Länsstyrelsen	Måttlig risk förekommer	2
	Påverkan på dricksvattenbrunn	Ingen känd påverkan	1
	Påverkan på skyddad dricksvattentäkt	Ingen känd påverkan	1

Tabellen redovisar utfall för bedömning av kategori Hälsa för Dricksvatten.

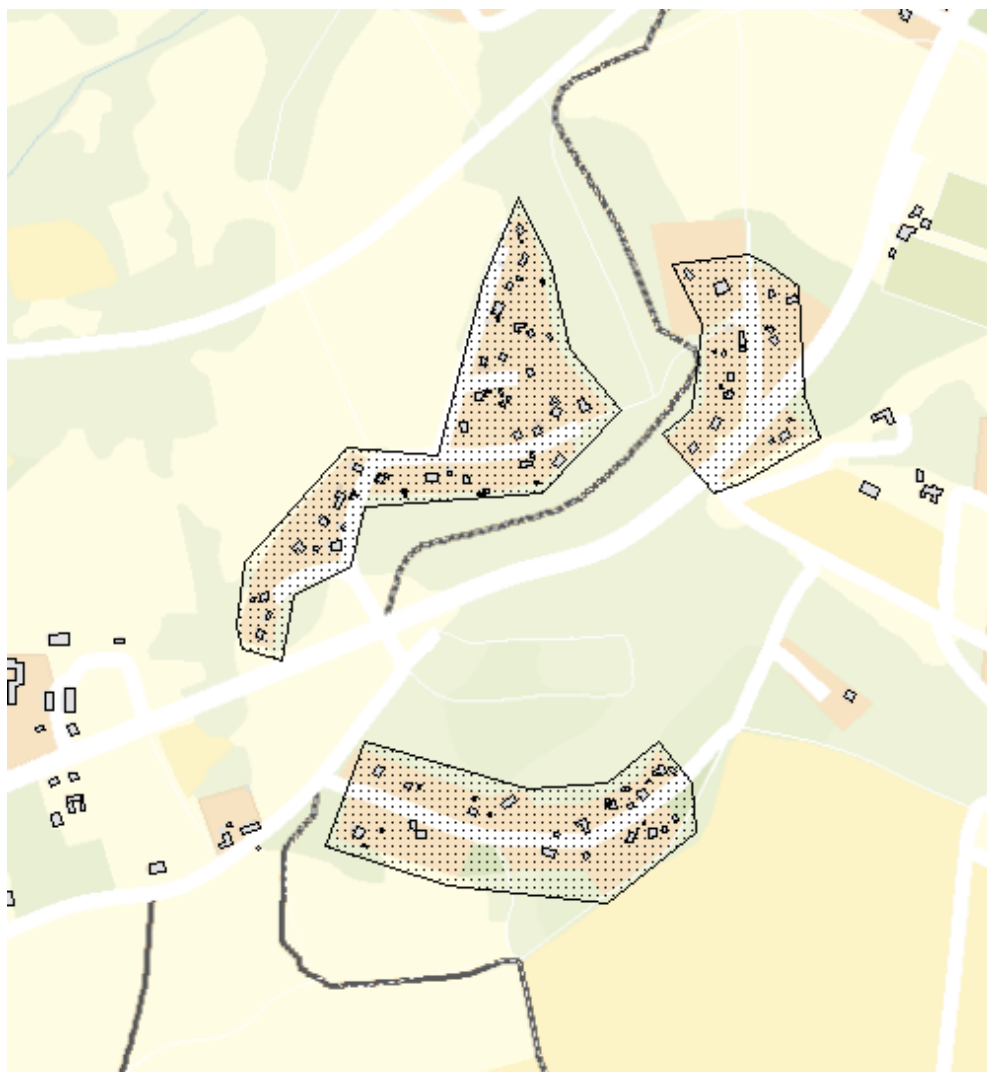
Dricksvatten	Kategori	Inom kriterie	Poäng
Hälsa	Riskkartering Länsstyrelsen	Mindre risk förekommer	2
	Problem med kapacitet i egna brunnar	Ingen känd kapacitetsbrist	1
	Problem med kvalité i egna brunnar	Inga kända kvalitetsproblem	1

Tabellen redovisar utfall för bedömning av kategori Miljö och Hälsa för Dagvatten.

Dagvatten	Kategori	Inom kriterie	Poäng
Miljö	Infiltrationskapacitet i jordart	Hög kapacitet, grovkornig jordart likt sand	1
	Påverkan angränsande bebyggelse	Enstaka fastigheter kan riskeras påverkas negativt	1
	Fastigheter med kända dagvattenvatten- problem	Enstaka kan ha problem som inte är sammanhängande	1
	Beräknade konsekvenser vid dimensionerande regn	mindre vattendjup i bebyggelsen kan förekomma	1
	Behov av samlad dagvattenrening kopplat till recipientens känslighet	Genererar inte en betydande mängd fosfor	1
Hälsa	Risk för förorening av skyddad dricksvattentäkt	Ingen skyddad dricksvattentäkt i närheten	1

3.3.3.6 Borelund

Området är beläget i centrala delen av Lunds kommun och ingår inte i något verksamhetsområde för spill-, dricks- eller dagvatten. I området har fastigheterna enskilda avlopp och fastigheterna är avtalsanslutna till kommunalt dricksvatten.

Kartan visar utsträckning av nuvarande bedömningsområde för Borelund.

I området finns fastigheter som är avtalsanslutna till kommunalt dricksvatten, det saknas kännedom om varför lösningen valts vilket behöver utredas, se mer avsnitt 3.3.3.1. Kärrmiljöer och de angränsande naturreservaten Kaninlandet, Knivsås-Borelund samt Hällestadsåsen-Borelund finns i närområdet, men det bedöms finnas möjlighet för att ha enskilda avlopp. Markens genomsläpplighet är god, fastigheterna är stora och ligger i enkla rader längs vägarna och därför inte påverkar varandra vilket gör att området klassas som ett bevakningsområde för spillvatten. De förhållanden som beskrivs ovan gör också att området bedöms ha goda förutsättningar för enskild dagvattenhantering och klassas som bevakningsområde för dagvatten.

Den samlade bedömningen:

- Spillvatten: Borelund bedöms inte uppfylla kriterierna enligt 6 § Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster.
- Dricksvatten: Borelund bedöms behöva utredas vidare för att kunna avgöra om kriterierna i 6 § Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster uppfylls.
- Dagvatten: Borelund bedöms inte uppfylla kriterierna enligt 6 § Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster.

Tabellen redovisar utfall för bedömning av kategori Samhälle.

Samhälle	Inom kriterie	Poäng
Antal hushåll	Över 40 stycken	3
Andel permanenta bostäder (procent)	40-80 procent	2
Bebyggelse-utveckling	Definierat som samlad bebyggelse i översiktsplan 2025	2

Tabellen redovisar utfall för bedömning av kategori Miljö och hälsa för Spillvatten.

Spillvatten	Kategori	Inom kriterie	Poäng
Miljö	Infiltrationskapacitet i jordart	Hög kapacitet, grovkornig jordart likt sand	1
	Kännedom högt grundvatten	Högt grundvatten förekommer	2
	Påverkan angränsande bebyggelse	Ingen kännedom om påverkan	1
	Tomtstorlek, Median	1000 - 2000	2
	Närhet till vattenförekomst	Mer än 200 meter till närmsta vattenförekomst och inte inom skyddat dricksvattentäktsområde	1
	Nedströms naturvärden	Förekommer flera naturvärden inom 500 meter ifrån området	3
Hälsa	Riskkartering Länsstyrelsen	Mindre risk förekommer	2
	Påverkan på dricksvattenbrunn	Ingen känd påverkan	1
	Påverkan på skyddad dricksvattentäkt	Ingen känd påverkan	1

Tabellen redovisar utfall för bedömning av kategori Hälsa för Dricksvatten.

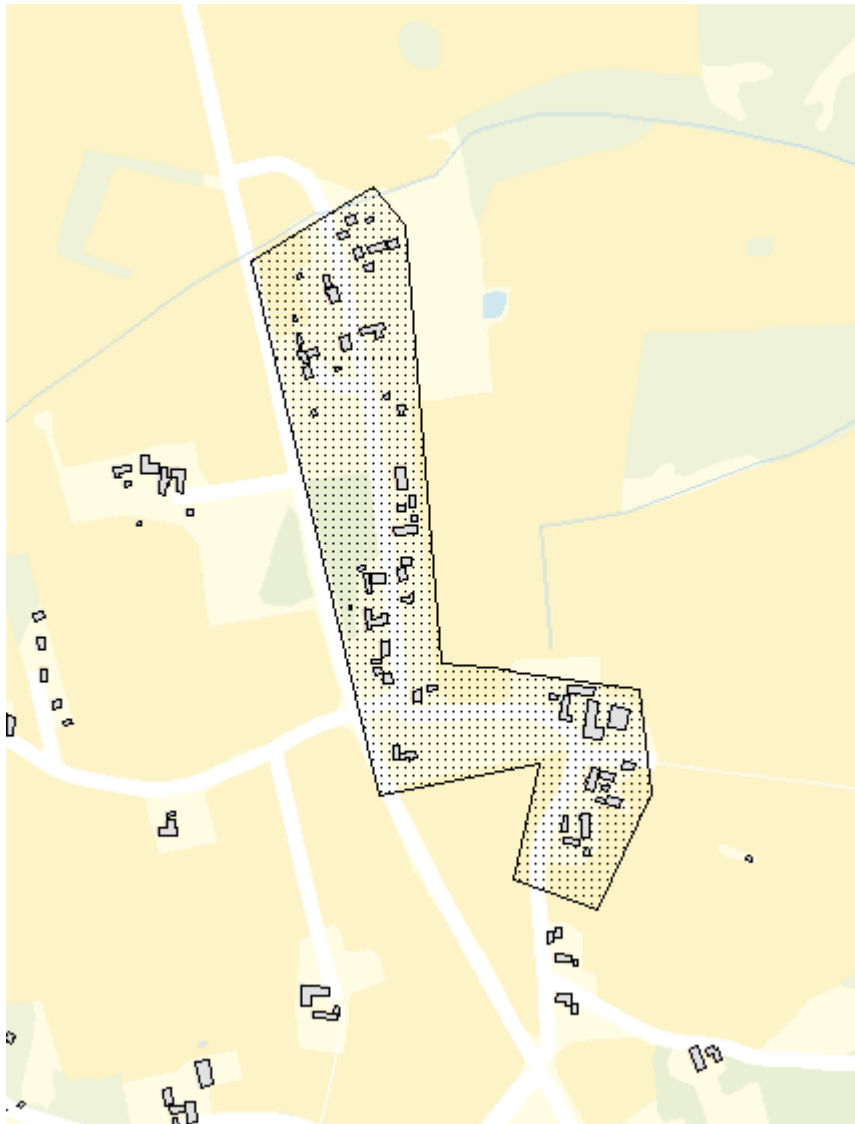
Dricksvatten	Kategori	Inom kriterie	Poäng
Hälsa	Riskkartering Länsstyrelsen	Mindre risk förekommer	2
	Problem med kapacitet i egna brunnar	Avtalsansluta behöver utredas mer	*
	Problem med kvalité i egna brunnar	Avtalsansluta behöver utredas mer	*

Tabellen redovisar utfall för bedömning av kategori Miljö och Hälsa för Dagvatten.

Dagvatten	Kategori	Inom kriterie	Poäng
Miljö	Infiltrationskapacitet i jordart	Hög kapacitet, grovkornig jordart likt sand	1
	Påverkan angränsande bebyggelse	Enstaka fastigheter kan riskeras påverkas negativt	1
	Fastigheter med kända dagvattenvatten- problem	Enstaka kan ha problem som inte är sammanhängande	1
	Beräknade konsekvenser vid dimensionerande regn	mindre vattendjup i bebyggelsen kan förekomma	1
	Behov av samlad dagvattenrening kopplat till recipientens känslighet	Genererar inte en betydande mängd fosfor	1
Hälsa	Risk för förorening av skyddad dricksvattentäkt	Ingen skyddad dricksvattentäkt i närheten	1

3.3.3.7 Dörröd

Området är beläget i sydöstra delen av Lunds kommun och ingår inte i något verksamhetsområde för spill-, dricks- eller dagvatten. I området har fastigheterna enskilda avlopp och fastigheterna är avtalsanslutna till kommunalt dricksvattensystem.

Kartan visar utsträckning av nuvarande bedömningsområde för Dörröd.

Våtmarker och sumpskogar med höga naturvärden samt den tänkta utvecklingen av området gör att området klassas som ett utredningsområde för spillvatten. Försörjningen av kommunalt dricksvatten behöver utredas vidare för att fastställa om verksamhetsområde borde upprättas, se mer i avsnitt 3.3.3.1. Området bedöms inte ha behov av kommunalt dagvatten.

Den samlade bedömningen:

- Spillvatten: Dörröd bedöms behöva utredas vidare för att kunna avgöra om kriterierna i 6 § Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster uppfylls.
- Dricksvatten: Dörröd bedöms behöva utredas vidare för att kunna avgöra om kriterierna i 6 § Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster uppfylls.
- Dagvatten: Dörröd bedöms inte uppfylla kriterierna enligt 6 § Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster.

Tabellen redovisar utfall för bedömning av kategori Samhälle.

Samhälle	Inom kriterie	Poäng
Antal hushåll	20-40 stycken	2
Andel permanenta bostäder (procent)	40-80 procent	2
Bebyggelseutveckling	Översiktsplanen 2025 definierat Utvecklingsby	3

Tabellen redovisar utfall för bedömning av kategori Miljö och hälsa för Spillvatten.

Spillvatten	Kategori	Inom kriterie	Poäng
Miljö	Infiltrationskapacitet i jordart	Hög kapacitet, grovkornig jordart likt sand	1
	Kännedom högt grundvatten	Ingen kännedom	1
	Påverkan angränsande bebyggelse	Ingen kännedom om påverkan	1
	Tomtstorlek, Median	Större än 2000	1
	Närhet till vattenförekomst	Mer än 200 meter till närmsta vattenförekomst och inte inom skyddat dricksvattentäktsområde	1
	Nedströms naturvärden	Förekommer flera naturvärden inom 500 meter ifrån området	3
Hälsa	Riskkartering Länsstyrelsen	Större risk förekommer	3
	Påverkan på dricksvattenbrunn	Ingen känd påverkan	1
	Påverkan på skyddad dricksvattentäkt	Ingen känd påverkan	1

Tabellen redovisar utfall för bedömning av kategori Hälsa för Dricksvatten.

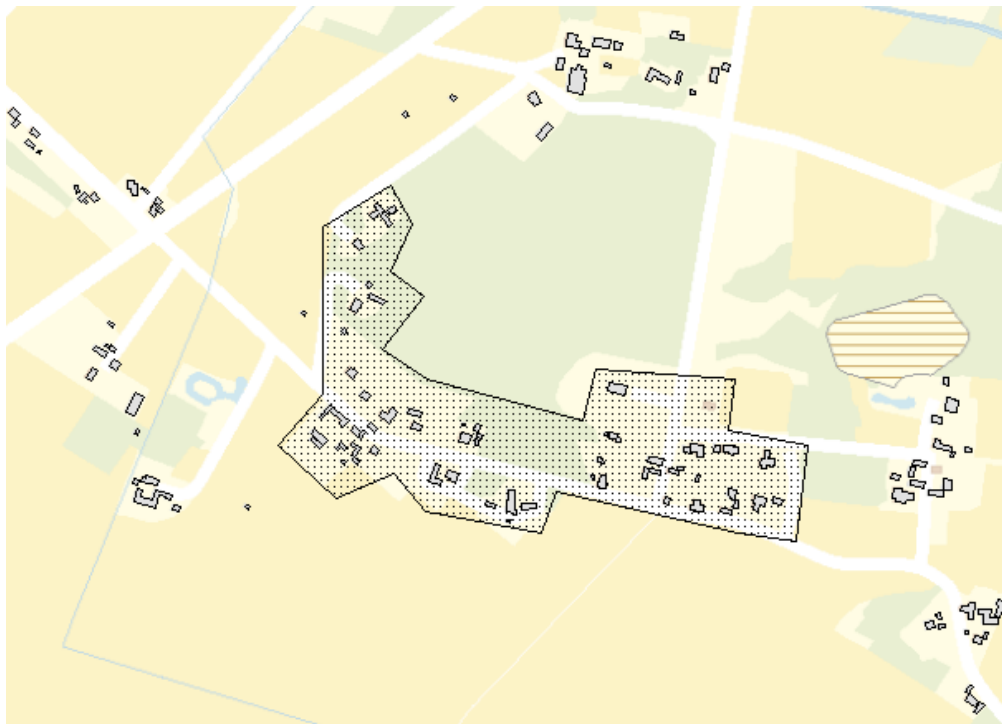
Dricksvatten	Kategori	Inom kriterie	Poäng
Hälsa	Risckartering Länsstyrelsen	Större risk förekommer	3
	Problem med kapacitet i egna brunnar	Avtalsansluta behöver utredas mer	*
	Problem med kvalité i egna brunnar	Avtalsansluta behöver utredas mer	*

Tabellen redovisar utfall för bedömning av kategori Miljö och Hälsa för Dagvatten.

Dagvatten	Kategori	Inom kriterie	Poäng
Miljö	Infiltrationskapacitet i jordart	Låg kapacitet, finkornig jordart lera – morän	1
	Påverkan angränsande bebyggelse	Enstaka fastigheter kan riskeras påverkas negativt	1
	Fastigheter med kända dagvattenvatten- problem	Enstaka kan ha problem som inte är sammanhängande	1
	Beräknade konsekvenser vid dimensionerande regn	mindre vattendjup i bebyggelsen kan förekomma	1
	Behov av samlad dagvattenrening kopplat till recipientens känslighet	Genererar inte en betydande mängd fosfor	1
Hälsa	Risk för förorening av skyddad dricksvattentäkt	Ingen skyddad dricksvattentäkt i närheten	1

3.3.3.8 Ekeberga

Området är beläget i norra delen av Lunds kommun och ingår inte i något verksamhetsområde för spill-, dricks- eller dagvatten. I området har fastigheterna enskilda avlopp och fastigheterna är avtalsanslutna till kommunalt dricksvattensystem.

Kartan visar utsträckning av nuvarande bedömningsområde för Ekeberga.

I området finns fastigheter som är avtalsanslutna till kommunalt dricksvatten, det saknas kännedom om varför lösningen valts vilket behöver utredas, se mer avsnitt 5.3.3.1. naturreservatet Ekeberga finns i närområdet, men det bedöms finnas möjlighet för att ha enskilda avlopp i området. Riskkarteringen från länsstyrelsen visar på en mindre risk vilket sammanvägt gör att området klassas som ett utredningsområde för spillvatten. Det bedöms inte heller finnas behov av kommunalt dagvatten.

Den samlade bedömningen:

- Spillvatten: Ekeberga bedöms behöva utredas vidare för att kunna avgöra om kriterierna i 6 § Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster uppfylls.
- Dricksvatten: Ekeberga bedöms behöva utredas vidare för att kunna avgöra om kriterierna i 6 § Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster uppfylls.
- Dagvatten: Ekeberga bedöms inte uppfylla kriterierna enligt 6 § Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster.

Tabellen redovisar utfall för bedömning av kategori Samhälle.

Samhälle	Inom kriterie	Poäng
Antal hushåll	20-40 stycken	2
Andel permanenta bostäder (procent)	Över 80 procent	3
Bebyggelse-utveckling	Ingen nämnvärd utveckling	1

Tabellen redovisar utfall för bedömning av kategori Miljö och hälsa för Spillvatten.

Spillvatten	Kategori	Inom kriterie	Poäng
Miljö	Infiltrationskapacitet i jordart	Låg kapacitet, finkornig jordart lera –morän	1
	Kännedom högt grundvatten	Högt grundvatten förekommer	2
	Påverkan angränsande bebyggelse	Ingen kännedom om påverkan	1
	Tomtstorlek, Median	Över 2000	1
	Närhet till vattenförekomst	Mer än 200 meter till närmsta vattenförekomst och inte inom skyddat dricksvattentäktsområde	1
	Nedströms naturvärden	Förekommer flera naturvärden inom 500 meter ifrån området	3
Hälsa	Riskkartering Länsstyrelsen	Mindre risk förekommer	2
	Påverkan på dricksvattenbrunn	Ingen känd påverkan	1
	Påverkan på skyddad dricksvattentäkt	Ingen känd påverkan	1

Tabellen redovisar utfall för bedömning av kategori Hälsa för Dricksvatten.

Dricksvatten	Kategori	Inom kriterie	Poäng
Hälsa	Riskkartering Länsstyrelsen	Mindre risk förekommer	2
	Problem med kapacitet i egna brunnar	Avtalsansluta behöver utredas mer	*
	Problem med kvalité i egna brunnar	Avtalsansluta behöver utredas mer	*

Tabellen redovisar utfall för bedömning av kategori Miljö och Hälsa för Dagvatten.

Dagvatten	Kategori	Inom kriterie	Poäng
Miljö	Infiltrationskapacitet i jordart	Hög kapacitet, grovkornig jordart likt sand	1
	Påverkan angränsande bebyggelse	Enstaka fastigheter kan riskeras påverkas negativt	1
	Fastigheter med kända dagvattenvatten- problem	Enstaka kan ha problem som inte är sammanhängande	1
	Beräknade konsekvenser vid dimensionerande regn	Vattendjup kring 10-30 cm uppkommer i bebyggelsen	2
	Behov av samlad dagvattenrening kopplat till recipientens känslighet	Genererar inte en betydande mängd fosfor	1
Hälsa	Risk för förorening av skyddad dricksvattentäkt	Ingen skyddad dricksvattentäkt i närheten	1

3.3.3.9 Fladevadsmöllan och Lilla Håstad

Området är beläget i nordvästra delen av Lunds kommun och ingår inte i något verksamhetsområde för spill-, dricks- eller dagvatten. Det finns en gemensamhetsanläggning för spillvatten och fastigheterna har egna dricksvattenbrunnar.

Kartan visar utsträckning av nuvarande bedömningsområde för Fladevadsmöllan och Lilla Håstad.

Närheten till Kävlingeån ger platsen högre risk för påverkan på recipient än andra platser i kommunen. Förutsättningar kan finnas för enskilda avloppslösningar men behovet av anslutning till kommunalt avloppsnät behöver utredas närmare då förtätning kan försämra förutsättningarna. Dricksvatten bedöms idag kunna lösas lokalt utan anslutning till kommunalt dricksvattensnät. Området bedöms inte ha behov av kommunalt dagvatten.

Den samlade bedömningen:

- Spillvatten: Fladevadsmöllan och Lilla Håstad bedöms behöva utredas vidare för att kunna avgöra om kriterierna i 6 § Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster uppfylls.
- Dricksvatten: Fladevadsmöllan och Lilla Håstad bedöms inte uppfylla kriterierna enligt 6 § Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster.
- Dagvatten: Fladevadsmöllan och Lilla Håstad bedöms inte uppfylla kriterierna enligt 6 § Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster.

Tabellen redovisar utfall för bedömning av kategori Samhälle.

Samhälle	Inom kriterie	Poäng
Antal hushåll	Över 40 stycken	3
Andel permanenta bostäder (procent)	40-80 procent	2
Bebyggelseutveckling	Utrymme för förtätning	2

Tabellen redovisar utfall för bedömning av kategori Miljö och hälsa för Spillvatten.

Spillvatten	Kategori	Inom kriterie	Poäng
Miljö	Infiltrationskapacitet i jordart	Låg kapacitet, finkornig jordart lera –morän	2
	Kännedom högt grundvatten	Högt grundvatten förekommer	2
	Påverkan angränsande bebyggelse	Ingen kännedom om påverkan	1
	Tomtstorlek, Median	1000 - 2000	2
	Närhet till vattenförekomst	Mindre än 200 meter till närmsta vattenförekomst	2
	Nedströms naturvärden	Förekommer något av naturvärdena inom 500 meter ifrån området	2
Hälsa	Riskkartering Länsstyrelsen	Ingen nämnvärd risk i området	1
	Påverkan på dricksvattenbrunn	Ingen känd påverkan	1
	Påverkan på skyddad dricksvattentäkt	Ingen känd påverkan	1

Tabellen redovisar utfall för bedömning av kategori Hälsa för Dricksvatten.

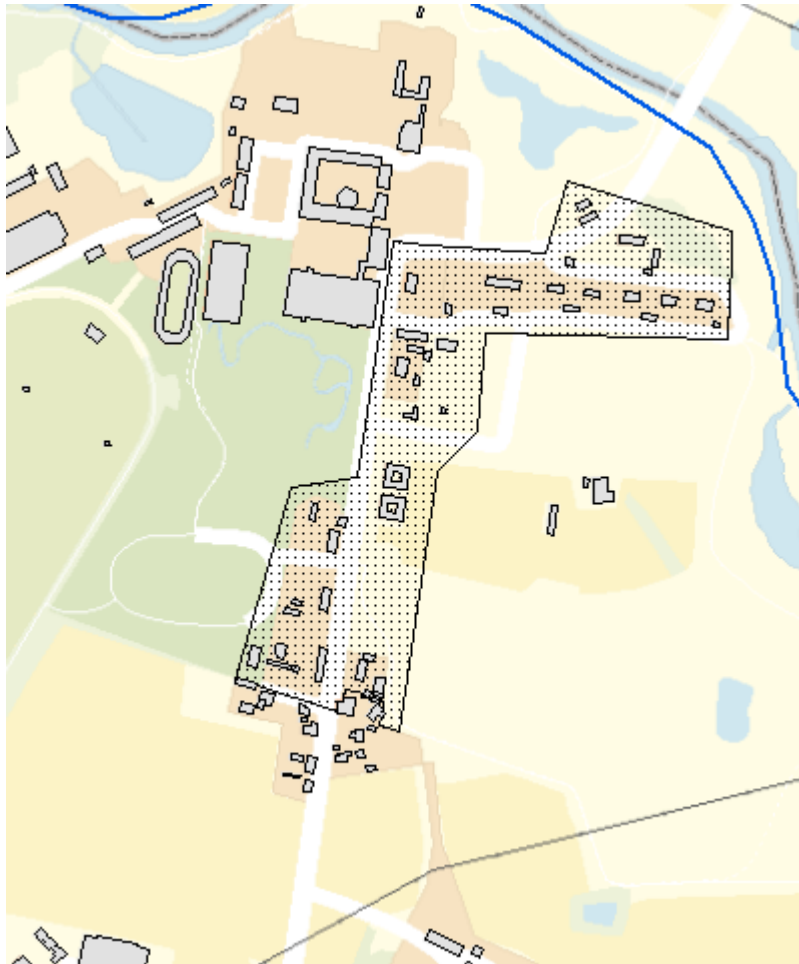
Dricksvatten	Kategori	Inom kriterie	Poäng
Hälsa	Risikartering Länsstyrelsen	Ingen nämnvärd risk i området	1
	Problem med kapacitet i egna brunnar	Ingen känd kapacitetsbrist	1
	Problem med kvalité i egna brunnar	Inga kända kvalitetsproblem	1

Tabellen redovisar utfall för bedömning av kategori Miljö och Hälsa för Dagvatten.

Dagvatten	Kategori	Inom kriterie	Poäng
Miljö	Infiltrationskapacitet i jordart	Låg kapacitet, finkornig jordart lera – morän	3
	Påverkan angränsande bebyggelse	Enstaka fastigheter kan riskeras påverkas negativt	1
	Fastigheter med kända dagvattenvattenproblem	Enstaka kan ha problem som inte är sammanhängande	1
	Beräknade konsekvenser vid dimensionerande regn	mindre vattendjup i bebyggelsen kan förekomma	1
	Behov av samlad dagvattenrening kopplat till recipientens känslighet	Genererar inte en betydande mängd fosfor	1
Hälsa	Risk för förorening av skyddad dricksvattentäkt	Ingen skyddad dricksvattentäkt i närheten	1

3.3.3.10 Flyinge Kungsgård

Området är beläget i norra delen av Lunds kommun och ingår inte i något verksamhetsområde för spill-, dricks- eller dagvatten. Inom området finns fastigheter som är avtalsanslutna till kommunalt spill- och dricksvatten.

Kartan visar utsträckning av nuvarande bedömningsområde för Flyinge Kungsgård.

Det känsliga läget vid Kävlingeån ger svårare förutsättningar för enskilda avloppsanläggningar än andra platser i kommunen. I området finns fastigheter som är avtalsanslutna till kommunalt dricksvatten och avlopp, det saknas kännedom om varför lösningen valts vilket behöver utredas, se mer avsnitt 3.3.3.1. Området bedöms inte ha behov av kommunalt dagvatten.

Den samlade bedömningen:

- Spillvatten: Flyinge kungsgård bedöms behöva utredas vidare för att kunna avgöra om kriterierna i 6 § Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster uppfylls.
- Dricksvatten: Flyinge kungsgård bedöms behöva utredas vidare för att kunna avgöra om kriterierna i 6 § Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster uppfylls.
- Dagvatten: Flyinge kungsgård bedöms inte uppfylla kriterierna enligt 6 § Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster.

Tabellen redovisar utfall för bedömning av kategori Samhälle.

Samhälle	Inom kriterie	Poäng
Antal hushåll	Mindre än 20 stycken	1
Andel permanenta bostäder (procent)	Över 80 procent	3
Bebyggelse-utveckling	Undervisnings-verksamhet	2

Tabellen redovisar utfall för bedömning av kategori Miljö och hälsa för Spillvatten.

Spillvatten	Kategori	Inom kriterie	Poäng
Miljö	Infiltrationskapacitet i jordart	Hög kapacitet, grovkornig jordart likt sand	1
	Kännedom högt grundvatten	Högt grundvatten förekommer	2
	Påverkan angränsande bebyggelse	Ytliga flödesvägar tyder på påverkan inom ett begränsat område	2
	Tomtstorlek, Median	Större än 2000	1
	Närhet till vattenförekomst	Mindre än 200 meter till närmsta vattenförekomst	2
	Nedströms naturvärden	Förekommer flera naturvärden inom 500 meter ifrån området	3
Hälsa	Riskkartering Länsstyrelsen	Ingen nämnvärd risk i området	1
	Påverkan på dricksvattenbrunn	Ingen känd påverkan	1
	Påverkan på skyddad dricksvattentäkt	Ingen känd påverkan	1

Tabellen redovisar utfall för bedömning av kategori Hälsa för Dricksvatten.

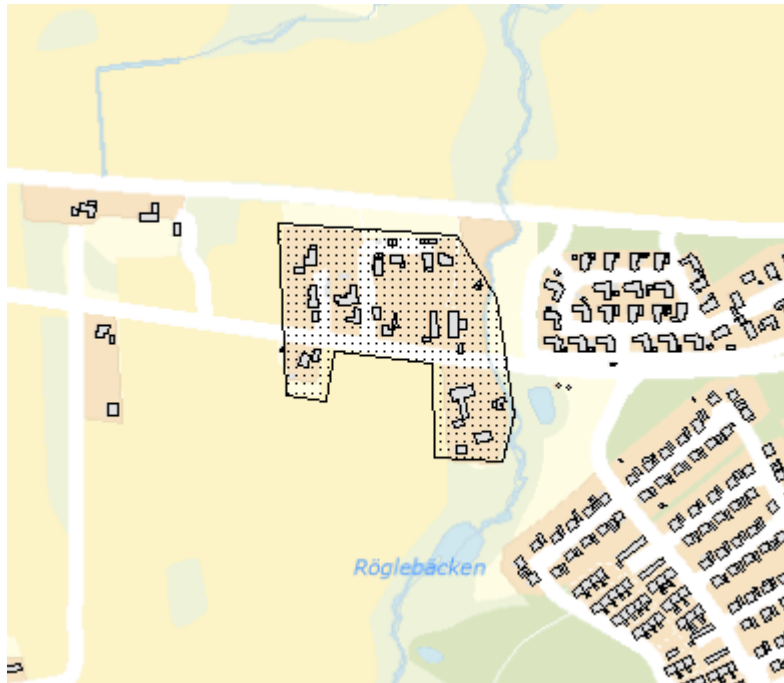
Dricksvatten	Kategori	Inom kriterie	Poäng
Hälsa	Risckartering Länsstyrelsen	Ingen nämnvärd risk i området	1
	Problem med kapacitet i egna brunnar	Avtalsansluta behöver utredas mer	*
	Problem med kvalité i egna brunnar	Avtalsansluta behöver utredas mer	*

Tabellen redovisar utfall för bedömning av kategori Miljö och Hälsa för Dagvatten.

Dagvatten	Kategori	Inom kriterie	Poäng
Miljö	Infiltrationskapacitet i jordart	Hög kapacitet, grovkornig jordart likt sand	1
	Påverkan angränsande bebyggelse	Mindre än hälften påverkas negativt	2
	Fastigheter med kända dagvattenvattenproblem	Mindre antal med sammanhängande problematik	2
	Beräknade konsekvenser vid dimensionerande regn	mindre vattendjup i bebyggelsen kan förekomma	1
	Behov av samlad dagvattenrening kopplat till recipientens känslighet	Genererar inte en betydande mängd fosfor	1
Hälsa	Risk för förorening av skyddad dricksvattentäkt	Ingen skyddad dricksvattentäkt i närheten	1

3.3.3.11 Fågelsång

Området är beläget i anslutning till Södra Sandby och ingår inte i något verksamhetsområde för spill-, dricks- eller dagvatten. Inom området finns fastigheter som är avtalsanslutna till kommunalt spill- och dricksvatten.

Kartan visar utsträckning av nuvarande bedömningsområde för Fågelsång.

Södra Sandby har nu växt så pass att området Fågelsång är en del av en större bebyggelse med resterande Södra Sandby. Det verkar däremot i dagsläget finnas förutsättningar för enskilda avloppslösningar. Området är satt som ett utredningsområde på grund av närheten till övrig bebyggelse och befintligt verksamhetsområde för VA. Området bedöms inte ha behov av kommunalt dagvatten.

Den samlade bedömningen:

- Spillvatten: Fågelsång bedöms behöva utredas vidare för att kunna avgöra om kriterierna i 6 § Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster uppfylls.
- Dricksvatten: Fågelsång bedöms behöva utredas vidare för att kunna avgöra om kriterierna i 6 § Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster uppfylls.
- Dagvatten: Fågelsång bedöms inte uppfylla kriterierna enligt 6 § Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster.

Tabellen redovisar utfall för bedömning av kategori Samhälle.

Samhälle	Inom kriterie	Poäng
Antal hushåll	Mindre än 20 stycken	1
Andel permanenta bostäder (procent)	40-80 procent	2
Bebyggelse-utveckling	Definierat som blandad bebyggelse i översiktsplan 2023	2

Tabellen redovisar utfall för bedömning av kategori Miljö och hälsa för Spillvatten.

Spillvatten	Kategori	Inom kriterie	Poäng
Miljö	Infiltrationskapacitet i jordart	Låg kapacitet, finkornig jordart lera -morän	2
	Kännedom högt grundvatten	Högt grundvatten förekommer	2
	Påverkan angränsande bebyggelse	Ingen kännedom om påverkan	1
	Tomtstorlek, Median	1000 - 2000	2
	Närhet till vattenförekomst	Mer än 200 meter till närmsta vattenförekomst och inte inom skyddat dricksvattentäktsområde	1
	Nedströms naturvärden	Förekommer flera naturvärden inom 500 meter ifrån området	3
Hälsa	Riskkartering Länsstyrelsen	Ingen nämnvärd risk i området	1
	Påverkan på dricksvattenbrunn	Ingen känd påverkan	1
	Påverkan på skyddad dricksvattentäkt	Ingen känd påverkan	1

Tabellen redovisar utfall för bedömning av kategori Hälsa för Dricksvatten.

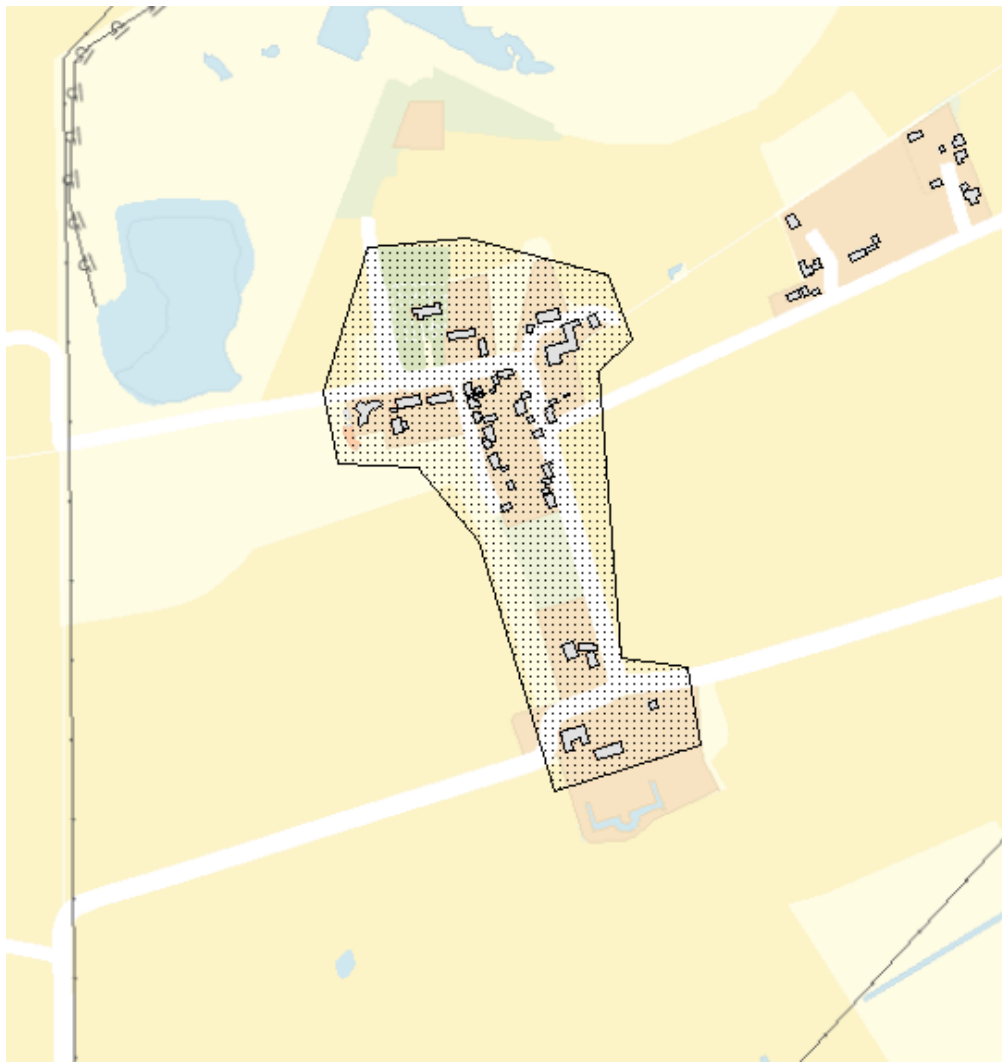
Dricksvatten	Kategori	Inom kriterie	Poäng
Hälsa	Riskkartering Länsstyrelsen	Ingen nämnvärd risk i området	1
	Problem med kapacitet i egna brunnar	Avtalsansluta behöver utredas mer	*
	Problem med kvalitet i egna brunnar	Avtalsansluta behöver utredas mer	*

Tabellen redovisar utfall för bedömning av kategori Miljö och Hälsa för Dagvatten.

Dagvatten	Kategori	Inom kriterie	Poäng
Miljö	Infiltrationskapacitet i jordart	Låg kapacitet, finkornig jordart lera – morän	3
	Påverkan angränsande bebyggelse	Enstaka fastigheter kan riskeras påverkas negativt	1
	Fastigheter med kända dagvattenvattenproblem	Enstaka kan ha problem som inte är sammanhängande	1
	Beräknade konsekvenser vid dimensionerande regn	mindre vattendjup i bebyggelsen kan förekomma	1
	Behov av samlad dagvattenrening kopplat till recipientens känslighet	Genererar inte en betydande mängd fosfor	1
Hälsa	Risk för förorening av skyddad dricksvattentäkt	Ingen skyddad dricksvattentäkt i närheten	1

3.3.3.12 Hardeberga Kyrkby

Området är beläget i mellan Lund och Södra Sandby och ingår inte i något verksamhetsområde för spill-, dricks- eller dagvatten. Det finns en gemensamhetsanläggning för spillvatten och fastigheterna är avtalsanslutna till kommunalt dricksvattensystem.

Kartan visar utsträckning av nuvarande bedömningsområde för Hardeberga Kyrkby.

Förutsättningarna för att hantera enskilda avloppsanläggningar gör att området klassas som ett bevakningsområde för spillvatten. I området finns fastigheter som är avtalsanslutna till kommunalt dricksvatten, det saknas kännedom om varför lösningen valts vilket behöver utredas, se mer avsnitt 3.3.3.1. Området bedöms inte ha behov av kommunalt dagvatten.

Den samlade bedömningen:

- Spillvatten: Hardeberga Kyrkby bedöms inte uppfylla kriterierna enligt 6 § Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster.
- Dricksvatten: Hardeberga Kyrkby bedöms behöva utredas vidare för att kunna avgöra om kriterierna i 6 § Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster uppfylls.
- Dagvatten: Hardeberga Kyrkby bedöms inte uppfylla kriterierna enligt 6 § Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster.

Tabellen redovisar utfall för bedömning av kategori Samhälle.

Samhälle	Inom kriterie	Poäng
Antal hushåll	20-40 stycken	2
Andel permanenta bostäder (procent)	40-80 procent	2
Bebyggelse-utveckling	Utrymme för förtätning och det finns undervisnings-verksamhet	2

Tabellen redovisar utfall för bedömning av kategori Miljö och hälsa för Spillvatten.

Spillvatten	Kategori	Inom kriterie	Poäng
Miljö	Infiltrationskapacitet i jordart	Låg kapacitet, finkornig jordart lera –morän	2
	Kännedom högt grundvatten	Högt grundvatten förekommer	2
	Påverkan angränsande bebyggelse	Ingen kännedom om påverkan	1
	Tomtstorlek, Median	1000 - 2000	2
	Närhet till vattenförekomst	Mer än 200 meter till närmsta vattenförekomst och inte inom skyddat dricksvattentäkts-område	1
	Nedströms naturvärden	Förekommer något av naturvärdena inom 500 meter ifrån området	2
Hälsa	Riskkartering Länsstyrelsen	Större risk förekommer	3
	Påverkan på dricksvattenbrunn	Ingen känd påverkan	1
	Påverkan på skyddad dricksvattentäkt	Ingen känd påverkan	1

Tabellen redovisar utfall för bedömning av kategori Hälsa för Dricksvatten.

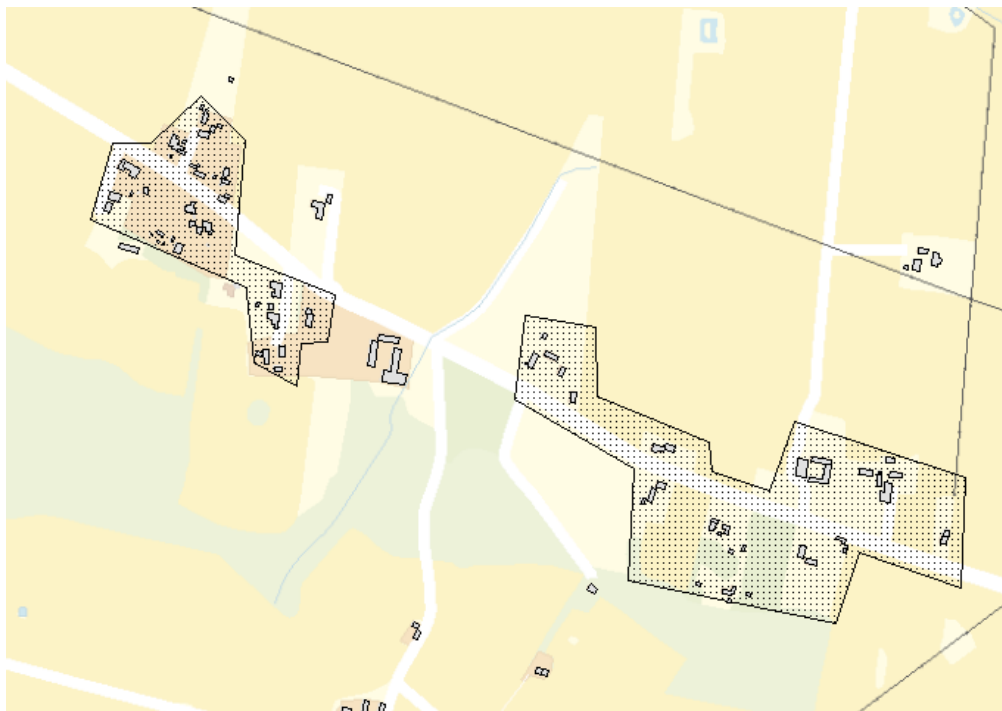
Dricksvatten	Kategori	Inom kriterie	Poäng
Hälsa	Riskkartering Länsstyrelsen	Större risk förekommer	3
	Problem med kapacitet i egna brunnar	Avtalsansluta behöver utredas mer	*
	Problem med kvalité i egna brunnar	Avtalsansluta behöver utredas mer	*

Tabellen redovisar utfall för bedömning av kategori Miljö och Hälsa för Dagvatten.

Dagvatten	Kategori	Inom kriterie	Poäng
Miljö	Infiltrationskapacitet i jordart	Låg kapacitet, finkornig jordart Lera –morän	3
	Påverkan angränsande bebyggelse	Enstaka fastigheter kan riskeras påverkas negativt	1
	Fastigheter med kända dagvattenvatten- problem	Enstaka kan ha problem som inte är sammanhängande	1
	Beräknade konsekvenser vid dimensionerande regn	Vattendjup kring 10-30 cm uppkommer i bebyggelsen	2
	Behov av samlad dagvattenrening kopplat till recipientens känslighet	Genererar inte en betydande mängd fosfor	1
Hälsa	Risk för förorening av skyddad dricksvattentäkt	Ingen skyddad dricksvattentäkt i närheten	1

3.3.3.13 Hällestadsvägen

Området är beläget öster om Södra Sandby och ingår inte i något verksamhetsområde för spill-, dricks- eller dagvatten. I området har fastigheterna enskilda avloppsanläggningar och fastigheterna är avtalsanslutna till kommunalt dricksvattensystem. Den västra prickade området i bild är de område som ses ha tillräcklig bebyggelsekoncentration för att ingå i bedömningen av behov.

Kartan visar utsträckning av nuvarande bedömningsområden för Hällestadsvägen. Västra området utgör det område där behov av bedömts medan det östra området utgör ett uppföljningsområde.

Södra Sandby föreslås växa så att området Hällestadsvägen blir en del av en större bebyggelse med Södra Sandby. Det finns i dagsläget förutsättningar för enskilda avloppsanläggningar vilket ger området ett mindre behov av kommunalt VA. Området bedöms vara ett utredningsområde för att se hur man på sikt bäst löser avloppshanteringen. I området finns fastigheter som är avtalsanslutna till kommunalt dricksvatten, det saknas kännedom om varför lösningen valts vilket behöver utredas, se mer avsnitt 3.3.3.1. Området bedöms inte ha behov av kommunalt dagvatten.

Den samlade bedömningen:

- Spillvatten: Hällestadsvägen bedöms behöva utredas vidare för att kunna avgöra om kriterierna i 6 § Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster uppfylls.
- Dricksvatten: Hällestadsvägen bedöms behöva utredas vidare för att kunna avgöra om kriterierna i 6 § Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster uppfylls.
- Dagvatten: Hällestadsvägen bedöms inte uppfylla kriterierna enligt 6 § Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster.

Tabellen redovisar utfall för bedömning av kategori Samhälle.

Samhälle	Inom kriterie	Poäng
Antal hushåll	Mindre än 20 stycken	1
Andel permanenta bostäder (procent)	40-80 procent	2
Bebyggelse-utveckling	Översiktsplanen definierat utbyggnadsområde för bebyggelse	3

Tabellen redovisar utfall för bedömning av kategori Miljö och hälsa för Spillvatten.

Spillvatten	Kategori	Inom kriterie	Poäng
Miljö	Infiltrationskapacitet i jordart	Hög kapacitet, grovkornig jordart likt sand	1
	Kännedom högt grundvatten	Ingen kännedom	1
	Påverkan angränsande bebyggelse	Ingen kännedom om påverkan	1
	Tomtstorlek, Median	Större än 2000	1
	Närhet till vattenförekomst	Mer än 200 meter till närmsta vattenförekomst och inte inom skyddat dricksvattentäktsområde	1
	Nedströms naturvärden	Förekommer något av naturvärdena inom 500 meter ifrån området	2
Hälsa	Riskkartering Länsstyrelsen	Ingen nämnvärd risk i området	1
	Påverkan på dricksvattenbrunn	Ingen känd påverkan	1
	Påverkan på skyddad dricksvattentäkt	Ingen känd påverkan	1

Tabellen redovisar utfall för bedömning av kategori Hälsa för Dricksvatten.

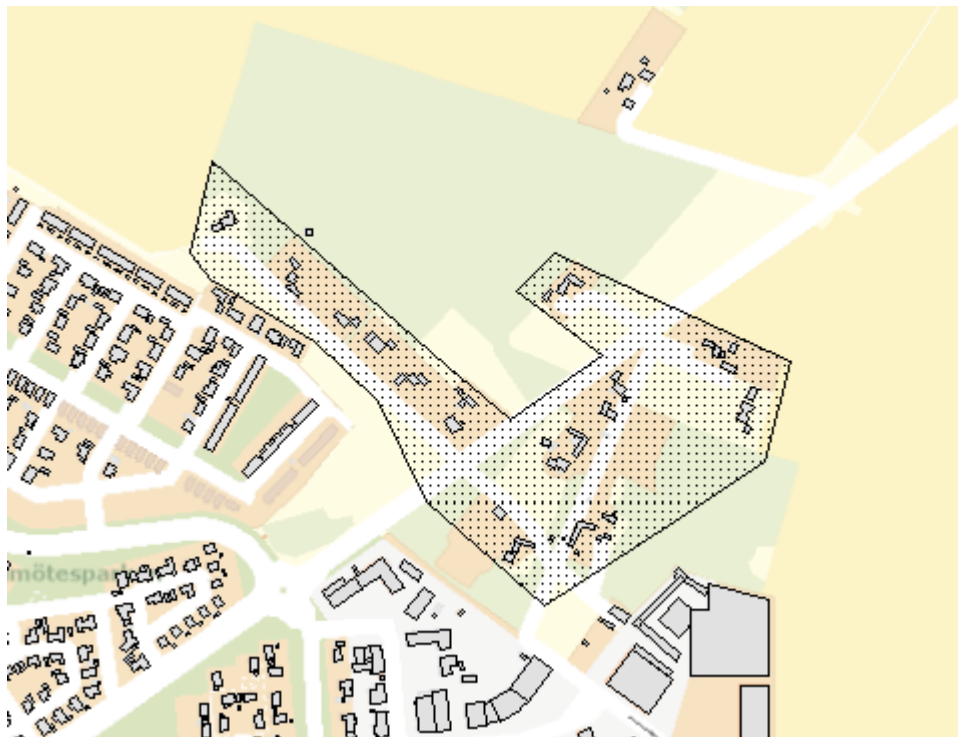
Dricksvatten	Kategori	Inom kriterie	Poäng
Hälsa	Risckartering Länsstyrelsen	Ingen nämnvärd risk i området	1
	Problem med kapacitet i egna brunnar	Avtalsansluta behöver utredas mer	*
	Problem med kvalité i egna brunnar	Avtalsansluta behöver utredas mer	*

Tabellen redovisar utfall för bedömning av kategori Miljö och Hälsa för Dagvatten.

Dagvatten	Kategori	Inom kriterie	Poäng
Miljö	Infiltrationskapacitet i jordart	Hög kapacitet, grovkornig jordart likt sand	1
	Påverkan angränsande bebyggelse	Enstaka fastigheter kan riskeras påverkas negativt	1
	Fastigheter med kända dagvattenvattenproblem	Enstaka kan ha problem som inte är sammanhängande	1
	Beräknade konsekvenser vid dimensionerande regn	mindre vattendjup i bebyggelsen kan förekomma	1
	Behov av samlad dagvattenrening kopplat till recipientens känslighet	Genererar inte en betydande mängd fosfor	1
Hälsa	Risk för förorening av skyddad dricksvattentäkt	Ingen skyddad dricksvattentäkt i närheten	1

3.3.3.14 Norreholm

Området är beläget i anslutning till Södra Sandby och ingår inte i något verksamhetsområde för spill-, dricks- eller dagvatten. I området har fastigheterna enskilda avlopp och fastigheterna är avtalsanslutna till kommunalt dricksvattensystem.

Kartan visar utsträckning av nuvarande bedömningsområde för Norreholm.

Södra Sandby har växt så att området Norreholm är en del av en större bebyggelse med resterande Södra Sandby. Det finns däremot i dagsläget stora fastigheter med goda förutsättningar för enskilda avlopp vilket ger området lågt behov av kommunalt VA. Området är satt som ett utredningsområde på grund av närheten till övrig bebyggelse och befintligt verksamhetsområde för VA. Området bedöms inte ha behov av kommunalt dagvatten.

Den samlade bedömningen:

- Spillvatten: Norreholm bedöms behöva utredas vidare för att kunna avgöra om kriterierna i 6 § Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster uppfylls.
- Dricksvatten: Norreholm bedöms behöva utredas vidare för att kunna avgöra om kriterierna i 6 § Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster uppfylls.
- Dagvatten: Norreholm bedöms inte uppfylla kriterierna enligt 6 § Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster.

Tabellen redovisar utfall för bedömning av kategori Samhälle.

Samhälle	Inom kriterie	Poäng
Antal hushåll	Mindre än 20 stycken	1
Andel permanenta bostäder (procent)	40-80 procent	2
Bebyggelse-utveckling	Definierat som samlad bebyggelse i översiktsplan 2025	2

Tabellen redovisar utfall för bedömning av kategori Miljö och hälsa för Spillvatten.

Spillvatten	Kategori	Inom kriterie	Poäng
Miljö	Infiltrationskapacitet i jordart	Hög kapacitet, grovkornig jordart likt sand	1
	Kännedom högt grundvatten	Ingen kännedom	1
	Påverkan angränsande bebyggelse	Ingen kännedom om påverkan	1
	Tomtstorlek, Median	Mer än 2000	1
	Närhet till vattenförekomst	Mer än 200 meter till närmsta vattenförekomst och inte inom skyddat dricksvattentäktsområde	1
	Nedströms naturvärden	Förekommer inga naturvärden inom 500 meter ifrån området	1
Hälsa	Riskkartering Länsstyrelsen	Ingen nämnvärd risk i området	1
	Påverkan på dricksvattenbrunn	Ingen känd påverkan	1
	Påverkan på skyddad dricksvattentäkt	Ingen känd påverkan	1

Tabellen redovisar utfall för bedömning av kategori Hälsa för Dricksvatten.

Dricksvatten	Kategori	Inom kriterie	Poäng
Hälsa	Riskkartering Länsstyrelsen	Ingen nämnvärd risk i området	1
	Problem med kapacitet i egna brunnar	Avtalsansluta behöver utredas mer	*
	Problem med kvalitet i egna brunnar	Avtalsansluta behöver utredas mer	*

Tabellen redovisar utfall för bedömning av kategori Miljö och Hälsa för Dagvatten.

Dagvatten	Kategori	Inom kriterie	Poäng
Miljö	Infiltrationskapacitet i jordart	Låg kapacitet, finkornig jordart lera – morän	1
	Påverkan angränsande bebyggelse	Enstaka fastigheter kan riskeras påverkas negativt	1
	Fastigheter med kända dagvattenvattenproblem	Enstaka kan ha problem som inte är sammanhängande	1
	Beräknade konsekvenser vid dimensionerande regn	mindre vattendjup i bebyggelsen kan förekomma	1
	Behov av samlad dagvattenrening kopplat till recipientens känslighet	Genererar inte en betydande mängd fosfor	1
Hälsa	Risk för förorening av skyddad dricksvattentäkt	Ingen skyddad dricksvattentäkt i närheten	1

3.3.3.15 Sandby mosse

Området är beläget öster om Södra Sandby och ingår inte i något verksamhetsområde för spill-, dricks- eller dagvatten. I området har fastigheterna enskilda avlopp och fastigheterna är avtalsanslutna till kommunalt dricksvattensystem.

Kartan visar utsträckning av nuvarande bedömningsområde för Sandby mosse.

Sandby mosse utgör ett område där bebyggelsen är relativt utspridd och formar flera mindre bebyggelsekluster, i en miljö med förutsättningar för att ta hand om spillvattnet med enskilt avlopp. I området finns fastigheter som är avtalsanslutna till kommunalt dricksvatten, det saknas kännedom om varför lösningen valts vilket behöver utredas, se mer avsnitt 3.3.3.1. Området bedöms inte ha behov av kommunalt dagvatten.

Den samlade bedömningen:

- Spillvatten: Sandby mosse bedöms inte uppfylla kriterierna enligt 6 § Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster
- Dricksvatten: Sandby mosse bedöms behöva utredas vidare för att kunna avgöra om kriterierna i 6 § Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster uppfylls.
- Dagvatten: Sandby mosse bedöms inte uppfylla kriterierna enligt 6 § Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster.

Tabellen redovisar utfall för bedömning av kategori Samhälle.

Samhälle	Inom kriterie	Poäng
Antal hushåll	20-40 stycken	2
Andel permanenta bostäder (procent)	Över 80 procent	3
Bebyggelse-utveckling	Ingen nämnvärd utveckling	1

Tabellen redovisar utfall för bedömning av kategori Miljö och hälsa för Spillvatten.

Spillvatten	Kategori	Inom kriterie	Poäng
Miljö	Infiltrationskapacitet i jordart	Hög kapacitet, grovkornig jordart likt sand	1
	Kännedom högt grundvatten	Ingen kännedom	1
	Påverkan angränsande bebyggelse	Ingen kännedom om påverkan	1
	Tomtstorlek, Median	Större än 2000	1
	Närhet till vattenförekomst	Mer än 200 meter till närmsta vattenförekomst och inte inom skyddat dricksvattentäktsområde	1
	Nedströms naturvärden	Förekommer något av naturvärdena inom 500 meter ifrån området	2
Hälsa	Riskkartering Länsstyrelsen	Ingen nämnvärd risk i området	1
	Påverkan på dricksvattenbrunn	Ingen känd påverkan	1
	Påverkan på skyddad dricksvattentäkt	Ingen känd påverkan	1

Tabellen redovisar utfall för bedömning av kategori Hälsa för Dricksvatten.

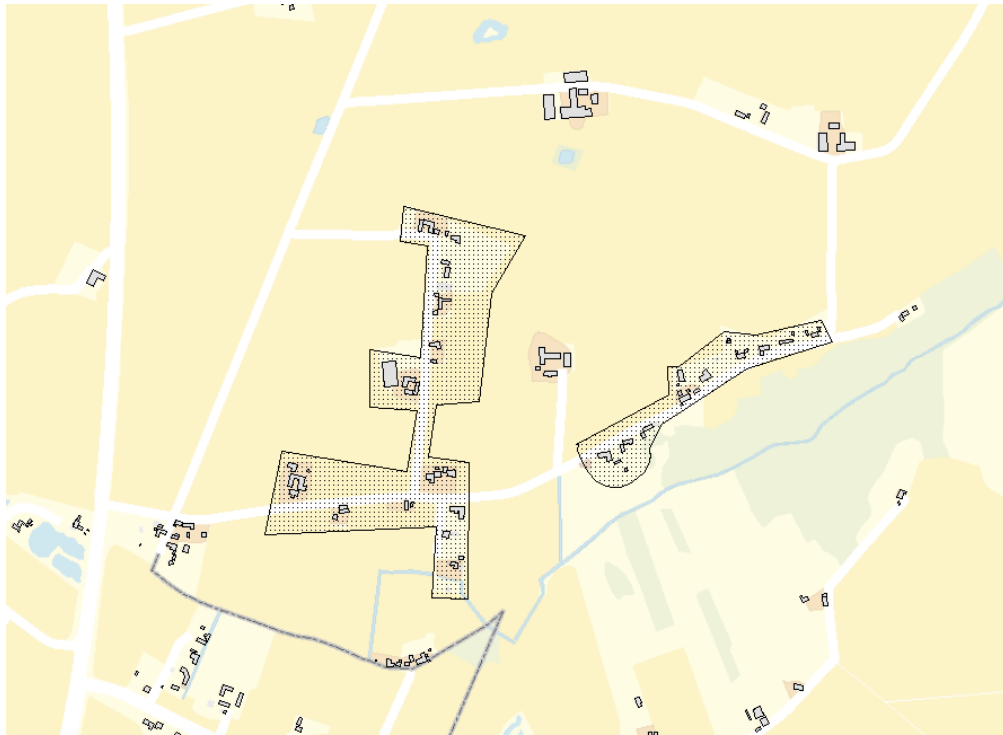
Dricksvatten	Kategori	Inom kriterie	Poäng
Hälsa	Riskkartering Länsstyrelsen	Ingen nämnvärd risk i området	1
	Problem med kapacitet i egna brunnar	Avtalsansluta behöver utredas mer	*
	Problem med kvalitet i egna brunnar	Avtalsansluta behöver utredas mer	*

Tabellen redovisar utfall för bedömning av kategori Miljö och Hälsa för Dagvatten.

Dagvatten	Kategori	Inom kriterie	Poäng
Miljö	Infiltrationskapacitet i jordart	Hög kapacitet, grovkornig jordart likt sand	1
	Påverkan angränsande bebyggelse	Enstaka fastigheter kan riskeras påverkas negativt	1
	Fastigheter med kända dagvattenvattenproblem	Enstaka kan ha problem som inte är sammanhängande	1
	Beräknade konsekvenser vid dimensionerande regn	mindre vattendjup i bebyggelsen kan förekomma	1
	Behov av samlad dagvattenrening kopplat till recipientens känslighet	Genererar inte en betydande mängd fosfor	1
Hälsa	Risk för förorening av skyddad dricksvattentäkt	Ingen skyddad dricksvattentäkt i närheten	1

3.3.3.16 Stångby mosse

Området är beläget i nordvästra delen av Lunds kommun och ingår inte i något verksamhetsområde för spill-, dricks- eller dagvatten. I området har fastigheterna enskilda avlopp och fastigheterna är avtalsanslutna till kommunalt dricksvattensystem.

Kartan visar utsträckning av nuvarande bedömningsområde för Stångby mosse.

Naturreservatet Stångby Mosse gör att området klassas som ett bevakningsområde för spillvatten, medan försörjningen av kommunalt dricksvatten behöver utredas vidare för att fastställa om verksamhetsområde borde upprättas. I området finns fastigheter som är avtalsanslutna till kommunalt dricksvatten, det saknas kännedom om varför lösningen valts vilket behöver utredas, se mer avsnitt 3.3.3.1. Området bedöms inte ha behov av kommunalt dagvatten.

Den samlade bedömningen:

- Spillvatten: Stångby mosse bedöms inte uppfylla kriterierna enligt 6 § Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster
- Dricksvatten: Stångby mosse bedöms behöva utredas vidare för att kunna avgöra om kriterierna i 6 § Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster uppfylls.
- Dagvatten: Stångby mosse bedöms inte uppfylla kriterierna enligt 6 § Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster.

Tabellen redovisar utfall för bedömning av kategori Samhälle.

Samhälle	Inom kriterie	Poäng
Antal hushåll	20-40 stycken	2
Andel permanenta bostäder (procent)	Under 40 procent	1
Bebyggelse-utveckling	Ingen nämnvärd utveckling	1

Tabellen redovisar utfall för bedömning av kategori Miljö och hälsa för Spillvatten.

Spillvatten	Kategori	Inom kriterie	Poäng
Miljö	Infiltrationskapacitet i jordart	Låg kapacitet, finkornig jordart lera –morän	2
	Kännedom högt grundvatten	Högt grundvatten förekommer	2
	Påverkan angränsande bebyggelse	Ingen kännedom om påverkan	1
	Tomtstorlek, Median	Större än 2000	1
	Närhet till vattenförekomst	Mer än 200 meter till närmsta vattenförekomst och inte inom skyddat dricksvattentäkts-område	1
	Nedströms naturvärden	Förekommer något av naturvärdena inom 500 meter ifrån området	2
Hälsa	Riskkartering Länsstyrelsen	Ingen nämnvärd risk i området	1
	Påverkan på dricksvattenbrunn	Ingen känd påverkan	1
	Påverkan på skyddad dricksvattentäkt	Ingen känd påverkan	1

Tabellen redovisar utfall för bedömning av kategori Hälsa för Dricksvatten.

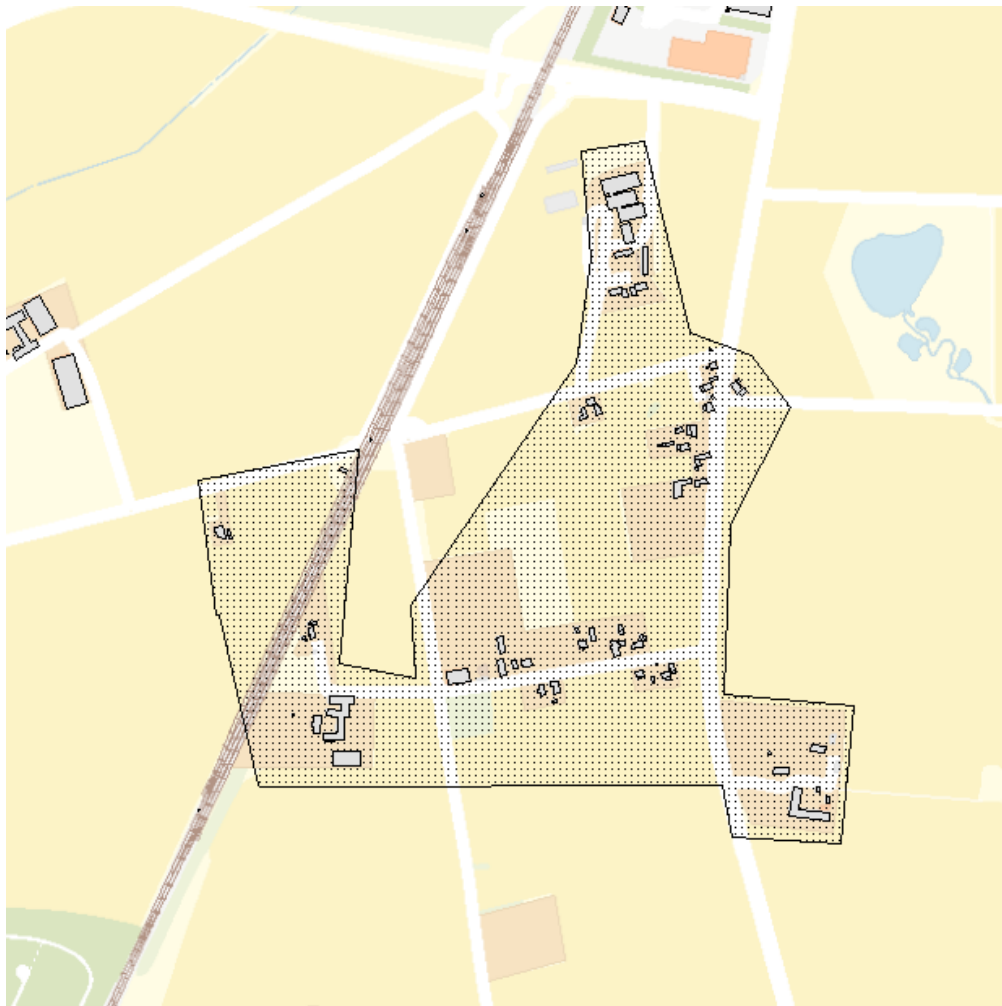
Dricksvatten	Kategori	Inom kriterie	Poäng
Hälsa	Risckartering Länsstyrelsen	Ingen nämnvärd risk i området	1
	Problem med kapacitet i egna brunnar	Avtalsansluta behöver utredas mer	*
	Problem med kvalité i egna brunnar	Avtalsansluta behöver utredas mer	*

Tabellen redovisar utfall för bedömning av kategori Miljö och Hälsa för Dagvatten.

Dagvatten	Kategori	Inom kriterie	Poäng
Miljö	Infiltrationskapacitet i jordart	Låg kapacitet, finkornig jordart lera – morän	3
	Påverkan angränsande bebyggelse	Enstaka fastigheter kan riskeras påverkas negativt	1
	Fastigheter med kända dagvattenvatten-problem	Enstaka kan ha problem som inte är sammanhängande	1
	Beräknade konsekvenser vid dimensionerande regn	mindre vattendjup i bebyggelsen kan förekomma	1
	Behov av samlad dagvattenrening kopplat till recipientens känslighet	Genererar inte en betydande mängd fosfor	1
Hälsa	Risk för förorening av skyddad dricksvattentäkt	Ingen skyddad dricksvattentäkt i närheten	1

3.3.3.17 Tornhill

Området är beläget mellan Lund och Stångby och ingår inte i något verksamhetsområde för spill- eller dagvatten. I området har fastigheterna enskilda avlopp och fastigheterna har kommunalt dricksvatten.

Kartan visar utsträckning av nuvarande bedömningsområde för Tornhill.

Området ingår idag redan i verksamhetsområde för dricksvatten. Närheten till järnvägen och detaljplanen ger osäkerheter beträffande hur området kommer utvecklas, idag bedöms det vara möjligt att ha fungerande enskilda avlopp i området. Det behöver utredas närmare om det förekommer behov av kommunalt VA eller inte. Området bedöms inte ha behov av kommunalt dagvatten.

Den samlade bedömningen:

- Spillvatten: Tornhill bedöms behöva utredas vidare för att kunna avgöra om kriterierna i 6 § Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster uppfylls.
- Dagvatten: Tornhill bedöms inte uppfylla kriterierna enligt 6 § Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster.

Tabellen redovisar utfall för bedömning av kategori Samhälle.

Samhälle	Inom kriterie	Poäng
Antal hushåll	20-40 stycken	2
Andel permanenta bostäder (procent)	Över 80 procent	3
Bebyggelse-utveckling	Pågående detaljplan finns för området	2

Tabellen redovisar utfall för bedömning av kategori Miljö och hälsa för Spillvatten.

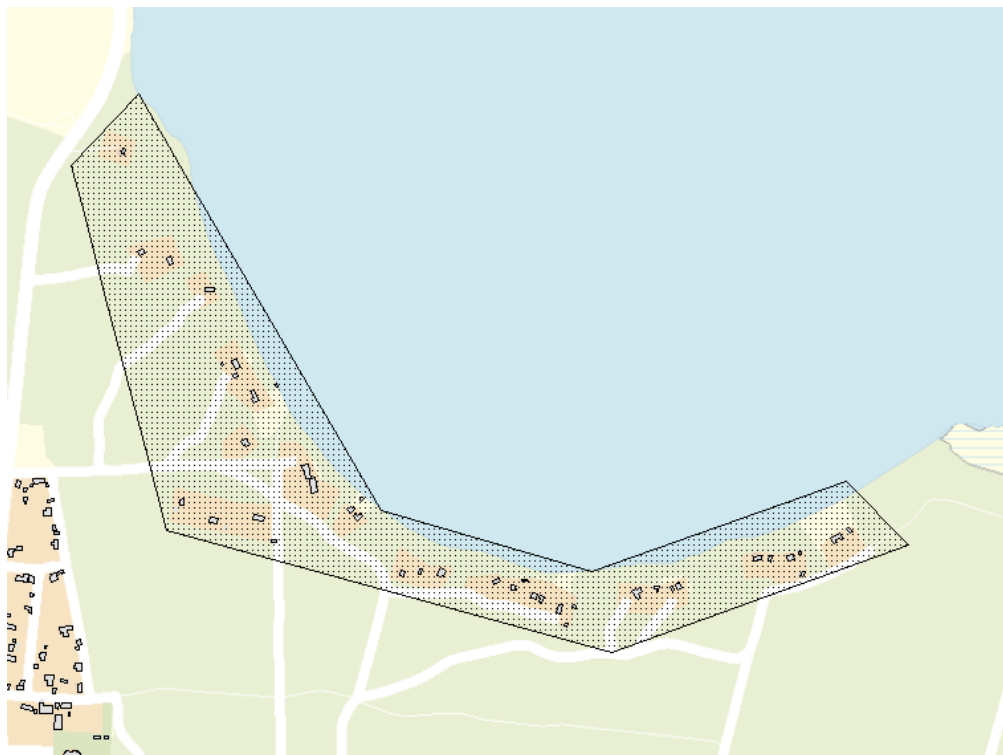
Spillvatten	Kategori	Inom kriterie	Poäng
Miljö	Infiltrationskapacitet i jordart	Låg kapacitet, finkornig jordart lera –morän	2
	Kännedom högt grundvatten	Högt grundvatten förekommer	2
	Påverkan angränsande bebyggelse	Ingen kännedom om påverkan	1
	Tomtstorlek, Median	1000 - 2000	2
	Närhet till vattenförekomst	Mer än 200 meter till närmsta vattenförekomst och inte inom skyddat dricksvattentäktsområde	1
	Nedströms naturvärden	Förekommer något av naturvärdena inom 500 meter ifrån området	2
Hälsa	Riskkartering Länsstyrelsen	Ingen nämnvärd risk i området	-
	Påverkan på dricksvattenbrunn	Ingen känd påverkan	1
	Påverkan på skyddad dricksvattentäkt	Ingen känd påverkan	1

Tabellen redovisar utfall för bedömning av kategori Miljö och Hälsa för Dagvatten.

Dagvatten	Kategori	Inom kriterie	Poäng
Miljö	Infiltrationskapacitet i jordart	Låg kapacitet, finkornig jordart lera – morän	3
	Påverkan angränsande bebyggelse	Enstaka fastigheter kan riskeras påverkas negativt	1
	Fastigheter med kända dagvattenvatten-problem	Enstaka kan ha problem som inte är sammanhängande	1
	Beräknade konsekvenser vid dimensionerande regn	mindre vattendjup i bebyggelsen kan förekomma	1
	Behov av samlad dagvattenrening kopplat till recipientens känslighet	Genererar inte en betydande mängd fosfor	1
Hälsa	Risk för förorening av skyddad dricksvattentäkt	Ingen skyddad dricksvattentäkt i närheten	1

3.3.3.18 Vombsjöstrand

Området är beläget i nordöstra delen av Lunds kommun och ingår inte i något verksamhetsområde för spill-, dricks- eller dagvatten. I området har fastigheterna enskilda avlopp och egna dricksvattenbrunnar.

Kartan visar utsträckning av nuvarande bedömningsområde för Vombsjöstrand.

Antalet hushåll och även avståndet mellan bebyggelsen är nära gränsen för att ha tillräckligt stor bebyggelsekoncentration. En majoritet är idag fritidshus och har därför en låg förväntad belastning från området över året. Det är dock beläget nära en vattenförekomst som dessutom är en vattentäkt av riksintresse. Området är även beläget inom vattenskyddsområde. Hälsorisen som utpekats av Länsstyrelsen bedömt medföra att bedömningen för behov av kommunalt VA behöver utredas närmare, behovet är inte tydligt sett till att det är en begränsad belastning från området där förutsättningar finns för fungerande enskilt avlopp. Området bedöms inte ha behov av kommunalt dagvatten.

Den samlade bedömningen:

- Spillvatten: Vombsjöstrand bedöms behöva utredas vidare för att kunna avgöra om kriterierna i 6 § Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster uppfylls.
- Dricksvatten: Vombsjöstrand bedöms behöva utredas vidare för att kunna avgöra om kriterierna i 6 § Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster uppfylls.
- Dagvatten: Vombsjöstrand bedöms inte uppfylla kriterierna enligt 6 § Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster.

Tabellen redovisar utfall för bedömning av kategori Samhälle.

Samhälle	Inom kriterie	Poäng
Antal hushåll	20-40 stycken	2
Andel permanenta bostäder (procent)	Under 40 procent	1
Bebyggelse-utveckling	Ingen nämnvärd utveckling	1

Tabellen redovisar utfall för bedömning av kategori Miljö och hälsa för Spillvatten.

Spillvatten	Kategori	Inom kriterie	Poäng
Miljö	Infiltrationskapacitet i jordart	Hög kapacitet, grovkornig jordart likt sand	1
	Kännedom högt grundvatten	Högt grundvatten förekommer	2
	Påverkan angränsande bebyggelse	Ingen kännedom om påverkan	1
	Tomtstorlek, Median	Större än 2000	1
	Närhet till vattenförekomst	Mindre än 200 meter till närmsta vattenförekomst och inom skyddat dricksvattentäktsområde	3
	Nedströms naturvärden	Förekommer flera naturvärden inom 500 meter ifrån området	3
Hälsa	Riskartering Länsstyrelsen	Större risk förekommer	3
	Påverkan på dricksvattenbrunn	Ingen känd påverkan	1
	Påverkan på skyddad dricksvattentäkt	Ingen känd påverkan	1

Tabellen redovisar utfall för bedömning av kategori Hälsa för Dricksvatten.

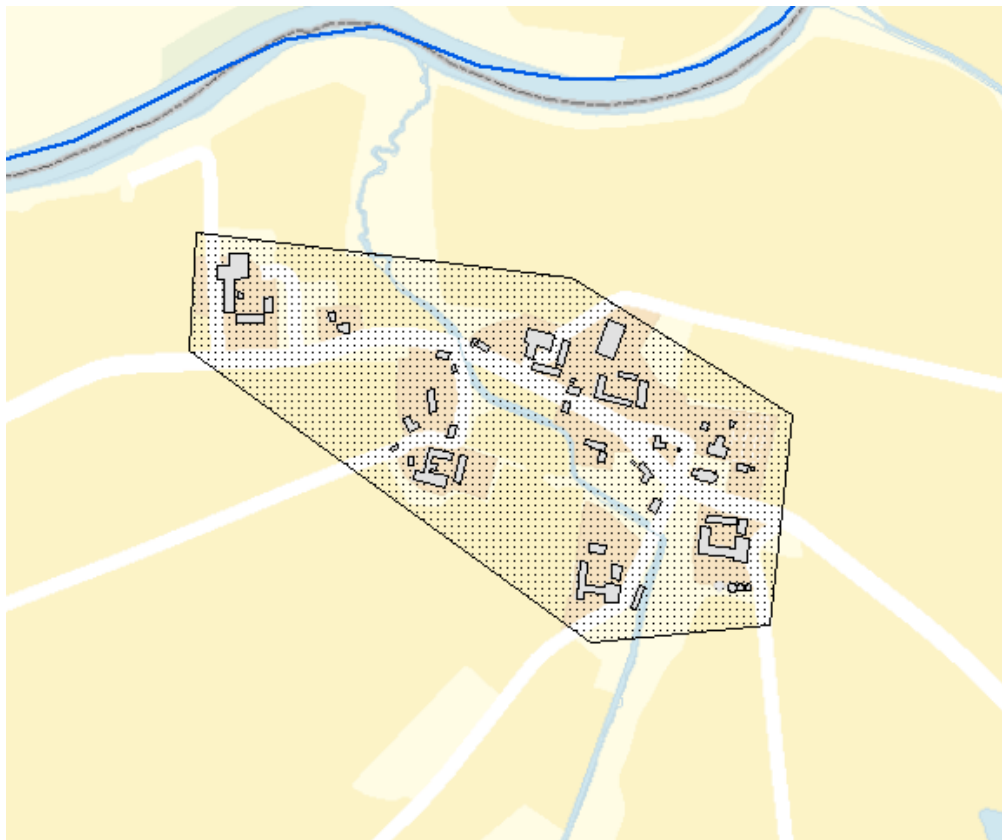
Dricksvatten	Kategori	Inom kriterie	Poäng
Hälsa	Riskkartering Länsstyrelsen	Större risk förekommer	3
	Problem med kapacitet i egna brunnar	Ingen känd kapacitetsbrist	1
	Problem med kvalité i egna brunnar	Inga kända kvalitetsproblem	1

Tabellen redovisar utfall för bedömning av kategori Miljö och Hälsa för Dagvatten.

Dagvatten	Kategori	Inom kriterie	Poäng
Miljö	Infiltrationskapacitet i jordart	Hög kapacitet, grovkornig jordart likt sand	1
	Påverkan angränsande bebyggelse	Enstaka fastigheter kan riskeras påverkas negativt	1
	Fastigheter med kända dagvattenvatten- problem	Enstaka kan ha problem som inte är sammanhängande	1
	Beräknade konsekvenser vid dimensionerande regn	mindre vattendjup i bebyggelsen kan förekomma	1
	Behov av samlad dagvattenrening kopplat till recipientens känslighet	Genererar inte en betydande mängd fosfor	1
Hälsa	Risk för förorening av skyddad dricksvattentäkt	Skyddad dricksvattentäkt finns i närheten	3

3.3.3.19 Västra Hoby

Området är beläget i nordvästra delen av Lunds kommun och ingår inte i något verksamhetsområde för spill-, dricks- eller dagvatten. Det finns en gemensamhetsanläggning för spillvatten och fastigheterna är avtalsanslutna till kommunalt dricksvattensystem.

Kartan visar utsträckning av nuvarande bedömningsområde för Västra Hoby.

Närheten till Kävlingeån ger platsen högre risk för påverkan på recipient än många platser i kommunen. Förutsättningar bedöms finnas för enskilda avloppsanläggningar och området blir därför ett bevakningsområde för spillvatten. I området finns fastigheter som är avtalsanslutna till kommunalt dricksvatten, det saknas kännedom om varför lösningen valts vilket behöver utredas, se mer avsnitt 3.3.3.1. Området bedöms inte ha behov av kommunalt dagvatten.

Den samlade bedömningen:

- Spillvatten: Värsta Hoby bedöms inte uppfylla kriterierna enligt 6 § Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster.
- Dricksvatten: Västra Hoby bedöms behöva utredas vidare för att kunna avgöra om kriterierna i 6 § Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster uppfylls.
- Dagvatten: Västra Hoby bedöms inte uppfylla kriterierna enligt 6 § Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster.

Tabellen redovisar utfall för bedömning av kategori Samhälle.

Samhälle	Inom kriterie	Poäng
Antal hushåll	20-40 stycken	2
Andel permanenta bostäder (procent)	Över 80 procent	3
Bebyggelse-utveckling	Ingen nämnvärd utveckling	1

Tabellen redovisar utfall för bedömning av kategori Miljö och hälsa för Spillvatten.

Spillvatten	Kategori	Inom kriterie	Poäng
Miljö	Infiltrationskapacitet i jordart	Hög kapacitet, grovkornig jordart likt sand	1
	Kännedom högt grundvatten	Högt grundvatten förekommer	2
	Påverkan angränsande bebyggelse	Ingen kännedom om påverkan	1
	Tomtstorlek, Median	Större än 2000	1
	Närhet till vattenförekomst	Mindre än 200 meter till närmsta vattenförekomst	2
	Nedströms naturvärden	Förekommer något av naturvärdena inom 500 meter ifrån området	2
Hälsa	Riskkartering Länsstyrelsen	Mindre risk förekommer	2
	Påverkan på dricksvattenbrunn	Ingen känd påverkan	1
	Påverkan på skyddad dricksvattentäkt	Ingen känd påverkan	1

Tabellen redovisar utfall för bedömning av kategori Hälsa för Dricksvatten.

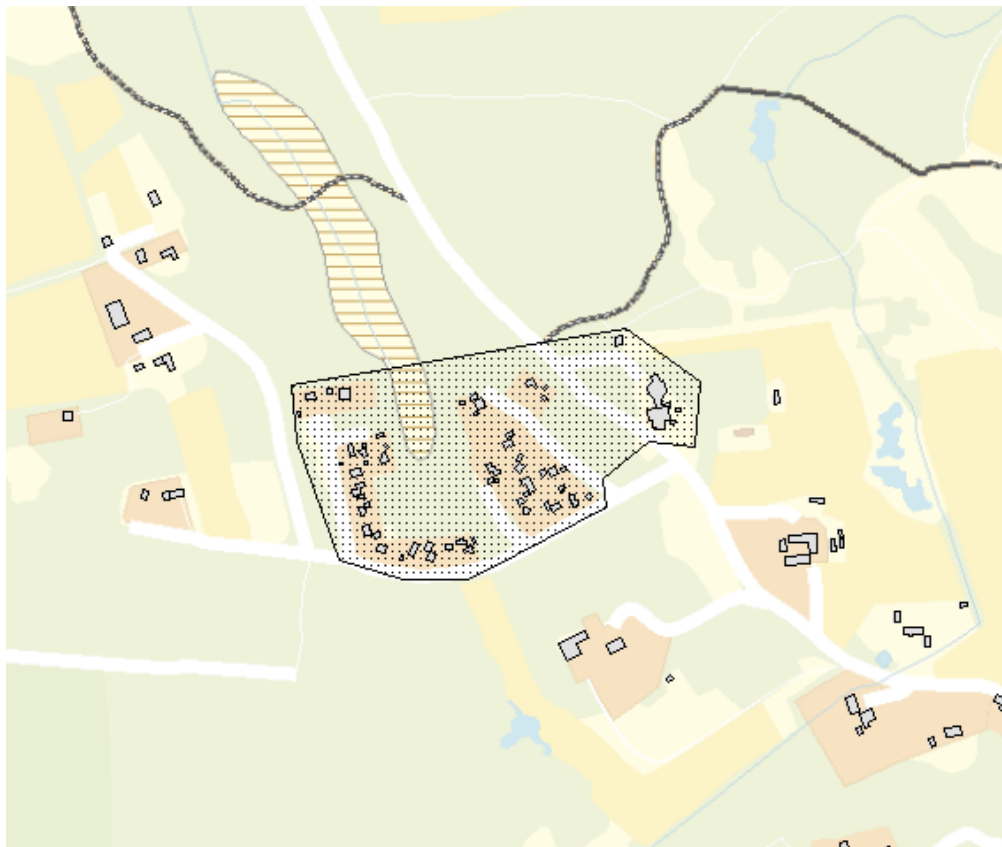
Dricksvatten	Kategori	Inom kriterie	Poäng
Hälsa	Riskkartering Länsstyrelsen	Mindre risk förekommer	2
	Problem med kapacitet i egna brunnar	Avtalsansluta behöver utredas mer	*
	Problem med kvalitét i egna brunnar	Avtalsansluta behöver utredas mer	*

Tabellen redovisar utfall för bedömning av kategori Miljö och Hälsa för Dagvatten.

Dagvatten	Kategori	Inom kriterie	Poäng
Miljö	Infiltrationskapacitet i jordart	Hög kapacitet, grovkornig jordart likt sand	1
	Påverkan angränsande bebyggelse	Enstaka fastigheter kan riskeras påverkas negativt	1
	Fastigheter med kända dagvattenvatten- problem	Enstaka kan ha problem som inte är sammanhängande	1
	Beräknade konsekvenser vid dimensionerande regn	Vattendjup kring 10-30 cm uppkommer i bebyggelsen	2
	Behov av samlad dagvattenrening kopplat till recipientens känslighet	Genererar inte en betydande mängd fosfor	1
Hälsa	Risk för förorening av skyddad dricksvattentäkt	Ingen skyddad dricksvattentäkt i närheten	1

3.3.3.20 Åkestorp

Området är beläget i centrala delen av Lunds kommun och ingår inte i något verksamhetsområde för spill-, dricks- eller dagvatten. I området har fastigheterna enskilda avlopp och fastigheterna är avtalsanslutna till kommunalt dricksvattensystem.

Kartan visar utsträckning av nuvarande bedömningsområde för Åkestorp.

I området finns fastigheter som är avtalsanslutna till kommunalt dricksvatten, det saknas kännedom om varför lösningen valts vilket behöver utredas, se mer avsnitt 3.3.3.1. Naturreservaten Prästaskogen och Gryteskog samt Natura 2000-området Måryd-Hällestad finns i närområdet, men det bedöms finnas möjlighet för att ha enskilda avlopp i området vilket gör att området klassas som ett bevakningsområde för spillvatten. Området bedöms inte ha behov av kommunalt dagvatten.

Den samlade bedömningen:

- Spillvatten: Åkestorp bedöms inte uppfylla kriterierna enligt 6 § Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster.
- Dricksvatten: Åkestorp bedöms behöva utredas vidare för att kunna avgöra om kriterierna i 6 § Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster uppfylls.
- Dagvatten: Åkestorp bedöms inte uppfylla kriterierna enligt 6 § Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster.

Tabellen redovisar utfall för bedömning av kategori Samhälle.

Samhälle	Inom kriterie	Poäng
Antal hushåll	20-40 stycken	2
Andel permanenta bostäder (procent)	Över 80 procent	3
Bebyggelse-utveckling	Definierat som blandad bebyggelse i översiktsplan 2025	2

Tabellen redovisar utfall för bedömning av kategori Miljö och hälsa för Spillvatten.

Spillvatten	Kategori	Inom kriterie	Poäng
Miljö	Infiltrationskapacitet i jordart	Låg kapacitet, finkornig jordart lera –morän	2
	Kännedom högt grundvatten	Högt grundvatten förekommer	2
	Påverkan angränsande bebyggelse	Ingen kännedom om påverkan	1
	Tomtstorlek, Median	1000 - 2000	2
	Närhet till vattenförekomst	Mer än 200 meter till närmsta vattenförekomst och inte inom skyddat dricksvattentäktsområde	1
	Nedströms naturvärden	Förekommer flera naturvärden inom 500 meter ifrån området	3
Hälsa	Riskkartering Länsstyrelsen	Ingen nämnvärd risk i området	1
	Påverkan på dricksvattenbrunn	Ingen känd påverkan	1
	Påverkan på skyddad dricksvattentäkt	Ingen känd påverkan	1

Tabellen redovisar utfall för bedömning av kategori Hälsa för Dricksvatten.

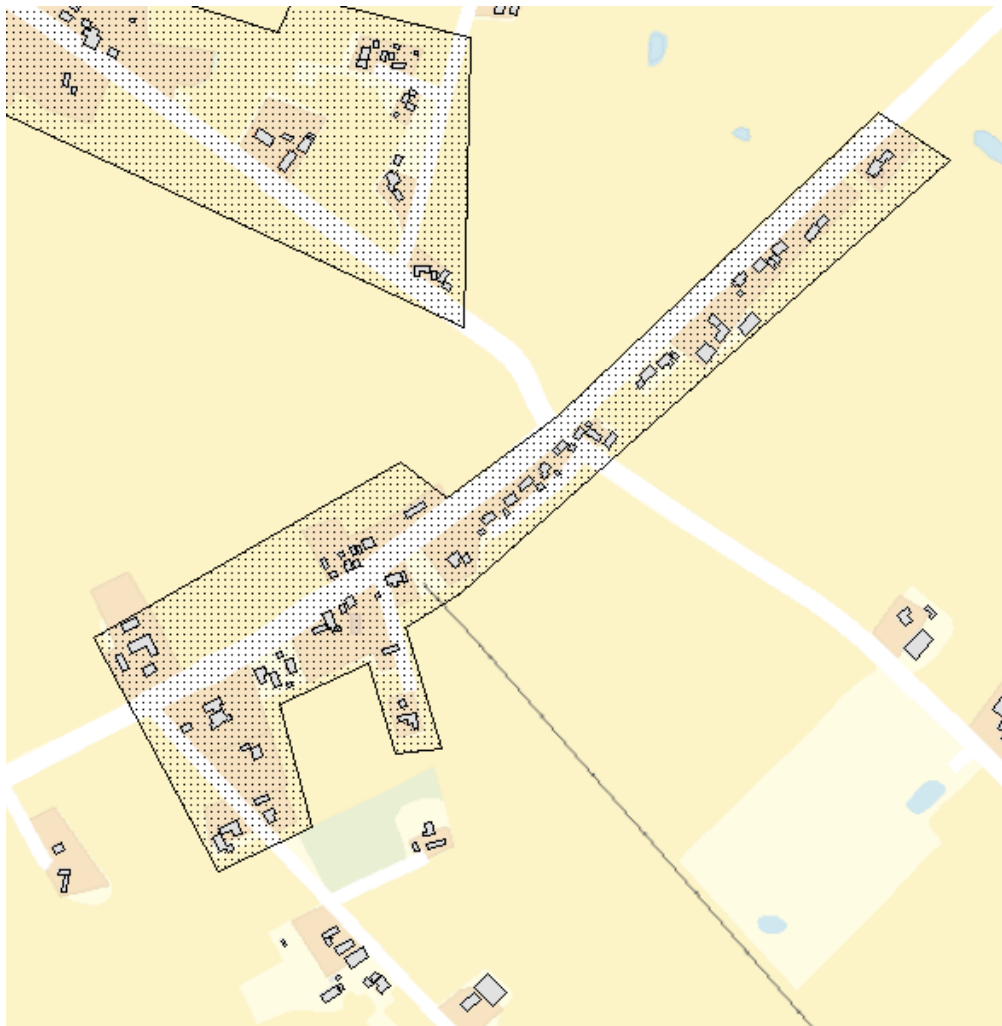
Dricksvatten	Kategori	Inom kriterie	Poäng
Hälsa	Riskkartering Länsstyrelsen	Ingen nämnvärd risk i området	1
	Problem med kapacitet i egna brunnar	Avtalsansluta behöver utredas mer	*
	Problem med kvalitet i egna brunnar	Avtalsansluta behöver utredas mer	*

Tabellen redovisar utfall för bedömning av kategori Miljö och Hälsa för Dagvatten.

Dagvatten	Kategori	Inom kriterie	Poäng
Miljö	Infiltrationskapacitet i jordart	Låg kapacitet, finkornig jordart lera – morän	3
	Påverkan angränsande bebyggelse	Enstaka fastigheter kan riskeras påverkas negativt	1
	Fastigheter med kända dagvattenvattenproblem	Mindre antal med sammanhängande problematik	1
	Beräknade konsekvenser vid dimensionerande regn	Enstaka kan ha problem som inte är sammanhängande	1
	Behov av samlad dagvattenrening kopplat till recipientens känslighet	Genererar inte en betydande mängd fosfor	1
Hälsa	Risk för förorening av skyddad dricksvattentäkt	Ingen skyddad dricksvattentäkt i närheten	1

3.3.3.21 Östra Odarslöv

Området är beläget i norra delen av Lunds Kommun och ingår inte i något verksamhetsområde för spill-, dricks- eller dagvatten. I området har fastigheterna enskilda avloppsanläggningar och fastigheterna är avtalsanslutna till kommunalt dricksvattensystem.

Kartan visar utsträckning av nuvarande bedömningsområde för Östra Odarslöv.

I området finns fastigheter som är avtalsanslutna till kommunalt dricksvatten, det saknas kännedom om varför lösningen valts vilket behöver utredas, se mer avsnitt 3.3.3.1. Förutsättningarna för att hantera enskilda avlopp gör att området klassas som ett bevakningsområde för spillvatten. Området bedöms inte ha behov av kommunalt dagvatten.

Den samlade bedömningen:

- Spillvatten: Östra Odarslöv bedöms inte uppfylla kriterierna enligt 6 § Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster.
- Dricksvatten: Östra Odarslöv bedöms behöva utredas vidare för att kunna avgöra om kriterierna i 6 § Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster uppfylls.
- Dagvatten: Östra Odarslöv bedöms inte uppfylla kriterierna enligt 6 § Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster.

Tabellen redovisar utfall för bedömning av kategori Samhälle.

Samhälle	Inom kriterie	Poäng
Antal hushåll	20-40 stycken	2
Andel permanenta bostäder (procent)	Över 80 procent	3
Bebyggelse-utveckling	Ingen nämnvärd utveckling	1

Tabellen redovisar utfall för bedömning av kategori Miljö och hälsa för Spillvatten.

Spillvatten	Kategori	Inom kriterie	Poäng
Miljö	Infiltrationskapacitet i jordart	Låg kapacitet, finkornig jordart lera -morän	2
	Kännedom högt grundvatten	Högt grundvatten förekommer	2
	Påverkan angränsande bebyggelse	Ingen kännedom om påverkan	1
	Tomtstorlek, Median	1000 - 2000	2
	Närhet till vattenförekomst	Mer än 200 meter till närmsta vattenförekomst och inte inom skyddat dricksvattentäktsområde	1
	Nedströms naturvärden	Förekommer inga naturvärden inom 500 meter ifrån området	1
Hälsa	Riskkartering Länsstyrelsen	Mindre risk förekommer	2
	Påverkan på dricksvattenbrunn	Ingen känd påverkan	1
	Påverkan på skyddad dricksvattentäkt	Ingen känd påverkan	1

Tabellen redovisar utfall för bedömning av kategori Hälsa för Dricksvatten.

Dricksvatten	Kategori	Inom kriterie	Poäng
Hälsa	Riskkartering Länsstyrelsen	Mindre risk förekommer	2
	Problem med kapacitet i egna brunnar	Avtalsansluta behöver utredas mer	*
	Problem med kvalitet i egna brunnar	Avtalsansluta behöver utredas mer	*

Tabellen redovisar utfall för bedömning av kategori Miljö och Hälsa för Dagvatten.

Dagvatten	Kategori	Inom kriterie	Poäng
Miljö	Infiltrationskapacitet i jordart	Låg kapacitet, finkornig jordart lera – morän	3
	Påverkan angränsande bebyggelse	Enstaka fastigheter kan riskeras påverkas negativt	1
	Fastigheter med kända dagvattenvatten- problem	Enstaka kan ha problem som inte är sammanhängande	1
	Beräknade konsekvenser vid dimensionerande regn	mindre vattendjup i bebyggelsen kan förekomma	1
	Behov av samlad dagvattenrening kopplat till recipientens känslighet	Genererar inte en betydande mängd fosfor	1
Hälsa	Risk för förorening av skyddad dricksvattentäkt	Ingen skyddad dricksvattentäkt i närheten	1

3.3.4 Bevakningsområde

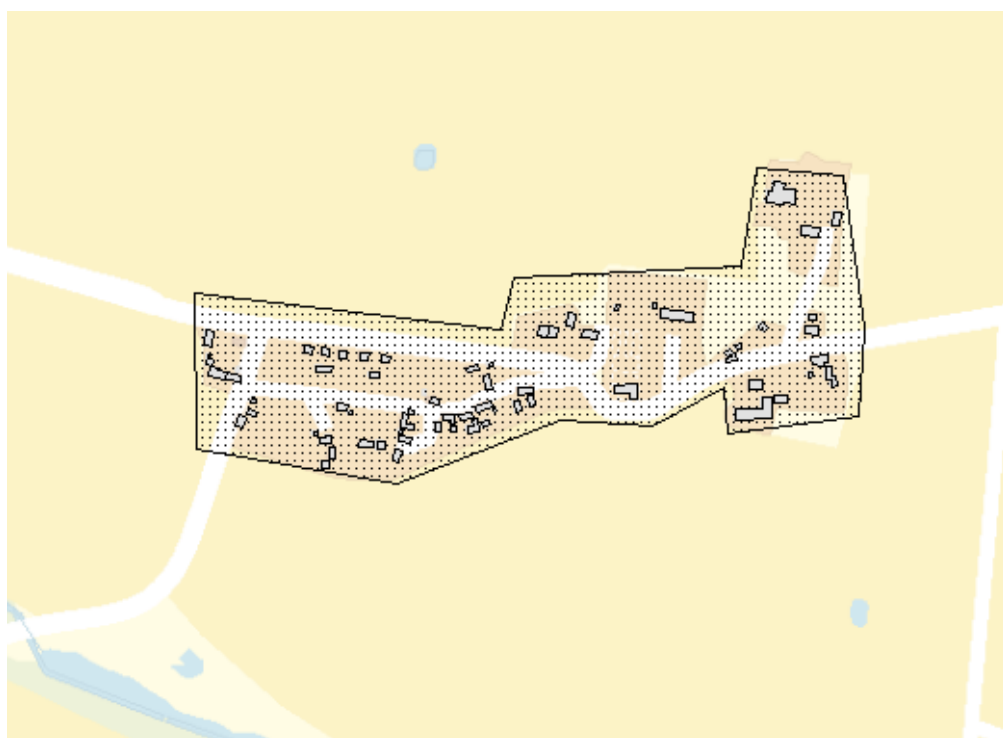
Nedan beskrivs den bedömning som gjorts för områden där ingen vattentjänst bedöms uppfylla kriterierna enligt 6 § Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster.

De fastigheter som enligt denna plan inte kommer att anslutas till en allmän VA-anläggning kommer att hanteras i miljönämndens ordinarie tillsyn av enskilda avloppsanläggningar. Fastigheter med bristfälliga anläggningar kommer att få komplettera dessa alternativt investera i helt nya anläggningar.

Tills att de områden där det identifierats ett behov av kommunalt VA har fått sitt behov tillgodosett kommer bygglov och eventuella detaljplaner för dessa områden hanteras med aktsamhet för att inte riskera att behovet av vattentjänster uppstår i en nära framtid.

3.3.4.1 Igelösa

Området är beläget i norra delen av Lunds kommun och ingår inte i något verksamhetsområde för spill- eller dagvatten. Det finns en gemensamhetsanläggning för spillvatten.

Kartan visar utsträckning av nuvarande bedömningsområde för Igelösa.

Området ingår idag redan i verksamhetsområde för dricksvatten. Området bedöms vara ett bevakningsområde för spillvatten då förutsättningar bedöms finnas för enskilt avlopp. Området bedöms inte ha behov av kommunalt dagvatten.

Den samlade bedömningen:

- Spillvatten: Igelösa bedöms inte uppfylla kriterierna enligt 6 § Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster.
- Dagvatten: Igelösa bedöms inte uppfylla kriterierna enligt 6 § Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster.

Tabellen redovisar utfall för bedömning av kategori Samhälle.

Samhälle	Inom kriterie	Poäng
Antal hushåll	20-40 stycken	2
Andel permanenta bostäder (procent)	Över 80 procent	3
Bebyggelse-utveckling	Bedöms klara viss förtätning	2

Tabellen redovisar utfall för bedömning av kategori Miljö och hälsa för Spillvatten.

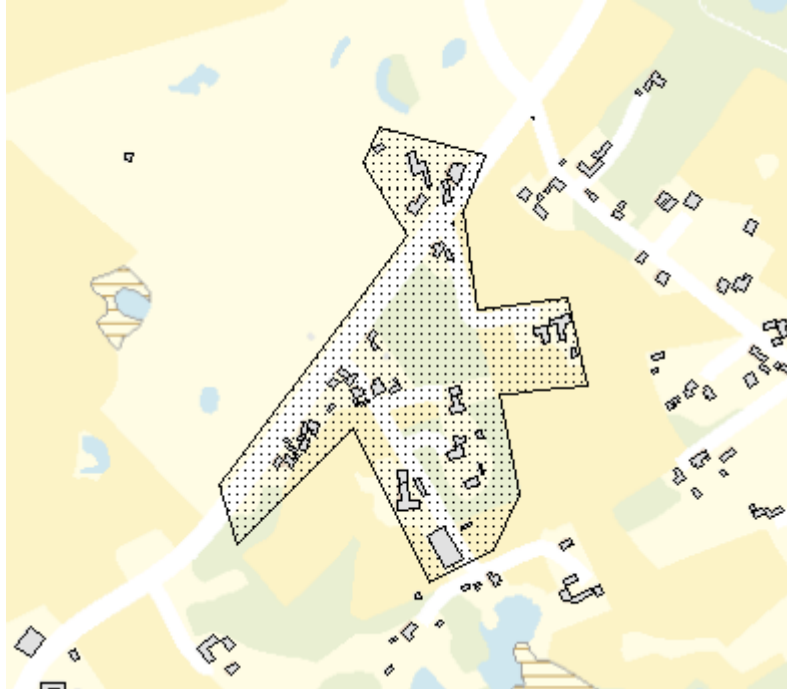
Spillvatten	Kategori	Inom kriterie	Poäng
Miljö	Infiltrationskapacitet i jordart	Hög kapacitet, grovkornig jordart likt sand	1
	Kännedom högt grundvatten	Ingen kännedom	1
	Påverkan angränsande bebyggelse	Ingen kännedom om påverkan	1
	Tomtstorlek, Median	1000 - 2000	2
	Närhet till vattenförekomst	Mer än 200 meter till närmsta vattenförekomst och inte inom skyddat dricksvattentäktsområde	1
	Nedströms naturvärden	Förekommer inga naturvärden inom 500 meter ifrån området	1
Hälsa	Risikartering Länsstyrelsen	Ingen nämnvärd risk i området	-
	Påverkan på dricksvattenbrunn	Ingen känd påverkan	1
	Påverkan på skyddad dricksvattentäkt	Ingen känd påverkan	1

Tabellen redovisar utfall för bedömning av kategori Miljö och Hälsa för Dagvatten.

Dagvatten	Kategori	Inom kriterie	Poäng
Miljö	Infiltrationskapacitet i jordart	Hög kapacitet, grovkornig jordart likt sand	1
	Påverkan angränsande bebyggelse	Enstaka fastigheter kan riskeras påverkas negativt	1
	Fastigheter med kända dagvattenvattenproblem	Enstaka kan ha problem som inte är sammanhängande	1
	Beräknade konsekvenser vid dimensionerande regn	Vattendjup kring 10-30 cm uppkommer i bebyggelsen	2
	Behov av samlad dagvattenrening kopplat till recipientens känslighet	Genererar inte en betydande mängd fosfor	1
Hälsa	Risk för förorening av skyddad dricksvattentäkt	Ingen skyddad dricksvattentäkt i närheten	1

3.3.4.2 Lyngby

Området är beläget i mellan Lund och Södra Sandby och ingår inte i något verksamhetsområde för spill-, dricks- eller dagvatten. I området har fastigheterna enskilda avlopp och egna dricksvattenbrunnar.

Kartan visar utsträckning av nuvarande bedömningsområde för Lyngby.

Förutsättningarna för att hantera enskilda avlopp gör att området klassas som ett bevakningsområde för spillvatten. Möjligheten till att ha egen brunn bedöms likvärdig och är därför bevakningsområde även för dricksvatten. Området bedöms inte ha behov av kommunalt dagvatten.

Den samlade bedömningen:

- Spillvatten: Lyngby bedöms inte uppfylla kriterierna enligt 6 § Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster.
- Dricksvatten: Lyngby bedöms inte uppfylla kriterierna enligt 6 § Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster.
- Dagvatten: Lyngby bedöms inte uppfylla kriterierna enligt 6 § Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster.

Tabellen redovisar utfall för bedömning av kategori Samhälle.

Samhälle	Inom kriterie	Poäng
Antal hushåll	20-40 stycken	2
Andel permanenta bostäder (procent)	40-80 procent	2
Bebyggelse-utveckling	Ingen nämnvärd utveckling	1

Tabellen redovisar utfall för bedömning av kategori Miljö och hälsa för Spillvatten.

Spillvatten	Kategori	Inom kriterie	Poäng
Miljö	Infiltrationskapacitet i jordart	Hög kapacitet, grovkornig jordart likt sand	1
	Kännedom högt grundvatten	Ingen kännedom	1
	Påverkan angränsande bebyggelse	Ingen kännedom om påverkan	1
	Tomtstorlek, Median	1000 - 2000	2
	Närhet till vattenförekomst	Mer än 200 meter till närmsta vattenförekomst och inte inom skyddat dricksvattentäkts-område	1
	Nedströms naturvärden	Förekommer något av naturvärdena inom 500 meter ifrån området	2
Hälsa	Riskkartering Länsstyrelsen	Mindre risk förekommer	2
	Påverkan på dricksvattenbrunn	Ingen känd påverkan	1
	Påverkan på skyddad dricksvattentäkt	Ingen känd påverkan	1

Tabellen redovisar utfall för bedömning av kategori Hälsa för Dricksvatten.

Dricksvatten	Kategori	Inom kriterie	Poäng
Hälsa	Riskkartering Länsstyrelsen	Mindre risk förekommer	2
	Problem med kapacitet i egna brunnar	Ingen känd kapacitetsbrist	1
	Problem med kvalitet i egna brunnar	Inga kända kvalitetsproblem	1

Tabellen redovisar utfall för bedömning av kategori Miljö och Hälsa för Dagvatten.

Dagvatten	Kategori	Inom kriterie	Poäng
Miljö	Infiltrationskapacitet i jordart	Hög kapacitet, grovkornig jordart likt sand	1
	Påverkan angränsande bebyggelse	Enstaka fastigheter kan riskeras påverkas negativt	1
	Fastigheter med kända dagvattenvatten- problem	Enstaka kan ha problem som inte är sammanhängande	1
	Beräknade konsekvenser vid dimensionerande regn	mindre vattendjup i bebyggelsen kan förekomma	1
	Behov av samlad dagvattenrening kopplat till recipientens känslighet	Genererar inte en betydande mängd fosfor	1
Hälsa	Risk för förorening av skyddad dricksvattentäkt	Ingen skyddad dricksvattentäkt i närheten	1

3.4 Uppföljningsområde

Uppföljningsområden är de områden där det förekommer en större bebyggelsekoncentration, men inte tillräckligt stor för att § 6 Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster ska gälla. Uppföljning sker vid uppdatering av planen för att bedöma om behovet behöver ses över, men till dess utför miljönämnden ordinarie tillsyn.

Tills att de områden där det identifierats ett behov av kommunalt VA har fått sitt behov tillgodosett ska bygglov i uppföljningsområdena hanteras så att behov av allmänt VA inte riskerar uppstå i framtiden. Vid detaljplaneläggning behöver en ny bedömning av allmänt VA göras.

Uppmärksammade områden finns i listan nedan

- Bonderup
- Dunstorp
- Hobymölla
- Humlamaden
- Klingvalla
- Lunnarp
- Nöbbelöv
- Skälsbäck
- Vallkärra Stationsby
- Önnelöv
- Östra Odaslöv – kring skola
- Östra Tvet

3.5 Prioritering

I bedömning av prioritering och fastställande av utbyggnadsordning är det fler faktorer än behov som vägs in för prioriteringsordning. Faktorer som försvårar, så som långa ledningssträckor och riksintressen, gör att det krävs mer arbete inför att en utbyggnad kan ske, medan faktorer som samordning med andra projekt kan i vissa fall bidra till att utbyggnad kan prioriteras upp eftersom andra processer kräver att det sker inom en given tidsram. Prioriteringen kommer att vara en sammanvägning av behovsbedömningen och en möjlighetsbedömning som kommer genomföras inför granskningsskedet av vattentjänstplanen.

3.6 Finansiering

När en kommun erbjuder tjänster inom den kommunala verksamheten ska självkostnadsprincipen råda. Detta innebär att brukarna inte ska betala mer än vad som krävs för att täcka kostnaderna för verksamheten. En kommuns VA-taxa bygger på samma principer. Att betala avgifter enligt en VA-taxa är tvingande om man har sin fastighet inom ett verksamhetsområde, eftersom bedömningen har gjorts att behov finns.

Av detta skäl får endast kostnader som är nödvändiga läggas till beräkningsunderlaget för VA-taxan. När det ska byggas ut ledningar till ett nytt verksamhetsområde så täcks kostnaderna för det lokala nätet i det nya området normalt av taxans anläggningsavgifter, dvs engångsavgifter som betalas när förbindelsepunkt har upprättats för fastigheten.

Om kostnaden för att förse ett område med en eller flera vattentjänster avviker beaktansvärt från kostnaden att förse andra fastigheter i verksamhetsområdet med dessa vattentjänster ska kommunen utreda varför området skiljer sig från övrig utbyggnad. Visar det sig att nedanstående två kriterier är uppfyllda så ska kommunen ta ut särtaxa för de fastigheter som berörs.

1. Kostnaderna ska avvika beaktansvärt i jämförelse med andra områden
2. Avvikelsen ska bero på särförhållanden kopplat till området

Det räcker alltså inte att enbart kostnaderna avviker för att krav på särtaxa ska finnas, utan avvikelsen måste bero på unika fysiska, topografiska eller andra speciella omständigheter kopplade till området som ska anläggas. Vad som anses som särskilda omständigheter eller särförhållanden skiljer sig från kommun till kommun. I en kommun med största delen åkermark kan berg vara ett särförhållande och i en kommun med största delen berg, kan åkermark vara ett särförhållande. Därför måste de fysiska förutsättningarna och omständigheterna utredas i varje specifikt fall. För att veta om en kostnad avviker beaktansvärt ska en jämförelse göras med vad som kan anses vara den normala kostnadsnivån i kommunen.

4 Planens konsekvenser

I detta kapitel beskrivs konsekvenserna av Lunds vattentjänstplan. Det är i huvudsak beslut om utbyggnad av VA till befintlig bebyggelse som fastställs av denna plan. Därför är det endast den utbyggnad utbyggnaden som är en faktisk följd av vattentjänstplanen. Utredningar och åtgärder för den befintliga VA-anläggningen beskrivs i vattentjänstplanen men beslutas i andra sammanhang och konsekvenserna av dessa beskrivs därför mer översiktligt.

4.1 Ekonomiska konsekvenser

Utbyggnaden av VA till utpekad bebyggelse kommer att innebära kostnader för VA SYD och för de fastigheter som ansluts. Utbyggnaden finansieras med de anslutningsavgifter som fastighetsägarna betalar i och med att de ansluts till VA-anläggningen. Avgiften speglar ett snitt av kostnader för utbyggnad av VA-anläggningen och ett utbyggnadsområde kan bli dyrare eller billigare än snittet. Om kostnaden för utbyggnad av VA till befintlig bebyggelse såväl som till ny bebyggelse till exempel ökar i kommunen kommer även anslutningsavgifterna att öka.

För de områden där VA inte kommer att byggas ut kommer fastighetsägarna i många fall behöva åtgärda sina enskilda spillvattenanläggningar. Detta innebär en kostnad för respektive fastighetsägare. Tillsyn över enskilda anläggningar innebär även kostnad för kommunens miljöförvaltning och för fastighetsägarna som betalar avgifter för tillsynen. Den löpande driften av de enskilda anläggningarna innebär kostnader för fastighetsägarna. Att provta enskilt dricksvatten är också en kostnad för fastighetsägaren. Kommunen har inte någon tillsyn över enskilda dricksvattenbrunnar och har därför inte några kostnader för detta.

Behovet av allmänt VA behöver utredas vidare för flertalet områden. Det innebär en kostnad för Lunds kommun.

Den befintliga VA-anläggningen har behov av förbättring och förnyelse i alla delar. De största kostnaderna finns på avloppsreningsverken och på ledningsnätet. Ansvar för detta ligger på VA SYD och kostnaden hanteras inom Lunds taxekollektiv för VA. Det stora behovet av åtgärder på den allmänna VA-anläggningen kommer att innebära höjd VA-taxa i Lunds kommun. Denna utveckling ser likadan ut i resten av Sverige. Om inte åtgärder sker i tid ökar investeringsskulden och kostnader skjuts till kommande generationer.

Tillskottsvatten är en av utmaningarna i Lunds kommun. För minska problemet behöver VA SYD åtgärda det allmänna ledningsnätet men det kommer även att krävas åtgärder på fastighetsägarnas

installationer/anläggning. Detta kommer att innebära kostnader för enskilda fastighetsägare. Att minska tillskottsvattnet kommer å andra sidan att minska kostnaderna för att pumpa spillvatten och även kostnader för ombyggnader av avloppsreningsverken och ledningsnäten för att kunna hantera tillskottsvattnet. En minskning i behovet av investeringar kan på sikt påverka hur VA-taxan behöver förändras.

4.2 Miljökonsekvenser

Vad gäller utpekade åtgärder kopplat till den befintliga VA-anläggningen, är detta också faktorer som på sikt kommer vara positivt för miljön, exempelvis genom att högre krav på rening ställs. Dessa åtgärders miljöpåverkan beror dock på hur åtgärderna genomförs och hur de prioriteras mellan varandra. Miljökonsekvenserna behöver därför bedömas i det fortsatta arbetet med respektive åtgärd.

Vattentjänstplanen omfattas av 6 kap. i miljöbalken och därmed har en separat bedömning kring om planen bedöms ha en betydande miljöpåverkan eller inte utförts. Samlad slutsats:

Planen utgör förebyggande arbete för att allmänna vattentjänster ska kunna tillgodoses i framtiden med hänsyn till miljö och hälsa. Sammantaget är syftet med åtgärderna i planen att säkra skyddet för människors hälsa och miljö och planens åtgärder bedöms få långsiktiga, positiva miljöeffekter. Men för att uppnå dessa effekter kan beröra och även få viss negativ, lokal påverkan komma att ske på till exempel skyddade områden och arter. Det kan till exempel handla om att anlägga dammar inom strandskyddsområde eller flytt av miljöer för skyddade arter om det inte går att lösa på annat sätt. Det kan också handla om ingrepp i arkoologiskt viktiga områden för att förnya ledningsnätet i centrala Lunds tätort. Lagstiftningens krav på miljöprövning i olika former av delar av VA-verksamheten och VA-anläggningar, tillsammans med VA SYDs interna rutiner som fångar upp miljö-, hälso-, - och riskaspekter i projekt, hanterar att dessa effekter blir acceptabla och att viktiga värden inte äventyras.

Lunds vattentjänstplan bedöms inte medföra betydande miljöpåverkan och en formell miljöbedömning enligt MB bedöms inte att behöva genomföras.

5 Lagstiftning och styrande regelverk

Vattentjänster styrs i första hand av svensk lagstiftning genom Lag om allmänna vattentjänster, Plan- och bygglagen samt Miljöbalken. Svensk lagstiftning ska integrera Europaparlamentets och Europarådets direktiv. När parlamentet antar direktiv som rör vattentjänster och som innebär hårdare krav jämfört med svensk lagstiftning eller praxis så innebär detta att förutsättningarna för att leverera vattentjänster förändras. VA-anläggningen byggs för att fungera i upp emot 100 år. Därför är det viktigt att nybyggnation och förnyelse anpassa både för nuvarande lagstiftning och för de kommande förändringar i lagstiftning som det finns kunskap om.

5.1 Lag om allmänna vattentjänster

Lagen syftar till att säkerställa att vattenförsörjning och avlopp ordnas i ett större sammanhang om det behövs med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljön. Ett större sammanhang innebär normalt att det ska vara en samlad bebyggelse som omfattar minst 20 fastigheter. Det är kommunen som gör bedömningen av inom vilket område det behövs kommunalt vatten och avlopp för att skydda människors hälsa eller miljön. Länsstyrelsen är tillsynsmyndighet och kan ställa krav på att kommunen reviderar sin bedömning. Där det finns ett behov av kommunalt vatten och avlopp är det kommunens VA-huvudman som har ansvar för att bygga ut vatten och avlopp.

5.2 Plan- och bygglag

Lagen syftar bland annat till att främja en samhällsutveckling med en god och långsiktigt hållbar livsmiljö för människorna i dagens samhälle och för kommande generationer. I lagen anger att det är en kommunal angelägenhet att planlägga användningen av mark och vatten. Planläggningen ska bland annat ta hänsyn till naturvärden, miljö- och klimataspekter genom att tillgodose möjligheterna att ordna vattenförsörjning och avlopp.

5.3 Miljöbalken

Lagen syftar till att främja en hållbar utveckling som innebär att nuvarande och kommande generationer tillförsäkras en hälsosam och god miljö. Miljöbalken ska användas för att skydda människors hälsa och miljön.

5.4 EU:s vattendirektiv

Vattendirektivet innebär att alla medlemsländer ska använda samma regelverk för att förvalta sina vatten. I Sverige är EU-direktivet till största delen infört i miljöbalken, vattenförvaltningsförordningen, genom Havs- och vattenmyndighetens samt Sveriges geologiska undersöknings

föreskrifter (avseende grundvatten) och vattenmyndigheternas instruktioner. Inom arbetet med EU:s vattendirektiv har Sveriges sjöar, vattendrag och kustnära hav delats in i mindre enheter som kallas vattenförekomster, vattendirektivet gäller alla dessa vattenförekomster. För vattenförekomsterna görs en övergripande bedömning av hur vattnet mår. Öppet hav förvaltas enligt EU:s havsmiljödirektiv. Kravet på att förvalta vattenresursen innebär i förlängningen krav på avloppsreningsverk och på att rena dagvatten.

5.5 EU:s dricksvattendirektiv

Dricksvattendirektivet avser kvaliteten på dricksvatten för alla inom den Europeiska unionen. Målen med direktivet är att skydda människors hälsa från skadliga effekter av alla slags föroreningar av dricksvatten genom att säkerställa att vattnet är hälsosamt och rent samt att förbättra tillgången till dricksvatten. Direktivet ställer krav på medlemsstaterna att göra en bedömning av vattenläckagenivåer och potentialen för att minska dessa.

Medlemsstaterna ska införa en riskbaserad metod för vattensäkerhet. Metoden ska omfatta alla faser i vattenproduktionskedjan. Hur klimatförändringarna påverkar vattenresurserna ska också beaktas. Metoden ska innefatta en riskbedömning och riskhantering när det gäller tillrinningsområdena för uttagspunkterna för dricksvatten och för varje försörjningssystem som innefattar uttag, beredning, lagring och distribution av vatten till leveranspunkten som utförs av vattenleverantörerna.

5.6 EU:s förordning om återanvändning av vatten

Målet med förordningen är att skapa förutsättningar för att återanvända vatten genom att reglera minimikrav för vattenkvalitet och övervakning samt bestämmelser om riskhantering, för en säker användning av vattnet. Bakgrunden till direktivet är att skapa en mer robust vattenförsörjning där renat avloppsvatten används som en resurs.

5.7 EU:s avloppsdirektiv

Det direktiv som gäller i nuläget är från 1991. Men den 26 oktober 2022 presenterade Europeiska kommissionen ett förslag till omarbetat avloppsdirektiv. Direktivet syftar till att skydda miljön från skadlig inverkan till följd av utsläpp av avloppsvatten från tätbebyggelse och vissa industrisektorer. Direktivet innehåller krav på att samla upp och rena avloppsvatten från tätbebyggelse över en viss storlek.

Enligt förslaget ska direktivet utökas till att, utöver nuvarande skydd för miljön, även innefatta skydd av människors hälsa, minskade växthusgasutsläpp, ökad styrning och transparens av sektorn, bättre

tillgång till sanitet och övervakning av hälsoparametrar. Direktivet ska även bidra till bättre resursanvändning och att gradvis minska utsläpp av växthusgaser från avloppsreningsverk och öka energihushållningen.

Ökad beredskap för att säkerställa en robust och kontinuerlig leverans av vattentjänster

Regeringen beslutade den 18 augusti 2022 att en särskild utredare ska se över regelverk och ansvarsfördelning för att trygga leveransen av vattentjänster som dricksvatten och rening av avloppsvatten. Syftet är att höja beredskapen mot extremväder och stärka förmågan att leverera vattentjänster i händelse av kris och höjd beredskap, ytterst krig. Detta innebär ett ökat krav på att minska sårbarheten i hela systemet och bygga en ökad redundans, för att säkerställa leverans även vid underhållsarbeten eller andra driftsstörningar.